Notulen Raadsvergadering Gemeenteraad Almelo

Datum:	9 november 2021
Aanvang:	19.30 uur
Locatie:	Raadzaal
Voorzitter:	de heer A.J. Gerritsen, burgemeester.
Griffier:	mevrouw K.D. Handstede
Aanwezige leden:	mevrouw Y. Bijenhof, mevrouw J.T. Buikema-Albers, de heren H. Buitenweg, U. Çete, mevrouw M.J.C. van Doorn, de heer A. Ekizkuyu, mevrouw H.J. Geerdink, mevrouw E. van den Ham-Jaarsma, de heren M.V.F.M. Hubers, A.G.P. Hümmels, J.L.R. Kampman, H.F.T. Kamst, W. Loupattij, M. Makkinga, E.J. van Marle, mevrouw Q.D.D.M. Munnich, de heren H.G. de Olde, J. Pauwels, mevrouw P. Pol, mevrouw M.I. van Saane, mevrouw I.A.M. ten Seldam, de heren G.W.L. Stork, T.S.M. Stöteler, W.B. Teeuw, H. Teunis, A.J.J.M. Trienen, J. Tijhof, J.B.W. Wiertz, mevrouw D.C. Wind en de heer M. Zielman.
Afwezige leden:	de heren F. Akse, R.H. Gelici, F.J. Gerritsen, A. de Vries en W.H.H.L. Weinreder.
Aanwezige wethouders:	de heren A.L. Langius, A. Maathuis, E.J.F.M. Van Mierlo J.M. Van Rees.

1. Opening en mededelingen.

De VOORZITTER: Dames en heren! Ik open de vergadering van de raad van Almelo ter gelegenheid van de bespreking van de programmabegroting voor het dienstjaar 2022 en de stukken die daarbij horen. Ik meld u de afwezigheid van de leden De Vries, Gelici, Gerritsen, Weinreder en Akse, om uiteenlopende redenen. Een aantal van hen zal donderdag wel of ten dele aanwezig zijn.

Deze vergadering zal door mevrouw Wind worden geopend. Voordat ik haar daartoe de gelegenheid geef, sta ik even stil bij de heuglijke gebeurtenis van afgelopen zaterdag, waarbij collega Stork is betrokken. Hij is afgelopen zaterdag door Zijne Majesteit de Koning benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau. Het is mooi dat een van ons die eer ten deel valt, om redenen buiten de politiek gelegen.

Beste Gijs, namens ons allemaal bied ik je een bos bloemen aan voordat we met onze vergadering beginnen.

(Applaus.)

Dames en heren! Ik weet dat de heer Stork met nadruk vindt dat hij voor al die andere zaken die hij in zijn werkzame en post-actieve leven heeft gedaan die onderscheiding heeft

gekregen, maar zoals ik al zei, als een uit ons illustere gezelschap – want dat zijn we toch – zo'n eer te beurt valt, mogen we daar best even bij stilstaan. Nogmaals, gefeliciteerd Gijs en geniet van de momenten die daarbij horen.

Mevrouw Wind opent de vergadering vanaf haar zitplaats, want we spreken vanavond vanaf de zitplaats, behalve de leden van het college. Zij spreken vanachter het spreekgestoelte als zij donderdag het woord voeren.

Mevrouw WIND (CDA): Meneer Stork, van harte gefeliciteerd vanaf mijn plaats, ook namens de hele CDA-fractie.

Voorzitter! De wereld is ons gemeenschappelijk huis, het huis waarin we met elkaar samenleven. In dat samenleven zien we wie wij mensen zijn: relationele wezens die in het samenleven met andere mensen verantwoordelijkheid nemen, elkaar helpen en solidair zijn.

Goed samenleven sluit niemand uit, want ieder mens telt. Niet jij of ik, maar jij en ik. Dat mag obligaat klinken, maar is het niet. Het opent namelijk een radicaal perspectief. Het betekent dat een samenleving waarin voor bepaalde mensen of groepen geen plek is, incompleet en onvolmaakt is. In elke wijk, elk dorp of elke stad doen kwetsbare mensen ertoe, juist zij.

De samenleving kan niet zonder overheid als schild voor de zwakkeren. De samenleving is niet perfect en zal dat ook nooit worden. Mensen zijn kwetsbaar, maken fouten, ontsporen, raken uit beeld. Dat vraagt van politici de moed om zich te verplaatsen in de ander en burgers aan te zetten tot zorgzaamheid voor elkaar.

De samenleving kan niet zonder overheid, maar de samenleving begint niet met de overheid. Politiek begint met de erkenning van het maatschappelijk initiatief. Mensen zijn in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor hun wijk, dorp of stad. Ze zijn pas gelukkig als ze in harmonie met anderen leven, als ze worden gezien en gewaardeerd en als ze naar vermogen een bijdrage kunnen leveren aan iets dat groter is dan henzelf. Stelt u zich het volgende eens voor.

U zit op een bankje met een koffiebeker in de hand en een voorbijganger gooit bijna achteloos een muntje in de beker. Het geld is natuurlijk winst, maar het verlies aan eigenwaarde en zelfrespect kan groot zijn. Mensen willen iets om handen hebben en zichzelf kunnen onderhouden. Dat geeft een gevoel van eigenwaarde. Daarom geef ik mijn redenatie als overdenking aan u mee.

Op welke schaal organiseert een goede samenleving zichzelf en hoe sluit de overheid daarop aan? Kleinschalig als het kan, grootschalig alleen als het moet. Door burgers en maatschappelijke organisaties als het kan, door de overheid alleen als het moet.

De VOORZITTER: Dames en heren! Ik kom bij u met de orde van de vergadering. Vanavond luisteren we in eerste termijn naar de beschouwingen van de fracties op de programmabegroting. Daarvoor is een schema gemaakt. U mag maximaal 8 minuten per fractie het woord voeren en u kunt daarna ongeveer 5 minuten lang bevraagd worden op wat u te berde hebt gebracht. Dat is iets anders dan een politiek debat; dat hebben we donderdag. Ik zal u aan die 8 minuten, maar ook aan die ongeveer 5 minuten houden. 8 minuten is strak, 5 minuten ligt aan het niveau en het belang van de vragen. De fracties van de heren Gelici en Weinreder zijn vanavond niet aanwezig. Dit betekent dat veertien fracties het woord voeren in volgorde van loting.

U spreekt vanaf uw zitplaats. Vragen vinden ook plaats vanaf de zitplaats. We proberen rondom 21.15-21.30 uur een pauze te nemen om de benen te strekken. Een aantal van u heeft technische hulpmiddelen nodig voor een presentatie; dat wordt allemaal geregeld.

De sprekersvolgorde na loting is: GroenLinks, PVA, PVV, VVD, D66, CDA, Fractie Weinreder, Lokaal Almelo Samen, ChristenUnie, PvdA, Lijst Çete, Democraten.Nu, Fractie Gelici, SP, Leefbaar Almelo en Forum voor Rechts. Deze volgorde zal donderdag ook worden gehanteerd.

2. Algemene beschouwingen programmabegroting 2022.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Voorzitter! De Begroting 2022 ligt ter besluitvorming voor. De GroenLinks-fractie constateert veel positieve ontwikkelingen en voornemens. Financieel staan we er beter voor dan de voorgaande jaren. In diverse programma's worden

vorderingen gemaakt. Ook op het gebied van duurzaamheid worden stappen gezet. Helaas zijn er ook voldoende zaken die onderbelicht worden of niet aan de orde komen. Bij een aantal programmaonderdelen zal de GroenLinks-fractie hierop ingaan. Het moet ons van het hart dat wij, en eigenlijk de gehele oppositie, weinig tot niets hebben kunnen bereiken tijdens de behandeling van de perspectiefnota. Hopelijk kunnen we donderdagavond aan het eind van de begrotingsbehandeling een andere conclusie trekken.

Ik begin met het Programma Binnenstad. Daarbij gaat het om bouwen, parkeren, fietsen en meer elektrische auto's.

Bouwen in de binnenstad is een belangrijk issue. De nadruk voor woningbouw ligt op inbreiding en er worden winkels omgebouwd tot woningen. Dat vindt de GroenLinks-fractie een goede ontwikkeling. Een probleem is wel dat de parkeerdruk toeneemt, omdat de eis van parkeren op eigen terrein niet overal realiseerbaar is. Het college zou serieus moeten kijken naar een parkeerfonds. Steeds meer mensen gaan met de fiets naar de binnenstad. Dat betekent veel gestalde fietsen ook op plekken waar het eigenlijk niet moet. Daarom pleit de GroenLinks-fractie voor snelle uitbreiding van goed bereikbare stallingen.

Winkels worden veelal nog bevoorraad met vrachtwagens en busjes op fossiele brandstof. Dat moet anders. In veel steden gaat men over op elektrisch transport in de binnenstad. De volgende stap zal een milieuzone in de binnenstad zijn om de meest vervuilende auto's en scooters te weren. Wordt hier al beleidsmatig over nagedacht?

In het Programma Economie en Participatie komen aan de orde: XL Park, werkgelegenheid, algemene bijstand, iedereen doet mee, groene economie en het bevaarbaar maken van het Almelo-Nordhornkanaal.

De plannen die het college ontwikkelt voor het Industrieterrein XL Park 2 worden door de GroenLinks-fractie afgewezen. Ze leggen een veel te groot beslag op kostbare en schaarse ruimte, ruimte die nodig is voor natuur, recreatie en landbouw. Zie als triest dieptepunt de berichtgeving over de onlangs gekapte rij mooie eiken op het huidige XL Park. Als het aan de GroenLinks-fractie ligt, wordt de sprong over het Twentekanaal niet gemaakt. De meeste grond gaat nu al op aan grote distributiecentra, de zogenaamde blokkendozen. Die leveren maar beperkte werkgelegenheid op, die overigens hoofdzakelijk wordt ingevuld door arbeidsmigranten. Soms is het ook verplaatste werkgelegenheid. Distributiecentra worden bovendien meer en meer gerobotiseerd. We kunnen veel meer doen met bedrijvigheid op het gebied van de groene en circulaire economie.

De uitstroom uit de bijstand is nog steeds erg laag, ondanks de ambities waar dit college in 2018 mee begon. De toename van de werkgelegenheid in Almelo komt niet of nauwelijks ten goede aan mensen met een bijstandsuitkering. Voor veel mensen zijn er geen duurzame banen, maar alleen flex-contracten, soms van en paar uur. Die leveren meer problemen op dan dat ze oplossen. In Almelo woont een grote groep mensen die weinig kansen heeft om uit de bijstand te komen. Dat kan zijn door een ggz-verleden, verslavingsproblematiek, maar ook ziekte speelt een rol. Voor een deel van de bijstandsgerechtigden moet volgens ons de focus worden verlegd van betaald werk naar een zinvolle daginvulling. Een basisuitkering kan hiervoor een middel zijn. College, toon eens lef dat het anders kan!

Over inclusiebeleid, waar al twee moties over zijn aangenomen, vernemen wij nog steeds niets. De GroenLinks-fractie vindt dat het college hier snel werk van moet maken. Het streven moet volgens ons de prijs voor de meest toegankelijke stad zijn. De gemeente Stein bijvoorbeeld springt eruit met haar Sociale Inclusie Agenda, waarin het beleid op een duidelijke en toegankelijke manier is opgeschreven. Die gemeente vertaalt de ambities ook naar daden. Op alle domeinen is ze bezig met de realisatie van toegankelijkheid. Wij kunnen bijvoorbeeld beginnen met een toegankelijkheidsscan van de openbare ruimte en (semi-)openbare gebouwen.

De plannen om een deel van het Almelo-Nordhornkanaal bevaarbaar te maken, gaan veel geld kosten. De GroenLinks-fractie is hier niet per definitie tegen, maar heeft bij de behandeling van de perspectiefnota gepleit voor uitstel. Er zijn nu andere prioriteiten, zoals het energiebeleid, de energie-armoede, de culturele sector die om geld zit te springen, de lokale omroep die zich bij ons in de raad heeft gemeld, het monumentenbeleid en verenigingen zoals de Gravenruiters, die graag meer kansen hebben.

In het Programma Duurzaamheid komen aan de orde: gasloze wijken, duurzame energie, hittestress, ontstenen, geen megastal en biodiversiteit.

Huizen en bedrijven moeten van het gas af, willen we de klimaatdoelen van Parijs en straks die van Glasgow halen. De laatste zijn naar verwachting nog verdergaand. Het tempo moet omhoog en we moeten het samen doen met bewoners en ondernemers. Het produceren van duurzame hernieuwbare energie moet zoveel mogelijk in afstemming met de bewoners. Energie van zonneparken en windmolens moet ook ten goede komen aan de Almelose bewoners. Productie moet zeker niet in handen zijn van buitenlandse beleggers. College, pak zelf ook die rol!

De GroenLinks-fractie wil een actiever beleid op bestrijding van hittestress. We kunnen nu al beginnen met meer groen in de stad, zoals bomen en geveltuinen. Ontstenen moet ook door de gemeente zelf ter hand worden genomen. Hierover hebben we een motie.

"Motie 1.
Minder verharding, meer groen, minder CO_2.
De Almelose gemeenteraad in vergadering bijeen op 9 en 11 november 2021,
constaterende dat

- een groot deel van het oppervlak in de stad verhard is en daardoor de temperatuur zomers in de stad stijgt;
- groen in tuinen en de openbare ruimte bijdraagt aan biodiversiteit, het opslaan van CO2, het verminderen van wateroverlast en de daarbij horende overbelasting van riolen en tot slot aan het verminderen van hittestress;
- de doelstelling is om in 2030 Almelo zo CO2 neutraal mogelijk te laten zijn; dit kan op twee manieren, door de uitstoot te verminderen en door de opslag van CO2 te vergroten,

overwegende dat

- het terugdringen van de verharding van tuinen en de aanleg van geveltuintjes een belangrijke bijdrage kan leveren aan de opslag van CO2;
- een aantal gemeenten naar aanleiding van een advies van de VNG hun rioolverordening heeft aangepast; als (een) maatstaf voor de hoogte van de heffing wordt nu de hoeveelheid water dat per perceel wordt afgevoerd gebruikt, dus hoe groener de tuin, hoe lager de heffing;
- een andere voor de hand liggende oplossing is de vergroening van tuinen onderdeel uit te laten maken van de prestatieafspraken met woningcorporaties;
- er zo een bijdrage wordt geleverd aan Almelo Klimaatneutraal in 2030, het bevorderen van biodiversiteit en het verminderen van wateroverlast en hittestress,

draagt het college op om

1. met een voorstel te komen voor een pakket aan maatregelen om de vergroening van tuinen te bevorderen en het aantal geveltuinen te verhogen;
2. overleg aan te gaan met de woningcorporaties met als doel de vergroening van tuinen en de aanleg van geveltuinen op te nemen in de prestatieafspraken voor de komende jaren;
3. de gemeentelijke bestratingen kritisch onder de loep te nemen en daar waar het kan weg te halen en/of te vervangen door waterdoorlatende verharding;
4. meer groen in de stad te realiseren dan in de begroting 2022 is voorzien;

en gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door de fracties van GroenLinks, Leefbaar Almelo en D66.

De megastal die de Maatschap Dekker wil realiseren, moet pertinent worden voorkomen. De stikstof problematiek (lees de Wet PAS) en het dierenwelzijn zijn het grootse probleem bij een megastal. De GroenLinks-fractie wil dat het college overgaat tot het ontbinden van het contract uit 2016. Daarvoor dienen we een motie in.

"Motie 2.
Stop Megastal.
De gemeenteraad van Almelo in vergadering bijeen op 9 en 11 november 2021,
constaterende dat

- het college van B en W van plan is aan de maatschap Dekker, gevestigd aan de Schout Doddenstraat 60, een vergunning te verstrekken voor een zogenaamde megastal;
- het gaat om een uitbreiding van de veestapel met ruim zestienduizend varkens en biggen;
- er een contract is afgesloten met daarin vastgelegd de ontbindende voorwaarden,

overwegende dat

- hier al jaren veel verzet tegen is uit de omgeving, o.a. uit Aadorp;
- er veel bezwaar tegen is vanuit de dierenwelzijnsvisie;
- een megastal ondanks moderne technieken toch een groot stikstofprobleem veroorzaakt;
- dit voor de natuur en milieu (o.a. in Natura 2000 gebieden Engbertsdijksvenen en het Wierdenseveld) voor grote problemen zorgt;
- stikstofemissies woning- en wegenbouwprojecten op slot kunnen zetten;
- de voorwaarde voor contractontbinding weliswaar geld kost;
- het bedrag niet geheel weg is omdat de grond en opstallen ook een waarde blijven vertegenwoordigen,

verzoekt het college,

- alles in gang te zetten om het contract met de maatschap Dekker uit 2016 zo spoedig mogelijk te kunnen ontbinden;
- en de hieruit voortkomende (afkoop) kosten te accepteren en PM op te nemen in de begroting,

en gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door de fracties van GroenLinks, SP, Leefbaar Almelo, D66 en PvdA.

Bij het Programma Zorg heb ik een punt over de preventie. We spreken vaak over preventie vooral als het gaat over thuis- en jeugdzorg, maar preventie gaat ook over gezonde leefstijl, bijvoorbeeld het voorkomen van obesitas. Onze invloed is niet zo groot, maar we kunnen wel sturen op de vestiging van snoep- en fastfoodzaken, zoals het aantal snoepzaken in de stad of bij het XL Park, waar een tankstation komt met een fastfoodketen. Heeft het college hier ideeën over?

Het volgende punt gaat over nieuwe ontwikkelingen.

Bij nieuwe ontwikkelingen noemt het college de Wet bijzonder maatregelen grootstedelijke problematiek de Wbmgp, in de volksmond de Rotterdamwet (RW). Het college wil die wet gebruiken. In 2015 is er wetenschappelijk onafhankelijk onderzoek gedaan naar de werking ervan onder leiding van Cody Hochstenbach van de Universiteit van Amsterdam. In het rapport staat dat de RW niet heeft bijgedragen aan de leefbaarheid en veiligheid van de wijken. Waarom denkt het college en een gedeelte van de raad dat deze wet hier wel zou werken? Dat is gebaseerd op onderbuikgevoelens; het is populisme en niks anders. De GroenLinks-fractie vindt deze wet discriminerend. Wij overwegen als raad een figuurlijke muur op te bouwen, en te zeggen: "U mag hier niet wonen omdat u een strafblad heeft, al heeft de rechter u al bestraft en bent u jaren verder. Wij straffen u als machthebber weer. Almelo is uw geboorteplaats, u wilt weer terug omdat uw carrière niet goed heeft uitgepakt en om wat voor reden dan ook in de uitkering bent terechtgekomen en weer terug wilt keren naar uw familie om in een veilige omgeving erboven op komen. Helaas, dat gaat niet!"

Ik moet afronden. De begroting is voor 80% ingevuld met wettelijke taken. Slechts een beperkt deel is beïnvloedbaar, maar in dat deel maakt dit college keuzes die niet de onze zijn.

Resumerend:

GroenLinks wil:

- geen XL Park 2;
- (voorlopig) geen geld voor het bevaarbaar maken van het Almelo-Nordhornkanaal;
- andere keuzes met betrekking tot de uitvoering van de bijstandswet;
- geen invoering van de zogenaamde Rotterdamwet;
- meer groen in de stad en meer ontstening;
- meer elektrisch transport van goederen, vooral in de binnenstad;
- meer duurzame energie van en voor de bewoners;

• geen megastal.

De VOORZITTER: De moties staan al in iBabs. Ze zijn inmiddels bekend. Ik stop de klok.

De heer PAUWELS (VVD): Voorzitter! De heer Buitenweg vond het uitspreken van de Wbmgp ingewikkeld. Even over de inhoud van de betreffende wet. Hij weet dat die uit drie artikelen bestaat. Een van die artikelen, artikel 10, ziet op zijn bijdrage: het criminele karakter van mensen die we met die wet zouden kunnen weren. Het is maar net de keuze die we maken. Is hij ook op de hoogte van de artikelen 8 en 9 die een heel andere werking hebben en meer aansluiten bij wat we in Almelo beogen om meer leefbaarheid in de wijken, maar balans in de woonwijken, te creëren?

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Ik ken niet alle artikelen uit mijn hoofd, maar wel de essentie van die wet, namelijk dat je mensen kunt weren. Er kunnen nog meer redenen zijn om mensen te weren dan ik heb genoemd. De ontstaansgeschiedenis van die wet in Rotterdam was om allochtonen te weren uit Rotterdam en te spreiden over Nederland. Dat is later teruggedraaid, maar was wel het doel bij het ontstaan van deze wet.

De heer PAUWELS (VVD): Voorzitter! Het weren is een uitleg. Wij hanteren meer het woord "balans", balans in woonwijken en de leefbaarheid vergroten. Dat is een heel andere benadering. Als de heer Buitenweg zo'n stevig standpunt inneemt als hij nu doet, zou het hem sieren als hij de achtergrond van de wet goed begrijpt en weet dat die uit drie artikelen bestaat. Dat is verstandig.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Mag ik hierop reageren?

De VOORZITTER: Nee, liever niet, want dit was meer een stelling. Reageren komt later.

De heer KAMPMAN (Lokaal Almelo Samen): De heer Buitenweg had het over allerlei stimuleringsmaatregelen om de tuinen te vergroenen. Volgens mij staat er al veel in de perspectiefnota en heeft het college aangegeven begin 2022 met maatregelen naar de raad te komen. Waar denkt de heer Buitenweg zoal aan?

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Ik heb mijn betoog met name toegespitst op de binnenstad. Daar kan meer gebeuren. De binnenstad is sterk versteend, zelf de nieuwe delen die we hebben aangelegd, op de plas water na. Er zijn veel meer bomen en geveltuinen mogelijk. Er is veel meer aan te doen dan nu gebeurt. Wat het college voorstelt in de begroting, is maar zeer beperkt als je er goed naar kijkt. Er staat in, meer oppervlaktewater ter grootte van 5.000 m² voor de hele stad. Dat is 50 bij 100 meter, een soort zwembad. Dat telt niet echt door.

De heer STÖTELER (PVV): Voorzitter! De GroenLinks-fractie heeft een uitvoerig pleidooi gehouden om de Rotterdamwet vooral niet in te voeren, in eerste instantie op basis van het strafblad en vervolgens komt de aap uit de mauw en heeft de heer Buitenweg het ineens over allochtonen. Ik vind het nogal stigmatiserend en populistisch om een strafblad aan allochtonen te koppelen. Afgezien daarvan, zou de heer Buitenweg het niet op moeten nemen voor de mensen die hier al wonen? Hij heeft het over mensen die hier vandaan komen en weer terug willen komen. Hij heeft jarenlang gepleit voor de voorrang van statushouders. Daarbij zei hij ook dat je je wel mag inschrijven, maar anderen voorrang krijgen. Zou hij niet met ons moeten pleiten voor gelijkheid?

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Ten eerste over de koppeling van criminaliteit en allochtonen. Ik heb dat niet beweerd. Ik heb alleen geschetst wat de ontstaansgeschiedenis is. Die kwam van Leefbaar Rotterdam en ging over allochtonen. Dat zal de partij van de heer Stöteler meer aanspreken dan mijn partij, vrees ik, maar dat terzijde.

Mensen weren is bedoeld om wijken te verbeteren. Dat zegt de VVD-fractie en wil het college. Maar we moeten beginnen bij de mensen in Almelo zelf. Heel veel van onze bewoners hebben achterstanden: leerachterstanden, geen werk, slechte woningen. Begin daar meer eens

mee. Dan komen er misschien betere wijken en als er dan iemand binnenkomt met een dubieuze reputatie, heeft dat in zo'n wijk niet zo veel weerslag als dat nu zou hebben.

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Voorzitter! De heer Buitenweg gaf aan, zeker ook op de vraag van de heer Kampman, dat hij qua maatregelen vooral wil investeren in de binnenstad. Wil hij extra investeren ten opzichte van het plan dat voor de binnenstad en voor de Grotestraat recent is gepresenteerd? Ik dacht dat dat ging om € 1,2 miljoen, waarmee ook extra groen en waterpartijen worden aangelegd. Of zegt hij: als dat gebeurt, komt het college aardig tegemoet aan de wensen van de GroenLinks-fractie.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Het is natuurlijk een mooi begin, daar zeggen we absoluut geen nee tegen. Maar de binnenstad is niet alleen de Grotestraat. We hebben meer straten, een plein, een nieuw marktplein, de Adastraat; daar heb ik nog nooit een boom ontdekt. Zo zijn er meer straten waar wat kan gebeuren. Dat hoeft niet altijd heel veel geld te kosten, dat kan ook samen met de mensen in de straat. Maar dit moet wel gestimuleerd worden en de gemeente speelt daarin een heel belangrijke rol.

De heer ZIELMAN (Democraten.Nu): Voorzitter! De heer Buitenweg noemde in zijn betoog de slechte behuizingen in Almelo. Ik sla aan op het gedeelte over Almelo gasloos. Wie moet volgens hem die rekening betalen? Want veel huizen in Almelo zijn helemaal niet geschikt voor een gasloos Almelo. Sterker nog, bij heel veel huizen zal de investering niet opwegen tegen het rendement. Hoe kijkt de heer Buitenweg daartegenaan?

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Daarin heeft de heer Zielman voor een heel groot deel gelijk. Er zijn huizen die we misschien beter niet gasloos kunnen maken. Daar moeten we misschien eerst beginnen met isoleren. Er zitten vaak houten vloeren in waardoor er geen vloerverwarming kan worden aangelegd. Allemaal technische problemen. We kunnen bij renovatie wel verder doorpakken, wat woningstichtingen ook wel willen. Ik denk dat we moeten werken met clusters, straten tegelijk, en met collectieve vormen van energie. Niet een warmtepompje bij de heer Zielman op het dak, maar een grotere warmtepomp iets verderop in de straat voor meerdere mensen. Er zijn heel veel technische oplossingen. Ik kan er geen eenduidig antwoord op geven.

En over betalen, ik denk dat we mensen met een lage uitkering of laag inkomen moeten helpen of ontzien. Voor andere mensen die het beter kunnen dragen zit er misschien niets anders op dan de hypotheek te verhogen.

De heer DE OLDE (PVA): Voorzitter! De gemeente Almelo is erin geslaagd om een negatieve algemene reserve van € 20,7 miljoen eind 2015 in 7 jaar om te buigen in een verwacht positief saldo van € 25 miljoen eind 2022, dus wellicht een concrete verbetering van € 44,3 miljoen.

De recente versoepelingen van de coronamaatregelen bieden voor vele Almeloërs in eerste instantie weer perspectief, doch nieuwe zorgen duiken inmiddels op met duurdere levensbehoeften en een hogere energie- en benzineprijs. De woonlasten voor een gemiddeld gezin met een koopwoning gaan in 2022 vooralsnog stelselmatig omhoog. Dankzij aanvullende middelen uit het Gemeentefonds van de rijksoverheid lijkt het financieel perspectief te verbeteren.

Door de afwezigheid van enige vorm van georganiseerde wijkaanpak hebben we de afgelopen jaren een groei van incidenten meegemaakt op het gebied van jeugdoverlast, vernieling en leefbaarheid. Het vertrek van de politie uit de wijk draagt bij aan een voedingsbodem voor de ontwikkeling van ondermijnende criminaliteit en overlastsituaties. Maar wie is nu mijn wijkagent? Veel inwoners weten de laatste tijd niet goed bij wie ze met vragen terecht kunnen. Denk je aan een wijkagent, dan krijg je een bepaald beeld voor ogen en dat is eigenlijk "oom agent", die regelmatig een rondje maakt door de wijk. Kortom, een zichtbaar, vertrouwd gezicht. De realiteit is anders.

In Almelo speelt de unieke, maar ook bizarre situatie dat er meer banen beschikbaar zijn dan er beroepsbevolking is en toch heeft Almelo 90% méér bijstandsgerechtigden dan andere gemeenten in dezelfde grootteklasse. Almelo is erg in trek bij het bedrijfsleven en staat ook

bekend als een mkb-vriendelijke gemeente. Wellicht is het een idee om het werken voor bijstandsgerechtigden aantrekkelijker en kansrijker te maken bij sollicitaties door ze bij te scholen met allerlei vakopleidingen. Want er is in Almelo een groot tekort aan geschoolde bouwvakkers en gediplomeerd zorgpersoneel in ziekenhuizen vanwege opvolgende pandemieën. Uiteraard wordt het inkomen ná het behalen van hun gesubsidieerde bijscholing veel aantrekkelijker.

Het lijkt er intussen op dat de bijscholing alleen bedoeld is voor de kansrijke, achter de broek aangezeten groep. De grootste groep langdurig werklozen krijgt nauwelijks aandacht, zit uitzichtloos op de bank en wordt zo blijvend afgeschreven voor de samenleving.

Nog steeds zijn veel ouderen eenzaam. Niet alleen ouderen die zelfstandig thuis wonen, maar ook bewoners in verzorgings- en verpleeghuizen. Vroege opsporing is alleen zinvol als er jaarlijks huisbezoek plaatsvindt. Steek het gesprek breed in, informeer hoe het gaat. Neem de mensen serieus. Behandel ze niet als onmondig of onwillig. We merken dat dit nog steeds gebeurt.

Winkeldiefstallen, geweldsmisdrijven, diefstal uit woningen, vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners worden correct vermeld over 2017, 2018 en 2019, doch over 2020 ontbreken de cijfers helaas. Ook van het aantal jongeren tussen 12 en 21 jaar die met een delict voor de rechter komen ontbreken de cijfers. Wat is hiervan de reden?

We lezen dat laaggeletterdheid een veel voorkomend probleem is in Almelo. Dit werpt op bijna alle leefgebieden belemmeringen op en daardoor wordt de zelfredzaamheid en zelfstandige participatie in onze samenleving ernstig bemoeilijkt. Daarnaast zorgt dit voor een extra beroep op tal van sociale voorzieningen en veroorzaakt daardoor grote maatschappelijke kosten voor Almelo. Sinds 2020 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de aanpak van laaggeletterdheid. Dat is zeker voor Almelo een heel grote opdracht.

In Almelo staan 40.999 bomen. Op een totaal van 72.849 inwoners is dit 0,7 boom per Almeloër. Dit is heel slecht nieuws, want méér bomen zorgen immers juist voor méér CO2-opname wat in Almelo dus niet het geval is. In Utrecht is het nog slechter gesteld met het aantal bomen. De gemeente Rozendaal steekt daarentegen supergezond af met 200.000 bomen en dat is met 128 bomen per inwoner een zeer gezonde toekomst. Dus wellicht is het een idee voor gezond ouder worden om een flink aantal bomen te gaan planten in Almelo en ze niet tegen de vlakte te gooien zoals diverse keren gebeurd is op het XL Businesspark. Gezonde bomen moeten wijken voor afschuwelijke blokkendozen onder het mom van werkgelegenheid.

"Motie 3.
Bomenkap.
De gemeenteraad van Almelo, bijeen op 9 en 11 november

Groen en bomen zijn belangrijk voor de kwaliteit van de buitenruimte en de woon- en leefomgeving. Groen nodigt uit om buiten te verblijven en draagt bij aan een aangenaam vestigingsklimaat. Wanneer het groen goed is onderhouden, speelt dit een belangrijke rol in de waardering van de buitenruimte en draagt het bij aan het welzijn en de veiligheid van inwoners. Het beheer en onderhoud ervan is een kerntaak van de gemeente.

constaterende dat
- in het Beheerplan groen en bomen 2020-2023 veel van onze mooie bomen geen bijzondere bescherming genieten,

overwegende dat
- bomen een belangrijke bijdrage leveren aan de bescherming van de luchtkwaliteit en het behouden van de fauna in en om de stad en een bijdrage leveren in de CO2-reductie;
- bomen een belangrijke bijdrage leveren aan de beleving van veiligheid door burgers;
- bomen van groot belang zijn voor het welbevinden van de burgers;
- het kappen van mooie bomen blijvend onderwerp van zorg is en aanmerkelijke maatschappelijke onrust veroorzaakt maar ook het positieve beeld van de gemeente te veel aantast,

verzoekt het college,

een moratorium af te kondigen voor het kappen van gezonde bomen, waarbij nadrukkelijk, alleen dan een uitzondering gemaakt kan worden als de veiligheid in het geding is, dan wel dat er sprake is van grote maatschappelijke of grote financiële consequenties die niet te
voorkomen zijn door anders te plannen of anders te werken;
deze maatregel te handhaven totdat er een nieuw bomenbeleid door de raad is vastgesteld,
en gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door de PVA-fractie.

In Almelo wonen en werken veel Poolse arbeidsmigranten. Ze komen geheel vrijwillig deze kant op en kiezen er bewust voor om ver van huis hun gezinnen financieel te onderhouden. En ze nemen, net als de toenmalige textielarbeiders, een bescheiden slaapplek, gedeelde huisvesting en goedkope invulling van de vrije uurtjes voor lief. Het college doet er terecht alles aan om al te profiterende huisjesmelkers, die de regels aan hun laars lappen, aan te pakken. Hoeveel arbeidsmigranten zijn er daadwerkelijk in Almelo en waar wonen ze precies? De komende jaren zullen alleen maar meer arbeidsmigranten nodig zijn en dat maakt huisvesting voor deze mensen noodzakelijk.

Dierenwelzijn is mensenwelzijn, daarom zijn we blij dat in de begroting weer wat uitgebreider aandacht aan dierenwelzijn wordt gegeven. Dieren verrijken het leven van veel mensen, geven afleiding, nodigen uit tot zorg en maken het makkelijk om contacten met anderen aan te gaan.

"Motie 4.
Besteding gelden Dierenwelzijn.
De gemeenteraad van Almelo, bijeen op 9 en 11 november
constaterende dat
- het op dit moment niet duidelijk is hoeveel geld er beschikbaar is voor de opvang van huisdieren en het vervoer van huisdieren;
- er geen duidelijkheid bestaat over de overige budgetten voor dierenwelzijn in Almelo waaronder een budget voor investeringen in nestkasten, hondenspeelplaatsen en dergelijke;
- er daardoor geen mogelijkheid bestaat voor het maken van een goede analyse van de huidige financiële en organisatorische stand van zaken wat betreft dierenwelzijn in de gemeente Almelo,

overwegende dat
het kunnen maken van een goede analyse zal bijdragen aan:
1. duidelijkheid over het gevoerde dierenwelzijnsbeleid van de gemeente Almelo;
2. het inventariseren welke dierenwelzijnsissues meer aandacht behoeven in de gemeente Almelo,

verzoekt het college,
- een inventarisatie te maken van de bestaande budgetten voor dierenwelzijn;
- het budget voor het welzijn van huisdieren en voor wilde dieren apart mee te nemen in de inventarisatie;
- jaarlijks – bij de verantwoording – de besteding van deze budgetten expliciet te maken,

en gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door de PVA-fractie.

Wat gaan we in 2022 doen? Het college wil de online dienstverlening nog verder verbeteren, zodat er op termijn 10% meer volume online wordt afgenomen, dan in 2021. Een op de zes tot zeven Almeloërs is echter digibeet. Veel dienstverlenende instanties gaan er vanzelfsprekend van uit dat alle burgers digitale dienstverlening kunnen en willen gebruiken. Onderzoek bewijst dat dit beleid haaks staat op de realiteit. Het moet mogelijk blijven om gewoon te bellen of langs te komen met een vraag. Heeft het college hier al een oplossing voor?

Tot slot, men heeft het over door de gemeenteraad benoemde 'majeure' projecten. Wat bedoelt de gemeente met 'majeure' en is het niet veel beter voor een betere uitleg aan de gemiddelde Almeloër om meer jip-en-janneketaal te gaan hanteren?

De heer STÖTELER (PVV): Voorzitter! Rekent de PVA de bijstandsgerechtigden tot de beroepsbevolking?

De heer DE OLDE (PVA): De bijstandsgerechtigden als beroepsbevolking? Er zitten heel veel mensen thuis die gewoon niet aan het werk komen. Er zijn natuurlijk cursussen, bedoeld om die mensen toch aan het werk te helpen. Dat gebeurt te weinig; ze zitten gewoon thuis.

De heer KAMPMAN (Lokaal Almelo Samen): De heer De Olde had het net over bomen, 0,7 boom per inwoner. Ik vraag me af of hij heeft gekeken wat het gemiddelde is in Nederland.

De heer DE OLDE (PVA): We staan lager als het gemiddelde van Nederland. Die cijfers zijn mij gegeven. Daaruit blijkt dat Almelo minder bomen heeft per inwoners als gemiddeld in Nederland.

De heer ZIELMAN (Democraten.Nu): Voorzitter! Waar haalt de heer De Olde het vandaan dat wij 90% meer bijstandsgerechtigden hebben? Waarom wil hij weten waar de arbeidsmigranten wonen en hoe komt hij erbij dat we niet genoeg diensten aan onze bijstandsgerechtigden verlenen?

De heer DE OLDE (PVA): Dat heb ik helemaal niet gezegd. Er staan gewoon te veel mensen aan de zijkant van de samenleving die niet aan het werk komen. We moeten proberen die mensen aan het werk te helpen, en dat gebeurt niet.

De heer ZIELMAN (Democraten.Nu): Sorry, u hebt zelf het percentage 90 genoemd. We kunnen de band wel even terugluisteren. Maar u zegt: Almelo heeft 90% meer bijstandsgerechtigden dan andere gemeenten. Voor Schiermonnikoog klopt het. Die heeft 936 inwoners. Maar ik begrijp niet waar u deze informatie vandaan haalt.

De heer DE OLDE (PVA): Ik heb de informatie van waarstaatjegemeente.nl. Daar staat alles duidelijk op. Almelo heeft behoorlijk wat bijstandsgerechtigden die aan de zijkant van de samenleving staan.

De heer PAUWELS (VVD): Voorzitter! Ik heb twee vragen. Hoor ik het goed dat de heer De Olde er de voorkeur aan geeft om bomen te plaatsen op het gebied XL Businesspark in plaats van – ik noem eventjes twee mooie bedrijven – Kees Smit of VDL Energy Systems met ruim 400 arbeidsplaatsen?

Ik hoorde de heer De Olde roepen dat het beleid in Almelo eigenlijk alleen maar is gericht op bijscholing van mensen die achter de broek worden gezeten en kansrijken. Is hij op de hoogte van de maatschappelijke zinvolle en nuttige tegenprestatie die is ingevoerd, het preventieprogramma dat draait, het schuldenlab, de hele inzet samen met het ROC op laaggeletterdheid, alle programma's die daarop draaien waar we al jaren met elkaar mee bezig zijn? Kent hij al die programma's en herhaalt hij dan alsnog de stelling dat deze programma's niet zijn gericht op de hele doelgroep om mensen verder te brengen, mee te laten draaien in de samenleving, uit de bijstand te halen?

De heer DE OLDE (PVA): Dat bedoel ik. In Almelo zijn er nog ontzettend veel mensen die niet aan het werk komen, die gewoon afgeschreven zijn. Wij willen proberen die mensen aan het werk te helpen, via cursussen of wat dan ook.

De heer PAUWELS (VVD): Die mening delen we volledig, maar we delen niet de mening dat het beleid van de gemeente Almelo daar niet op gericht zou zijn. Dat is daar volop op gericht, al jarenlang. Alleen, het is een hardnekkige doelgroep en daar blijven we mee doorgaan.

De heer DE OLDE (PVA): Precies.

De heer PAUWELS (VVD): Dat is wat we doen.

De heer DE OLDE (PVA): Ik weet dat de gemeente Almelo dingen probeert te doen, maar dat is blijkbaar niet voldoende, want er staan te veel mensen aan de zijlijn van de samenleving. Daar moeten we wat aan gaan doen.
Natuurlijk willen we geen bomen in plaats van bedrijven. Maar het is diverse keren gebeurd dat er op XL Businesspark bomen worden gekapt. Dat had volgens ons anders gekund.

Mevrouw WIND (CDA): Voorzitter! Er wordt door de heer De Olde geroepen dat een op de zes à zeven Almeloërs digibeet is. Ik vraag me af aan welke doelgroep dit gevraagd is. Is dat heel Almelo, zijn dit de kinderen van 0 tot 6 jaar of 0 tot 8 jaar of 80-plussers? Wie worden er allemaal toe gerekend?

De heer DE OLDE (PVA): Dat is het gemiddelde van het aantal mensen. De gemeente wil er iets aan doen en daar staan wij voor.

Mevrouw WIND (CDA): Dan nog, u zegt dat een op de zes à zeven Almeloërs digibeet is. Fijn dat u wilt dat Almelo er iets aan doet. Dat ben ik van harte met u eens. Maar dat een op de zes tot zeven Almeloërs digibeet is, is een harde stelling. Waar blijkt dat uit en welke doelgroep behoort daartoe?

De heer DE OLDE (PVA): Dat hebben we uit waarstaatjegemeente.nl. Daar staan alle cijfers op over Almelo en wat het gemiddeld is over Nederland.

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Is de heer De Olde van mening dat iedereen die in de bijstand zit, kan werken? Ik hoor dat een beetje uit zijn woorden.

De heer DE OLDE (PVA): Dat denk ik natuurlijk niet, want er zijn ook heel veel mensen die een handicap hebben. We zeggen dat niet. Het gaat er gewoon om dat veel mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt geparkeerd worden. We moeten er meer aan gaan doen om die mensen aan werk te helpen. Ik zeg dus beslist niet dat iedereen met een handicap thuiszit.

Mevrouw VAN DOORN (Lokaal Almelo Samen): Voorzitter! Ik vraag me af waar de heer De Olde zijn informatie vandaan haalt. Als ik op een gewone Hollandse site kijk, lees ik dat Almelo 1,5 boom per inwoner heeft en niet 0,7. Ik vind dat een beetje misleidend. Kan hij dat uitleggen?

De heer DE OLDE (PVA): Dat staat op de site waarstaatjegemeente.nl. Daarin worden de cijfers per gemeente vergeleken met het gemiddelde cijfer over heel Nederland. Daar komt dat cijfer vandaan.

De VOORZITTER: Ik weet dat u een aantal moties hebt aangekondigd: "bomenkap" en "besteding gelden dierenwelzijn". Die mogen wij nu als ingediend beschouwen. Hetzelfde geldt voor de heer Buitenweg. De griffie vraagt mij dat punt formeel te maken, want dan worden ze genummerd en gaan ze over naar een andere rubriek.

De heer STÖTELER (PVV): Voorzitter! Dit is de laatste begroting voor de gemeenteraadsverkiezingen van maart volgend jaar en dat is te zien. Partijen zitten al in de verkiezingsmodus en zelfs wethouders namen de afgelopen periode hun nevenfuncties als lijsttrekkers iets te serieus. Namens de PVV-fractie begin ik deze begrotingsbehandeling met een aantal zaken dat nog openstaat van het politiek beraad dat we vorige week hadden over deze Programmabegroting 2022 van de gemeente Almelo.

Allereerst het Stadsontwikkelingsfonds. Vorige week vroeg de PVV-fractie aan het college waar die € 5 miljoen incidenteel en € 500.000 structureel precies voor gebruikt gaan worden. Het antwoord van het college stemde deels ongerust, want in de opsomming van zaken werden ook de aankoop van gronden en/of panden genoemd. Nadat de gemeente miljoenen heeft moeten afschrijven op vastgoed, lijkt de PVV-fractie dit geen wenselijk voornemen. De aankoop van gronden en de bijbehorende planontwikkeling is naar ons idee een zaak voor de markt. Zeker gezien die eerdere afschrijvingen zien wij het zo gebeuren dat het onroerend goed door het college wordt aangekocht en vervolgens verlieslatend op almeloverkoopt.nl moet worden aangeboden. Kan het college toezeggen dat deze middelen niet worden gebruikt voor risicovolle transacties zoals de aankoop van onroerend goed? Waar het gaat om de binnenstad, voelen wij wel iets voor een stadsmakelaar die bijvoorbeeld planontwikkelaars of aspirant-kopers met pandeigenaren van leegstaande panden in contact brengt. Hebben wij die, kan die ingehuurd worden?

Op de vragen van de PVV-fractie van vorige week over het ontheiligen van inbreiding werd door het college positief geantwoord. Dank daarvoor. Ook met die € 400.000 die naar wij begrepen zal worden gebruikt voor capaciteitsuitbreiding maken we een slagje in de goede richting als het gaat om het voldoen aan de woningbouwopgave, en dat is mooi. Betekent dit ook dat als ontwikkelaars zich met plannen bij de gemeente melden, hun plannen niet direct worden afgeserveerd, maar er in alle gevallen serieus naar wordt gekeken? Gaat dat per direct in en geldt dit ook zolang de brief die het college heeft toegezegd over hoe men aan de woningbouwopgave wil voldoen, er nog niet is?

Dan de sociale recherche. Naar verluidt heeft het SRT het voornemen om camera's in te zetten bij de opsporing van bijstandsfraude. Laat ik vooropstellen dat wat de PVV-fractie betreft er niet hard genoeg kan worden opgetreden tegen bijstandsfraude, zorgfraude of welke fraude dan ook, maar dat moet wel doelgericht zijn, ook de opsporing. En het inzetten van camera's is in onze ogen te weinig specifiek gericht en levert daarmee een risico op te veel ongewenste bijvangst. Opsporing en handhaving tegen de een moet niet een privacy-inbreuk betekenen bij de ander. Bovendien heeft de Hoge Raad in 2016 geoordeeld dat gemeenten niet bevoegd zijn in dit soort trajecten camera's in te zetten. Ik vraag een beoordeling van het college. Is er sinds 2016 een wetswijziging geweest die dit nu wel mogelijk maakt of gaat het college ervoor zorgen dat er geen camera's worden ingezet?

Volgende week komt Sinterklaas weer in het land, maar zijn lieve collega en kindervriend Zwarte Piet is haast nergens meer welkom. De diversiteitscultus wint aan terrein. Eigenlijk is die inconsistentie gek, want van gemeentehuizen tot raden van bestuur moet het zo divers mogelijk, maar Zwarte Piet moet zo blank zijn als maar kan. Wij moeten niet buigen voor de woke-dictatuur. Almelo moet niet buigen voor die woke-dictatuur. Als we de krant moeten geloven, gaat het zo langzamerhand die kant op. Zwarte Piet is ook door het Almelose intochtcomité zo ongeveer voor de bus gegooid. Is het college bereid spoedig in gesprek te gaan met de organisatie van die intocht om ervoor te zorgen dat Zwarte Piet alsnog in Almelo komt? En is het college bereid komend jaar dat als subsidie- of vergunningsvoorwaarde te stellen? Kom mij niet aan met het antwoord dat dit geen taak is voor de overheid of dat het niet kan, want als het aankomt op de andere zijde van de diversiteitscultus, bijvoorbeeld in de kunst- en cultuursector, is diversiteit ineens wel een subsidievoorwaarde. Dus dat lukt hier ook: Zwarte Piet is zwart. De mensen thuis hebben last van de linkse deugpolitie die wel even bepaalt wat ze mogen zeggen en wat ze mogen denken, die onze geschiedenis en cultuur en tradities wil vernietigen.

En waar de mensen thuis ook last van hebben, zijn de alsmaar stijgende kosten, van woninghuur tot benzine, van boodschappen tot hun energierekening. Dat laatste, die energierekening, is natuurlijk een uitvloeisel van de zogeheten klimaatmaatregelen. Gevolg daarvan is dat in Nederland honderdduizenden gezinnen in energiearmoede leven. De groene revolutie eet haar eigen kinderen, want het zijn niet alleen maar PVV-stemmers die in energiearmoede leven. Heeft het college in beeld hoeveel Almelose gezinnen hun energierekening niet meer kunnen betalen? Zo niet, is het college bereid een campagne op te stellen, een meldpunt in te richten voor energiearmoede? Het minste wat het college kan doen is proberen die mensen te helpen door bijvoorbeeld te bemiddelen met woningbouwverenigingen of andere verhuurders die misschien een beter geïsoleerde woning beschikbaar hebben.

Het college kan naast zo'n meldpunt en de opvolging middels bemiddeling nog wel meer doen door de lokale lasten te verlagen. De OZB bijvoorbeeld, de gemeentelijke melkkoe bij uitstek, kan drastisch omlaag om gezinnen wat ademruimte te geven. Nee voorzitter, die 0,02 verlaging van het percentage zet in de huidige omstandigheden geen zoden aan de dijk, want door de gemiddelde waardestijging van een woning gaat een doorsnee gezin komend jaar alsnog € 200 extra betalen. Dat helpt ze niet. Schrap liever een gedeelte van die OZB en zet daartegenover het schrappen van die gekke klimaatplannen die het college nog in de boeken heeft staan.

We begrijpen uit de raadsbrief van 2 november 2021 dat niet alleen de gemeente Almelo voor de rechter is gedaagd door een derde afvalverwerkingsbedrijf, maar dat het college ook een kort geding tegen Twence in voorbereiding heeft. De PVV-fractie hoort graag wat de inzet van het college is bij dat kort geding, want volgens de brief wil het college alleen maar een tijdelijk contract met Twence. Misschien behoort het ook tot de mogelijkheden om helemaal geen contract aan te gaan met Twence. Dit hangt in de ogen van de PVV-fractie ook samen met die andere raadsbrief, die gaat over de PMD. Dank voor die brief, maar anders dan dat er vier scenario's zijn en een aantal sub-scenario's, begrijpen we van de inhoud van die brief niet zo gek veel. Misschien kan het college in eerste termijn die brief nader toelichten en vertellen wat die verschillende scenario's inhouden.

Tot slot, de handhavingsambtenaar die de leefbaarheid in bepaalde gebieden van onze stad moet verbeteren is natuurlijk symptoombestrijding. Echte slagen maak je door te de-islamiseren en de islamitische invasie te stoppen, kortom door moskeeën en AZC-locaties te sluiten. In dat kader, maar los van die meer principiële benadering, vraag ik het college terug te komen op de vragen van vorige week. Klopt het dat er nu veiligelanders worden gehuisvest in Huize Alexandra? En zo ja, wat betekent dit voor het contract? En zo nee, worden die dan misschien geplaatst in het gewone AZC? Wij weten dat dit college in ieder geval niet van plan is om het contract met COA te beëindigen en het AZC te sluiten. Ik vraag ook niet naar de voornemens van dit college, maar ik vraag om een technische beantwoording. Wanneer loopt het contract van COA af en wat is er nodig om het contract te beëindigen en het AZC te sluiten? Opvang in de regio! Op naar de verkiezingen!

De heer PAUWELS (VVD): Voorzitter! Volgens mij hebben we zojuist de lijsttrekker van de PVV horen spreken; gefeliciteerd daarmee. Twee vragen, één gaat over het stadsontwikkelingsfonds. Ik denk dat we de mening delen daar waar het gaat om het nemen van een hoog risico met deze middelen door de gemeente. Deelt de heer Stöteler onze mening dat het wellicht verstandig is om middelen beschikbaar te hebben voor bepaalde projecten in bepaalde gebieden waar we ontwikkelingen willen aanjagen, zodat we eventueel bijstand kunnen verlenen aan een commerciële partij die er ook zijn risico neemt, door het risico van een onrendabele top weg te nemen, zodat die projecten aangejaagd worden, juist in gebieden die ingewikkeld zijn om te ontwikkelen? Is de heer Stöteler van mening dat dat verstandig geld is?

De heer STÖTELER (PVV): Voorzitter! Nee, volgens mij is gemeenschapsgeld niet bedoeld om ergens een onrendabele top voor een ondernemer wat gemakkelijker, zachter of kleiner te maken. Als er een plan gemaakt wordt dat onrendabel blijkt te zijn, had men dat plan niet moeten maken.

De heer PAUWELS (VVD): Misschien goed om goed naar de publieke middelen te kijken hoe bepaalde gelden juist publiek worden ingezet om onrendabele toppen soms weg te nemen.

De tweede vraag is: vele jaren terug hebben we in Almelo de OZB stap voor stap verhoogd, ook in de periode dat de VVD in het college zat. Is de heer Stöteler ervan op de hoogte dat we die OZB-verhogingen destijds hebben moeten doorvoeren om het uitdijende sociale domein in te dammen, in te perken en dat niet verder te laten afbrokkelen of in stand te kunnen houden? En dat het verstandig is geweest dat de OZB in Almelo redelijk hoog is? Op dit moment hebben we die blijvende verhoging gestopt. We hebben altijd gezegd dat we de OZB zullen verlagen als dat mogelijk is. Is de heer Stöteler daarvan op de hoogte?

De heer STÖTELER (PVV): Voorzitter! Een leuk verhaal over het verleden, mij gaat het om het komende jaar. We zitten hier per slot van rekening om de Programmabegroting 2022 te behandelen. Mijn pleidooi was juist dat het voor komend jaar niet hard genoeg gaat, omdat de woningprijzen stijgen, wat is het, met 20% in het komende jaar. Per 1 januari gaan we de WOZ-waarde van 1 januari 2020 hanteren. Daarvoor bestond die waardestijging al. De heer Pauwels kan zeggen dat we de percentages verlagen, maar mensen met een gemiddelde woning gaan gewoon € 200 per jaar meer betalen. Met de inflatie, met die kostenstijging, met die gekke klimaatplannen, wordt het allemaal duurder. Mensen kunnen dat niet meer betalen. Daar ging mijn pleidooi over.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Voorzitter! Het was hilarisch om te horen dat de heer Stöteler zei dat de verkiezingen eraan komen en er dus heel wat verkiezingsverhalen te horen zijn, terwijl hij zelf een verkiezingsverhaal laat horen. Hij heeft redelijk veel kritiek geuit op het college en de coalitie. Is hij ervan op de hoogte de PVV-fractie in Almelo de meest volgzame PVV-fractie is van Nederland als het gaat om het volgen van het college en de coalitie? En als hij daarop vandaag geen antwoord kan geven, wil ik hem collegiaal helpen en kan hij hierop donderdag antwoorden. Is hij niet bezig met verkiezingsretoriek, terwijl hij anders niets anders doet dan volgzaam te zijn aan de VVD-fractie en de coalitie? Kan hij echt een keer nee zeggen tegen de VVD-fractie en de coalitie? Normaal gesproken volgt hij de VVD-fractie blindelings.

De heer STÖTELER (PVV): Voorzitter! De PVV-fractie in Almelo zegt al jaren nee tegen de coalitie. Wij hebben volgens mij slechts één begroting gesteund. Voor de rest hebben we alle perspectiefnota's, alle begrotingen en alle najaarsrapportage van de hand gewezen, omdat die geen plannen van ons bevatten. Hou op met: de PVV-fractie volgt het college. We volgen het college helemaal niet. We trekken ons eigen plan.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Voorzitter! Een mooie uitdaging van de heer Stöteler. Ik zal donderdag met percentages komen. Ik ben benieuwd wat hij daarvan vindt.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Voorzitter! De heer Stöteler maakte een rechtstreeks of causaal verband tussen de gekte van de klimaatplannen, zoals hij dat noemt, en de energiearmoede. Volgens mij zijn er meerdere oorzaken aan te wijzen voor de energiearmoede – ik weet niet of hij het daarmee eens is – onder andere de wereldwijde energiecrisis. In Nederland is er in de zomer te weinig gas ingekocht. Dat gaat nu gebeuren en dat drijft de prijs op. Hij weet dat Rusland daarin meegaat en andere leveranciers ook. Het is wel zo – ik weet niet of de heer Stöteler dat met mij eens is – dat zon- en windenergie goedkoper zijn, in ieder geval goedkoper worden.

De heer STÖTELER (PVV): Voorzitter! Dan ben ik het niet met de heer Buitenweg eens. Hij moet bij mij niet aankomen met dat de klimaatplannen geen effect hebben gehad op de energierekening. De verhoging van belastingen op gas en elektra zijn daar een rechtstreeks voortvloeisel van. De SDE-subsidie bijvoorbeeld vloeit rechtstreeks voort uit die gekke klimaatplannen. Kom mij niet aan met dat het een niets met het andere te maken heeft.

De VOORZITTER: Dames en heren! Dan is nu het woord aan de heer Pauwels.

(De heer Pauwels laat zijn betoog vergezeld gaan van een videopresentatie.)

De heer PAUWELS (VVD): Voorzitter! Vandaag geen ronkende zeilboot – die hebben we steevast in beeld op de slide – maar wel een keerboei.

Laat ik beginnen mijn complimenten uit te spreken voor de ambtelijke ondersteuning, ook weer voor de begroting die nu voorligt. Deze raad wil nog weleens klagen of zeuren over de begroting. Maar zowaar ligt er weer een dik, uitgebreid pak dat goed te lezen is. We hebben daarover in het politiek beraad al het nodige gezegd. Dus een leesbare begroting.

Het is de laatste begroting van deze periode van het college, dat in 2018 is gestart met het collegeakkoord Ambitie, daadkracht en vertrouwen. Ik kom daar straks nog op terug.

Het is niet zomaar een begroting. We zien voor ons een begroting die van ons de titel heeft gekregen "De keerboei voorbij... een hernieuwd perspectief." We hebben de afgelopen jaren veel met beeldspraak gewerkt. Op deze slide staat de keerboei, we hebben mooie zaaivelden gezien waarop gezaaid werd en waarbij we zeiden dat er op enig moment zou worden geoogst. We hebben gezegd dat de keerboei verder bleek weg te liggen en we hebben gesteld: na zuur komt zoet, met citroenen en perziken. Vorig jaar hebben we gesteld dat we de wind in de zeilen hadden. Met deze begroting komen we met iets heel bijzonders, dat we de keerboei waarover we het eerder hadden voorbij zijn. We hebben de keerboei gerond.

We zien dat we een gezamenlijke prestatie hebben geleverd als raad, als college en als stad. Wat hebben we veel gevraagd van die stad de afgelopen 11 jaar. Ik heb er heel vaak iets over gezegd, ook weer bij de laatste perspectiefnota. Ik heb toen gerefereerd aan – en dat staat ook weer in de algemene beschouwingen – wat we hebben gedaan voor die stad. We hebben met elkaar een geweldige opgave gerealiseerd, met de raad als geheel, zowel oppositie als coalitie, maar ook in de samenwerking tussen raad en college.

De ratio's zijn goed, de weerstandscapaciteit is € 21,4 miljoen daar waar we € 11,3 miljoen nodig hebben. Er komt nog een uitwerking van de najaarsrapportage en de septembercirculaire. Die zijn nog niet volledig verwerkt in deze begroting, waardoor die nog positiever uitwerkt.

Kortom, er is ruimte om te investeren in de stad. Ik laat nog een keer het financiële plaatje zien. De Lokaal Almelo Samen-fractie noemde het mooi. Ik zei net nog even tegen collega Kampman: "Het gaat goed met Almelo." Dat is de titel van de bijdrage van de Lokaal Almelo Samen-fractie. Dat is ook zo, want Almelo staat er geweldig bij. Het financieel perspectief dat hier getoond wordt, laat dat nog maar weer eens zien.

Op pagina 29 van het coalitieakkoord staat de doelstelling van dit college om ons als raad perspectief te bieden in het jaar 2022 met een positief begrotingssaldo van € 9,3 miljoen. In het document dat voor ons ligt zien we een positief begrotingssaldo van € 10,11 miljoen en daar komt nog de uitwerking van de najaarsrapportage en de septembercirculaire bij. Dat vinden wij in ieder geval een prestatie van jewelste.

Wat wil de VVD-fractie? De VVD-fractie wil een boel. Dat hebben we uitgewerkt in onze algemene beschouwingen. Daarin valt veel te lezen. We hebben dit keer geprobeerd het wat puntiger neer te zetten op verzoek van de heer Stork, die het in het verleden allemaal wat veel tekst vond. Hier staat het voor de programma's die voor ons relevant zijn.

Almelo: aantrekkelijke binnenstad! Dit is geen nieuw verhaal. Onze fractie heeft er heel vaak aandacht voor gevraagd. We willen daarvoor een gerichte aanpak. We willen een binnenstad met allure, water terug – dat hebben we gerealiseerd – recreatie aanwakkeren, zodat die waterfunctie in het centrum optimaal benut wordt en de toeristen hiernaartoe komen om te genieten van Almelo. We zien iedere week die Duitse advertenties. De regiofunctie terug, leegstand terugdringen. Vandaag bereikte ons helaas het signaal dat H&M verdwijnt uit de binnenstad. Dat is een teleurstelling en moedigt des te meer aan om door te gaan.

Almelo: hier wordt gebouwd! Ik heb er net naar gevraagd in mijn interrupties. Dit gaat over de woningbouw, zo meteen ook over de bedrijvigheid. 3.000 nieuwe woningen zullen we de komende jaren moeten realiseren. De VVD heeft recent een avond belegd met ontwikkelaars en makelaars. De noodzaak is evident. 3.000 woningen kunnen we niet alleen halen met inbreiding, maar zullen we ook met uitbreiding moeten realiseren. Mooie woonvormen voor met name het middensegment. Ik heb bij de CDA-fractie daarover kunnen lezen. Dat is waar het nijpt, waar op dit moment een ernstig tekort is en waar we met elkaar volop op in moeten zetten.

Hier wat ideeën over de inbreidingsplannen die ons door het college zijn aangereikt. Wij hebben er ook ideeën over, bijvoorbeeld de Leemslagen, maar ook de Parkbuurt, ideeën als mooi Almelo. Laten we vooral daar inzetten en kijken wat mogelijk is. En laten we vooral de dorpen om ons heen niet vergeten.

Almelo: Stad in balans. Ook hier gaat het om een gerichte aanpak. Dit gevoelige onderwerp is bekend, maar we zullen er met elkaar de schouders onder moeten zetten. Ik ben blij dat ik de heer Buitenweg iets heb mogen meegeven over de Wbmgp zelf, over de drie

artikelen daarin die heel relevant zijn. De wet gaat niet alleen maar over criminaliteit. Hij gaat over de leefbaarheid van onze stad, veiligheid en geen overlast.

We hebben recent de berichtgeving gezien over de zelfbewoningsplicht. Amsterdam voert hem in. Als we dit in Almelo niet doen, ontstaat er een waterbedeffect en zullen er vanzelf beleggers vanuit Amsterdam komen die daar geen pandjes meer kunnen kopen, maar hier geld stoppen in panden, zodat die niet meer vrijkomen voor onze mensen in Almelo en de mensen die hier graag willen wonen.

Almelo: Hier wordt gewerkt. Daar is al iets over gezegd. Almelo is een top-10-mkb-stad. We staan er hartstikke goed op. Bedrijven komen hier graag naartoe. De omliggende steden kijken met grote ogen naar de ontwikkeling in Almelo. Velen van u weten dat ik zelf werkzaam ben in Enschede. Ik hoor daar hoe men naar Almelo kijkt: we doen het goed. Mensen kijken met grote interesse naar de manier waarop Almelo die ontwikkeling neerzet, en naar de ontwikkeling en potentie van XL Businesspark fase 2, die daarbij zeer van belang is. De focus, dit is vanavond ook gezegd, moet wellicht verder worden verbreed naar de maakindustrie en vooral ook de hightech industrie. Daarin is Almelo sterk. We moeten ietsje meer verbreden ten opzichte van de logistieke sector. Het is terecht dat daarover soms een opmerking wordt gemaakt, de grote dozen, want daarmee hebben we inderdaad wat minder. Maar op XL Businesspark staan ook prachtige bedrijven met enorme werkgelegenheid.

Ik rond af. Ik heb een viertal moties. Daar zijn we nog druk mee doende. We proberen daarvoor bij andere fracties draagvlak te bereiken. We komen hier in de loop van donderdag nog op terug.

De VOORZITTER: Die moties zijn dus formeel nog niet ingediend.

De heer TEUNIS (SP): Voorzitter! Bij het thema wonen noemt de VVD-fractie de Wbmgp, daar zijn we bij de SP minder enthousiast over, maar ook de zelfbewoningsplicht voor bestaande bouw. Daar zijn we wel blij mee, want de SP-fractie heeft zich daarvoor ook altijd hard gemaakt. De heer Pauwels zegt dat als we die niet invoeren, de belegger naar Almelo komt. Maar de belegger is hier al en is zeer actief geweest. Hij heeft al zijn slag geslagen. Misschien kunnen we elkaar vinden. Welke ideeën heeft de VVD-fractie om de beleggers die hier al zijn, de rot in de stad – ook omschreven door de burgemeester – aan te pakken, wellicht samen met ons?

De heer PAUWELS (VVD): Voorzitter! De VVD-fractie heeft de afgelopen tijd gewerkt aan een visiedocument. Dat bevat ook maatregelen anders dan de Wbmgp en de zelfbewoningsplicht. Je kunt ook denken aan verhuurdersvergunningen. Het gaat dus om het brede instrumentarium dat binnen de wetgeving wordt aangereikt. Op lokaal niveau, dus voor de gemeente Almelo, zijn wij daar voorstander van.

Ik ben het helemaal met de heer Teunis eens. We hebben in het voorjaar al gezien dat Almelo de stad was voor beleggers om vooral hier te investeren. De tijd dat hier pandjes verkocht konden worden voor € 80.000 en in de verhuur gaan voor € 850 is gelukkig voorbij. Ook die inflatie heeft hier plaatsgevonden. Maar wij zijn er in ieder geval van overtuigd dat als we deze maatregelen niet invoeren, ook de zelfbewoningsplicht voor de bestaande bouw, de inflatie doorloopt en de prijzen doorstijgen. We hebben recent huizen gezien die in het verleden voor misschien € 700 à € 800 gingen en nu richting de € 1.000 gaan. Die stijging loopt gewoon op, waarmee de huizen nog minder bereikbaar worden voor de doelgroep die daar graag wil wonen. Ik denk dat we elkaar de hand kunnen geven en naar een breed instrumentarium kunnen kijken om deze ontwikkeling een halt toe te roepen.

De heer TEEUW (ChristenUnie): Voorzitter! Over het XL Park zegt de heer Pauwels dat hij iets minder heeft met die grote dozen. Prima! Volgens mij heb ik ook weleens gehoord: Almelo, de logistieke hotspot. Zijn we het eens dat we minder op logistiek en meer op hightech moeten inzetten?

De heer PAUWELS (VVD): De VVD-fractie is ongelooflijk blij met een bedrijf als de Heylen groep dat naar Almelo is gekomen, ondanks dat dat een heel grote doos is waar wat minder mensen werken. Meer er gebeurt ontzettend veel. Het is ook een solarpark geworden dat eraan

heeft bijgedragen dat er nu op lokaal niveau geproduceerd kan worden in samenwerking met VDL. Dit is een voorbeeld hoe het mes aan beide kanten snijdt. Maar we zeggen dat XL fase 2 wellicht meer focus kan krijgen op het gebied van de maakindustrie, waarin Almelo ook koploper is, maar zeker de hightech industrie. Waar menigeen denkt dat Enschede dat zal zijn, denken wij dat we in Almelo een prachtige companybase hebben met heel veel bedrijven op dat terrein. Dat profiel moeten we vooral versterken.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Voorzitter! De heer Pauwels begon zijn verhaal met dat we veel van de stad hebben gevraagd. Ik denk dan meteen, van wie hebben we veel gevraagd? Waren dat de mensen die op de Markgraven wonen, of de mensen, de minima, in de andere wijken? Er is ook veel bezuinigd op kunst en cultuur. Wat daar bezuinigd is, telt de heer Pauwels waarschijnlijk mee in het bedrag van € 10,2 miljoen. Daar komt bij dat we € 4 miljoen cadeau hebben gekregen van de overheid door een foutje; foutje bedankt. Daar zou ik ook geen nee tegen zeggen. Dus die prestatie van € 10 miljoen ligt wel iets lager.

De VOORZITTER: Meneer Buitenweg, wat is uw vraag? Anders gaan we naar de donderdag toe.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Of de heer Pauwels het met me eens is dat de minima en de kunst- en cultuursector het zwaarst hebben geleden in de stad.

De VOORZITTER: Dat kan ik wel zeggen, dan is het antwoord waarschijnlijk nee.

De heer PAUWELS (VVD): Ik kan een heel vervelend antwoord geven en ook de doelgroepen waarvan de heer Buitenweg denkt dat dit de typische VVD-doelgroepen zijn noemen. De bewoners van de Markgraven, en de Jura misschien ook wel, hebben ook jarenlang te maken gehad met een terughoudend college wat niet heeft kunnen investeren in de stad. De stad heeft er beduidend minder bij gelegen. Er is niet of minder geïnvesteerd in cultuur en allerlei dingen. Je kunt zeggen dat ook die doelgroep daarmee te maken heeft gehad. Ik denk dat dit over de hele linie van de samenleving in Almelo is gebeurd.

De heer KAMPMAN (Lokaal Almelo Samen): Voorzitter! De heer Pauwels had het zojuist over stadsmariniers. Ik vraag me af wat de meerwaarde is ten opzichte van boa's en Stadstoezicht. Ik heb de motie even gelezen. De taakomschrijving die in de motie staat, kan vrij eenvoudig ook door boa's worden uitgevoerd.

De heer PAUWELS (VVD): Ik kan me niet herinneren dat ik het woord stadsmariniers in mijn mond heb genomen. Ik heb er ook geen bijdrage op geleverd. Er is wel een schriftelijke bijdrage op geleverd in de algemene beschouwingen. Als daar de vraag over gaat... We komen met een motie hierover en ik ben benieuwd of de heer Kampman die motie kan steunen. Ik heb begrepen dat de motie goed aansluit bij de doelstelling om Almelo meer leefbaar, meer veilig te maken, met stadsmariniers, aanvullend op de boa's. We kunnen daarvoor eventueel hogere ambtenaren die we in dienst hebben inzetten, zodat we met elkaar de juiste stappen kunnen zetten om stevig te handhaven en de stad leefbaar en veilig te houden. Ik weet niet of dit het antwoord is dat de heer Kampman zocht.

De heer ZIELMAN (Democraten.Nu): Voorzitter! De heer Pauwels had het over de investeerder uit de stad houden. De heer Teunis zei toen: die is er al. Die is er zeker in de binnenstad. Er staan heel veel panden leeg die in bezit zijn van grote investeerders uit Utrecht, Amsterdam, noem maar op. Met welk idee wil de heer Pauwels daarin een ommekeer krijgen? We zijn er al heel lang mee bezig. We hebben een leegstandsverordening aangenomen, maar er wordt mijns inziens te weinig aan gedaan. Wat gaan we daaraan doen om tegen die investeerder eindelijk eens te zeggen: zorg dat u uw eigen pand verhuurt?

De heer PAUWELS (VVD): Volgens mij hebben we de afgelopen jaren een omvangrijk instrumentarium zien langskomen dat het college in handen heeft om maatregelen te nemen, onder andere de leegstandsverordening, en beleggers ertoe aan te sporen dat het pand er

ordentelijk en netjes uitziet, evenals de etalage. Sterker nog, we hebben in de raad met de voorgangers van de PvdA in het college ooit het besluit genomen om de detailhandelsfunctie van een pand af te halen. Ik vraag graag aan het college hoe het met die mogelijkheid zit. Wellicht kunnen we het daar donderdag over hebben. Wat ons betreft moeten we daar maximaal op inzetten en de beleggers, de grote Amsterdamse beleggers die dat soort posities hebben, aansporen dat soort panden te verhuren.

De heer STÖTELER (PVV): Voorzitter! Ook over de zelfbewonersplicht en de investeerders de pas afsnijden. Het lijkt me op zich lekker, zo'n principeloze partij. Maar waar is die rechts-liberale VVD gebleven van vroeger die zei: de vrije markt en iedereen mag overal ondernemen?

Is de VVD-fractie het met de PVV-fractie eens dat we tegen de investeerders die een leegstaand pand in de binnenstad hebben, zouden moeten zeggen: verhuren of verkopen? En als die investeerder het pand wil verkopen, de gemeente gaat bemiddelen tussen verkoper en aspirant-koper?

De heer PAUWELS (VVD): Bedoelt de heer Stöteler het stadsbemiddelingsfonds dat we moeten inzetten om dit soort panden aan te kopen?

De heer STÖTELER (PVV): Voorzitter! Niet aankopen, maar om kopers met die eigenaren in contact te brengen.

De heer PAUWELS (VVD): Ik kan de heer Stöteler een ding verzekeren, de discussie die hij een beetje aanzwengelt – waar is dat liberale karakter van de VVD gebleven, zeker op het punt van de vrijemarktwerking voor dit soort panden – hebben wij ook gevoerd en daarover krijgen wij ook vragen van onze achterban. Hoe zit de VVD daarin? We hebben een heel duidelijk standpunt ingenomen. Die vrijheid is er natuurlijk altijd geweest. We hebben dat ook altijd gezegd. Maar het gaat nu een heel andere kant op en het effect daarvan is negatief. Jonge mensen krijgen onvoldoende mogelijkheden om nog huizen te kopen. Straten verloederen ernstig. We hebben recent een artikel in de krant gezien waarin bewoners worden geïnterviewd, mensen die zich onveilig voelen, die bang zijn in hun straat. Als dat zich voordoet, is het tijd om sommige misschien wat liberale principes even wat aan te scherpen en de markt weer rustig zijn werk te laten doen. Dat is in dit geval de gemeente.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Voorzitter! Een prachtig mooie bijdrage van de heer Pauwels. Ik dank hem voor zijn collegialiteit van de afgelopen twaalf jaar. Hij kan het heel mooi neerzetten, ook al ben ik het inhoudelijk meestal niet met hem eens. Ik zal in mijn eigen eerste termijn zijn lijsttrekker daarover vragen stellen. Ik heb een vraag aan de heer Pauwels. Hij heeft het over financieel herstel. Is hij het met mij eens dat dit incidenteel is en niet structureel en dat dit herstel vooral gebaseerd is op incidentele middelen?

De heer PAUWELS (VVD): Zeker, volgens mij hebben we daarover in de wandelgangen gesproken. Ik heb de heer Teeuw hier ook op aangesproken: het geld zou over de plinten klotsen. Die mening delen wij niet, omdat er sprake is van veel incidentele geldstromen die op gang zijn gekomen. Dat geeft ruimte voor het financieel herstel en alle reserveringen die we daarvoor hebben gedaan, of uitgaven die we hadden moeten doen. Incidentele meevallers leiden ertoe dat het financieel herstel veel sneller gaat dan wat we zouden hebben mogen verwachten, met name de afgelopen jaren. Daardoor komt er nu ruimte om op lange termijn te gaan investeren. Dat gebeurt nu en daar zijn wij heel blij mee.

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Voorzitter! De verleiding is groot om op dit laatste door te gaan, maar dat ga ik niet doen.

In de bijdrage van de VVD-fractie, die ik met veel aandacht gelezen heb, zien we het nodige over sport en de ambities die ze daarin heeft. Heel mooi. Ik mis, en zo ken ik de VVD-fractie niet, iets over G-sporten. Volgens mij draagt de VVD-fractie het G-sporten een warm hart toe. Ik wil graag die uitspraak horen.

De heer Pauwels zei in zijn betoog dat de impact van covid groot is geweest, ook voor Almelo. Ik vraag mij af hoe hij dit precies bedoelde, want wij hebben daar een iets ander beeld

bij. Gelukkig lijken wij er in financiële zin redelijk goed van af te zijn gekomen. Dat zegt niets over het grote verdriet en verlies dat inwoners geleden hebben.

De heer PAUWELS (VVD): Daar waar het gaat over G-sporten, is wellicht de G weggevallen. Maar G had daar zeker bij moeten staan. Mevrouw Ten Seldam weet dat ik een actief hockeyer ben. Bij de hockey hebben we ieder weekend prachtig zicht op G-hockey. Ik kijk altijd met veel belangstelling naar wat daar gebeurt en zie dat team met plezier sporten. Ik ken veel spelers uit dat team. Geen twijfel over of wij voorstander zijn van G-hockey.

De impact van covid op de samenleving is evident. Ik heb daarover het nodige gezegd in mijn bijdrage voor de perspectiefnota. Er is veel verdriet, er is bij mensen veel gebeurd. Dat raakt sowieso de samenleving. Daar waar het gaat over de cijfers, de andere kant, is er natuurlijk een rijksbijdrage geweest. Er wordt nog over gesproken hoe die middelen besteding vinden. Wellicht spreken we daar donderdag nog over met het college. En we zien nog steeds de nasleep van het verminderde aantal bezoekers, ook van buiten, aan de binnenstad, waardoor we in ieder geval tekorten op het parkeren op ons af zien komen. Daar moet geld bij. Dat kost meer geld en dat hadden we niet ingecalculeerd. Daar hebben we sowieso een effect van covid te pakken.

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Mag ik het dan zo stellen dat de heer Pauwels zegt dat door het verlies aan bezoekers aan de binnenstad, wat hij wijdt aan covid, de impact groot is geweest? Ik vraag mij af of er bij het verlies aan bezoekers aan de binnenstad ook een relatie ligt met soms een wat erg desolate aanblik die bepaalde panden hebben en het verlies aan detailhandel. De wereld ziet er anders uit, wat dat betreft.

De heer PAUWELS (VVD): De koopstromen veranderen, daarover hebben we in de raad eerder gesproken. Ik persoonlijk ben van mening dat zolang we hier nog een CAA hebben dat soms rollebollend over straat gaat over de bestuurderszetel, dan wel over de BIZ, we daar terrein te winnen hebben om te komen tot een goede gedeelde visie om de binnenstad de impuls te geven die we allemaal willen. Dat ben ik met mevrouw Ten Seldam eens. Er liggen dus ook andere oorzaken aan ten grondslag. Zeker, we mogen vanuit dit stadhuis verwachten dat ondernemers van verloederde panden, gewezen en huidige ondernemers, familiebedrijven, ondernemers die al decennialang hun zaak midden in de Grotestraat hebben en panden verhuren, hun panden goed onderhouden en de binnenstad een warm hart toedragen.

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Voorzitter! Ik heb twee vragen. Wat is stad in balans? Hoe ziet de heer Pauwels dat? Ik hoor hem vasthouden aan de Wbmgp. Ik vraag mij af waarom hij daar zo aan vasthoudt. Volgens mij is iedereen het erover eens dat de leefbaarheid in wijken bevorderd moet worden. Maar is dit het middel dat daarvoor nodig is? Is de Wbmgp de oplossing?

De heer PAUWELS (VVD): Ik heb net het antwoord gegeven. De VVD-fractie heeft zich de afgelopen periode gebogen over een visiedocument. In dat visiedocument staat een aantal maatregelen die mogelijk van toepassing kunnen zijn, dan wel gaan worden, in Almelo, zoals de zelfbewonersplicht, de verhuurdersvergunning en de Wbmgp. Dat de Wbmgp dé maatregel is, hoort mevrouw Geerdink mij zeker niet zeggen. Ze hoort wel van onze fractie dat de opgave voor Almelo enorm is. We hebben hier grote uitdagingen. We hebben hier twee woningbouwcorporaties die bij voorbaat al aangegeven niet onderdeel te willen zijn van en niet thuisgeven bij een politiek beraad waar we geïnformeerd worden. Daar vindt mijn fractie wel wat van. We zullen er met elkaar de schouders onder moeten zetten om de komende jaren een antwoord te formuleren op die enorme opgave. De Wbmgp kan een van de maatregelen zijn die ondersteunend werken. Daarom kijken we heel graag uit naar een voorstel van het college om daarover in 2022 een besluit te kunnen nemen.

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Ik vraag me af wat stad in balans precies betekent.

De heer PAUWELS (VVD): Stad in balans is kansengelijkheid binnen onze stad in alle groeperingen van onze samenleving, zodat iedereen gelijke kansen kan pakken en we als stad,

gemeentebestuur, dat faciliteren waar mogelijk. We hebben niet alle touwtjes in handen, maar waar we instrumenten hebben om die kansengelijkheid aan te jagen, moeten we dat niet nalaten. Ik kan me zo maar voorstellen dat de PvdA-fractie daar groot voorstander van is.

De heer WIERTZ (D66): Voorzitter! Het is alweer de laatste begrotingsbehandeling van deze periode. Het is daarom tijd om terug en vooruit te kijken. Wat de D66-fractie betreft, zitten er goede punten in deze begroting, maar er staan ook dingen in waarover we minder tevreden zijn.

De gemeente Almelo staat er financieel gezien beter voor dan vier jaar geleden. De vraag is of onze inwoners na jarenlang bezuinigen ook beter af zijn. Waar gaan we naartoe? De D66-fractie kiest voor investeren in onze inwoners, in de samenleving. We zullen de begroting daarop beoordelen.

We zijn tevreden over de investering in het bestrijden van laaggeletterdheid, waar we vorig jaar in een motie om hebben gevraagd. Kan de rem er nu af? Nee, grote investeringen staan nog niet in deze begroting. Wel wordt er € 7 miljoen gereserveerd voor stadsontwikkeling. De D66-fractie zou het handiger hebben gevonden als het college een apart voorstel aan de raad over dit punt had voorgelegd. Nu moeten we het in deze begroting doen met een alinea. Wat is het doel van dit geld, waaraan wordt het besteed?

"Amendement 7.
Voorstel bestemmingsreserve stadsontwikkelingsfonds.
De raad van de gemeente Almelo, in vergadering bijeen op 11 november 2021,
besluit,
de tekst onder punt 3 van het raadsbesluit te vervangen door:
3. een bestemmingsreserve stadsontwikkelingsfonds in te stellen; het college legt de raad in de eerste helft van 2022 een voorstel voor ter besteding van deze reserve,
en gaat over tot de orde van de dag.

Toelichting: De toelichting op het stadsontwikkelingsfonds in de begroting is vrij summier."

Vier jaar geleden zaten we hier ook en reserveerde de gemeenteraad voor een reorganisatie miljoenen euro's. Hoe gaat het met die organisatie? De omvang van de organisatie is het afgelopen jaar toegenomen. Tegelijkertijd is ook de externe inhuur gestegen. Blijkbaar heeft Berenschot in juli een rapport uitgebracht over een onderzoek naar een deel van de organisatie. Dat roept de vraag op waarom de uiteindelijke opdrachtgever van die organisatieontwikkeling, deze gemeenteraad, niet van dat onderzoek op de hoogte is.

De D66-fractie stelde bij het voorstel over de organisatieontwikkeling de vraag wanneer onze inwoners daar wat van merken. 25% van de inwoners heeft nu vertrouwen in de gemeente, een stijging met 8%, zeker. Maar dit betekent ook dat nog altijd 75% van de inwoners geen of weinig vertrouwen heeft. Er zijn de afgelopen jaren zaken geweest die dat vertrouwen zeker niet hebben verhoogd. Wij denken aan de manier waarop de gesprekken over de subsidies zijn verlopen, de manier waarop bijvoorbeeld het plan van de COSBO is afgeschoten. En het college had bijvoorbeeld negen maanden nodig om een subsidieaanvraag af te wijzen.

Veel inwoners willen meer betrokken worden bij hun directe leefomgeving. De D66-fractie wil inwoners meer mee laten denken, beslissen en doen. Daarom moet het uitdaagrecht verder gestimuleerd worden en mogen we als betrouwbare overheid laten zien dat inwonersinitiatieven de moeite van al het werk waard zijn. Geef de inwoner vertrouwen, dan krijg je ook het vertrouwen van de inwoner!

Eerder beloofde het college dat de heffing van de precariobelasting efficiënter zou worden. We zien dat niet. In deze begroting staat dat de perceptiekosten eigenlijk niet omlaag kunnen. Controle is nodig. De enige oplossing is dan ook om die precariobelasting maar af te schaffen. We dienen hierover een amendement in.

"Amendement 5.
Afschaffen precariobelasting.

de raad van de gemeente Almelo, in vergadering bijeen op 11 november 2021,
besluit,
aan het raadsbesluit de volgende tekst toe te voegen:
4. met ingang van 2023 wordt geen precariobelasting meer geheven.

Toelichting: De precariobelasting levert niet veel op en de heffing is ingewikkeld. In de begroting staat dat de perceptiekosten eigenlijk niet kunnen worden verlaagd. Het lukt dus niet om de heffing efficiënter te maken zoals het college eerder schreef. De dekking kan worden gevonden door het verlagen van de externe inhuur."

Het amendement is ondertekend door de D66-fractie.

Investeren in mensen is ook investeren in participatie. Het college had wat dat betreft hoge ambities. Het aantal mensen met een bijstandsuitkering moest naar 2200. Dat is niet gelukt. Ook voor de coronacrisis lagen we niet op koers om dat aantal te halen. Doen we wel het goede? Hierover ontvingen we onlangs een e-mail. Ik citeer daaruit: "Als taalcoach begeleid ik twee hoogopgeleide vrouwen voor hun staatsexamen. Beiden leven van een uitkering en beiden willen heel graag aan het werk. Maar ze worden niet goed begeleid. Hoewel ik mij meerdere malen heb bemoeid met de gang van zaken, lukt het mij ook niet om voor deze vrouwen iets voor elkaar te krijgen." Voorzitter! Het doel van 2200 mensen met een bijstandsuitkering wordt natuurlijk nooit bereikt als we mensen die wel aan het werk willen, ook niet aan het werk krijgen.

Nu het doel niet is bereikt, zoekt het college naar andere manieren om het aantal bijstandsgerechtigden te verlagen, namelijk door de zogenaamde Rotterdamwet. Maar het doel van de Rotterdamwet is het verbeteren van de leefbaarheid in de wijken en niet mensen met een laag inkomen discrimineren. In plaats van het investeren in dit soort maatregelen, kunnen we beter investeren in onze inwoners.

We krijgen steeds meer te maken met de gevolgen van klimaatverandering. Er is inmiddels een Regionale Energie Strategie, een Warmtevisie en een Klimaatadaptatie Strategie. Dat is goed. Alleen, wachten op initiatieven uit de samenleving is niet voldoende. Er worden grote stappen gezet, maar wij zijn er nog lang niet. Bij elk voorstel in het fysieke domein zou ook aandacht moeten zijn voor de gevolgen voor natuur en milieu. Daarnaast zien wij graag meer maatregelen, zoals minder bomenkap, veel meer groen in de stad, kortom, groene actie uit dit stadhuis. Dat het college door wil gaan met het plan voor de uitbreiding van een boerderij bij Aadorp met duizenden varkens, vinden wij onbegrijpelijk. Verder zien we regelmatig dat bomen worden gekapt, wat tot ergernis leidt. Het zou goed zijn om het komende jaar het bomenbeleid opnieuw te bekijken en eventueel aan te passen.

Een stad zonder cultuur is een stad zonder ziel. Investeren in kunst en cultuur maakt Almelo als woonplaats en als vestigingsplaats aantrekkelijker. Helaas doet het college het tegenovergestelde. Dat het college coronagelden van het Rijk voor cultuur nog steeds niet wil uitgeven, is treurig. Daarmee verdwijnt ook dit jaar het geld voor cultuur in de algemene middelen. De cultuursector ziet het geld op deze manier nooit meer terug. Wij dienen daarom een amendement in, om dit geld toch voor cultuur te reserveren.

"Amendement 6.
Investeringsreserve cultuur.
De raad van de gemeente Almelo, in vergadering bijeen op 11 november 2021,
besluit,
aan het raadsbesluit de volgende tekst toe te voegen:
4. uit de niet bestede ondersteuningsgelden cultuur die de gemeente tijdens de coronacrisis van het Rijk heeft ontvangen wordt een reserve gevormd; het college legt in de eerste helft van 2022 een voorstel aan de raad voor ter besteding van deze gelden,

en gaat over tot de orde van de dag."

Het amendement is ondertekend door de fracties van D66 en SP.

Vorige week werd hier een pleidooi gehouden voor erfgoed. Na alle taakstellingen op de gemeentelijke organisatie, is de rek er wel uit. Dat geldt natuurlijk niet alleen voor erfgoed, maar voor meer onderdelen van de organisatie. De D66-fractie vraagt zich af in hoeverre de Erfgoednota is uitgevoerd met die beperkte capaciteit. We zien dat het Stedelijk Museum ambities heeft om te groeien. Vorige week heeft de voorzitter van het museum daarover tijdens het politiek beraad een betoog gehouden. Zo kan het museum bijdragen aan een mooiere binnenstad. Dat vraagt om onze steun. We dienen daarover met de GroenLinks-fractie een amendement in.

"Amendement 8.
Subsidie Stedelijk Museum.
De raad van de gemeente Almelo, in vergadering bijeen op 11 november 2021,
besluit,
aan het raadsbesluit de volgende tekst toe te voegen:
4. de eerder besloten bezuiniging op de budgetsubsidie voor het Stedelijk Museum Almelo voor 2022 te schrappen, de subsidie wordt daarmee in 2022 met 35.000 euro verhoogd,

en gaat over tot de orde van de dag.

Toelichting: Het Stedelijk Museum heeft ambities. De voorzitter heeft dat tijdens het politiek beraad toegelicht. Daar is ook geld voor nodig, maar de subsidie van de gemeente is juist verlaagd. Bij de programmabegroting is bij amendement besloten dat de bezuiniging op de budgetsubsidie in 2022 35.000 euro bedraagt. Met dit amendement wordt deze bezuiniging voor 2022 ongedaan gemaakt. Bij of na het opstellen van de cultuurvisie kan een afweging worden gemaakt over de subsidie voor het stadsmuseum en andere instellingen na 2022."

Het amendement is ondertekend door de fracties van D66 en GroenLinks.

Voorzitter! Ik kom tot een afronding. De rem eraf, dat nog niet. Tijd voor grote projecten is het volgens ons daarom ook nog niet. Wel voor investeren in mensen, in de samenleving.

De VOORZITTER: U hebt een viertal amendementen genoemd. U hebt het over het afschaffen van de precariobelasting met ingang van 2023. De begroting gaat over 2022. Ik zie dat meer als een motie. Het andere punt, in het amendement op de bestemmingsreserve stadsontwikkeling, staat dat de betreffende zin blijft staan, maar er een zin aan wordt toegevoegd: "het college legt de raad een voorstel voor ter besteding..." Ook dat is meer een oproep aan het college om met iets te komen. Het amendement over de investeringsagenda Cultuur gun ik u als amendement. Maar het instellen van een bestemmingsreserve vergt iets meer dan deze zin, maar nogmaals, daar kan ik in meevoelen. Het punt van het terugdraaien op de bezuiniging van het Stedelijk Museum kan ik ook als amendement zien.
Ik vraag u het amendement over de afschaffing van de precariobelasting en het amendement bestemmingsreserve stadsontwikkelingsfonds te kwalificeren als motie. Materieel komt het op hetzelfde neer. U vraagt bij de precariobelasting een uitspraak van de raad om in het jaar, volgend op volgend jaar, geen precariobelasting meer te heffen in de gemeente Almelo. En u vraagt bij het andere amendement aan het college: kom maar met die bestemmingsreserve Stadsontwikkeling, maar dan wil ik wel graag in de eerste helft van 2022 een bestedingsvoorstel. Een amendement heeft echter een rechtstreekse werking op raadsbesluiten. Wat u hier doet, is een vraag aan het college voorleggen. Ik zou die andere twee als amendement willen kwalificeren en deze twee als motie willen meenemen.

De heer WIERTZ (D66): Wat de bestemmingsreserve betreft, het staat zo in het raadsvoorstel. Als ik het raadsvoorstel niet amendeer, verandert er aan het uiteindelijke raadsvoorstel niets. Dat is nou juist het punt.

De VOORZITTER: Dat doet uw amendement ook niet, want uw amendement laat die bestemmingsreserve stadsontwikkeling in stand en legt vervolgens de vraag bij het college

neer om in de eerste helft van 2022 te komen met een voorstel voor de besteding van de reserves. Als die motie wordt aangenomen, komt dat voorstel er en komt er een reactie van het college op. Maar dit raakt niet uit zichzelf het besluit van de raad. Dat is het verschil tussen een motie en amendement. Het materiële effect zal niet heel veel veranderen, maar voor de zuiverheid van de besluitvorming stel ik u voor om dit punt en het punt over het afschaffen van de precariobelasting als motie te beschouwen en de andere twee als amendement in stand te laten. U kunt daar nog even over nadenken, want we gaan hierover donderdag nog het gesprek aan.

De heer TRIENEN (CDA): Voorzitter! De heer Wiertz heeft gesproken over het Stadsmuseum. In zijn amendement staat dat hij de subsidie eenmalig wil verhogen met € 35.000. In de toelichting wordt het onduidelijk. Bedoelt hij dat hij dit eenmalig wil doen voor 2022, of wil hij de bezuiniging structureel terugdraaien en zo ja, dat geldt ook voor dit amendement, waar is de dekking?

De heer WIERTZ (D66): Volgens mij staat in het amendement dat dit incidenteel is voor 2022, maar misschien heb ik dit pas in een latere versie aangepast.

De heer TRIENEN (CDA): De toelichting is een beetje onduidelijk, maar dit is dus eenmalig voor 2022.

De heer WIERTZ (D66): De dekking heb ik er volgens mij later in gezet. We hebben gezien dat de externe inhuur is gestegen. Ik stel voor om die te verlagen. Dan kunnen we daaruit € 35.000 halen.

De heer TEEUW (ChristenUnie): Voorzitter! Wij vinden, net als de D66-fractie, cultuur en het Stadsmuseum enzovoorts belangrijk. Ik heb een aantal vragen. De heer Wiertz weet dat ik een beetje een hekel heb aan potjescultuur. Volgens mij is er bij de najaarsrapportage al een potje cultuur van een half miljoen gemaakt. Nu pleit hij voor een potje daarnaast. En richting de heer Trienen merk ik op dat het ene dekken uit iets wat er niets mee te maken heeft, ook duidt op een potjescultuur, in plaats van alles te laten lopen via de algemene middelen en doen wat nodig is. Dat is de volgende vraag. Het gaat natuurlijk vooral over geld. Ik zou zeggen: eerst de cultuurnota en dan het geld. Misschien is er wel veel meer geld nodig. Hoe kijkt de heer Wiertz daartegenaan?

De heer WIERTZ (D66): Ik zie de potjescultuur ook, maar die zie ik niet alleen wat dit betreft. Want we krijgen bijvoorbeeld ook een bestemmingsreserve Stadsontwikkelingsfonds. Wat het Stadsmuseum betreft, ik denk dat er uiteindelijk meer geld nodig is, maar in mijn nieuwste versie van het amendement heb ik in de toelichting gezet dat we uiteindelijk bij de cultuurvisie daarover een nadere afweging moeten maken. Voor volgend jaar vraag ik alvast € 35.000. Dan kunnen we op een later moment nadenken over hoe we de subsidies na 2022 invullen.

De heer PAUWELS (VVD): Voorzitter! De heer Wiertz zegt dat hij de Rotterdamwet, de Wbmgp niet ziet zitten en hij wil investeren in inwoners. Bedoelt hij daarmee het preventiebeleid, het schuldenlab, de tegenprestatie of de coaches die wij op dit moment inzetten? Wat bedoelt hij ermee, wat zouden we moeten investeren in mensen anders dan we op dit moment doen? Heeft hij daar wat voorbeelden van? Het is mij totaal onduidelijk wat hij met investeren in mensen bedoelt, in plaats van het invoeren van die Wbmgp.

De heer WIERTZ (D66): Voorzitter! Investeren in de Wbmgp, de Rotterdamwet, kost geld. Dat kan de heer Pauwels niet ontkennen. De uitvoering kost geld, zo werkt dat. Dan kun je dat geld niet aan andere dingen besteden. Dat lijkt mij heel logisch.

De heer PAUWELS (VVD): De heer Wiertz heeft wellicht voorkennis. Ik heb nog geen bedrag gezien. Ik weet niet wat het kost en waarin we moeten investeren bij de implementatie van de Wbmgp. We gaan het zien.

Andere vraag. Die najaarsrapportage, de heer Teeuw had het er net ook over. Die € 35.000 naar aanleiding van het verhaal van de heer Blok vorige week lijkt sympathiek. Is de heer Wiertz het met me eens dat het ook moet gaan om de plannen die het Stadsmuseum heeft om mogelijk naar een andere, verbeterde locatie te gaan, de bereikbaarheid te vergroten en daarmee het aantal bezoekers te vergroten, waardoor je structureel komt tot een oplossing van een al eeuwigdurend probleem van het Stadsmuseum, dat de inkomsten te laag zijn en er kosten zijn? Er wordt gekozen voor een professionele directeur voor het Stadsmuseum. Die keuze maken ze zelf. Wij hebben er een andere mening over gehad, die hebben we al geventileerd. Is de heer Wiertz het met ons eens dat we eerst moeten wachten op de reservering Impuls cultuur van € 500.000, die bij de najaarsrapportage is vastgesteld? Wellicht dat dit zijn inzicht over het amendement doen veranderen en trekt hij het terug. Het Stadsmuseum kan van dat half miljoen gebruikmaken.

De heer WIERTZ (D66): Nee. Ik ben het ermee eens dat we bij de cultuurvisie een nieuwe afweging moeten maken, maar volgens mij is ook die vijf ton maar incidenteel. Dat hoeft voor het Stadsmuseum op de langere termijn natuurlijk ook geen oplossing te zijn.

De heer PAUWELS (VVD): U bent ervoor om structureel ruimere budgetten beschikbaar te stellen voor de verliesfinanciering van het Stadsmuseum; dat hoor ik u nu eigenlijk zeggen. Dank voor dat antwoord.

De heer WIERTZ (D66): Ik kijk iets anders aan tegen verliesfinanciering. Dat is de conclusie van de heer Pauwels. Zoals ik al zei, het Stadsmuseum kan bijdragen aan een mooiere binnenstad. Volgens mij was dit wat de heer Pauwels net ook zei.

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Even hierover, de heer Blok heeft een heel mooi pleidooi gehouden over het Stadsmuseum. Volgens mij zijn ze van plan om te groeien, in ieder geval op eigen benen te staan. Met die incidentele middelen kunnen ze vooruitkomen om te groeien, zodat ze uiteindelijk op eigen benen kunnen staan. Of heb ik dat verkeerd begrepen?

De heer WIERTZ (D66): Ja, het is een eerste aanzet daarvoor. Mijn idee is dat we bij de cultuurvisie daarover verder besluiten kunnen nemen. Ik weet niet wanneer we die cultuurvisie krijgen. Daar wachten we nog op.

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Voorzitter! Een mens is een mens door andere mensen. Een mens heeft naast eten, drinken en een dak boven zijn hoofd ook relaties nodig. Mensen die zich niet gezien weten, die niet het gevoel hebben erbij te horen, worden ziek, verdrietig of depressief. We weten dit al lang, maar toch handelen wij niet naar deze wijsheid. Armoede in Nederland is slechts voor een deel alleen het gebrek aan middelen om te overleven. Het is veel meer een gebrek aan mogelijkheden om mee te doen. Wij vinden dat iedereen een actieve rol mag spelen in de gemeenschap. Ja, dat kost geld, maar niet zo veel als het bestrijden van de gevolgen van uitsluiting.

Daarom moeten wij ervoor zorgen dat zoveel mogelijk mensen kunnen meedoen door hen perspectief te bieden op een baan of een zinvolle dagbesteding. Intensiveer de samenwerking tussen overheid, onderwijs, bedrijfsleven en maatschappelijke instellingen met als doel een inclusieve arbeidsmarkt. De moderne arbeidsmarkt stelt steeds meer eisen aan werknemers, waardoor een gewone betaalde baan voor velen onhaalbaar wordt. De arbeidsmarkt heeft een afstand tot sommige mensen, in plaats van het omgekeerde. Het doel moet niet zijn een zo laag mogelijk aantal uitkeringsgerechtigden, maar zo veel mogelijk mensen perspectief bieden om deel te kunnen nemen aan de samenleving.

De Tweede Kamer heeft een motie aangenomen om mensen in de bijstand een vrijstelling van giften te geven van € 1200 per jaar. Het is nu nog aan elke gemeente om dit zelf te bepalen. De CDA-fractie stelt voor de bijstandsgerechtigden een vrijstelling te geven van giften van € 1200. Daarover dienen we een motie in.

"Motie 9.
Vrijstelling bijstand in giften.

De raad van de gemeente Almelo, in vergadering bijeen d.d. 9 en 11 november 2021
constateert dat
- de Tweede Kamer een motie van Jasper van Dijk c.s. heeft aangenomen die de regering verzoekt voor mensen in de bijstand een landelijke vrijstelling van giften te realiseren tot € 1200 per jaar,

overweegt dat
- we het niet wenselijk vinden dat inwoners in de bijstand op hun uitkering gekort worden voor het ontvangen van giften zoals boodschappen, cadeaus en andere goederen gericht op het dagelijks leven;
- gemeenten beleidsvrijheid hebben en daarom niet de landelijke wetswijziging af hoeven te wachten,

verzoekt het college om
1. met concrete stappen te komen om in de beleidsregels met betrekking tot de Participatiewet (algemene en bijzondere bijstand) zo spoedig mogelijk een vrijstelling van giften tot € 1.200 per jaar vast te leggen;
2. de gemeenteraad te informeren over de wijzigingen zodra hierover een besluit is genomen,

en gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door de fracties van CDA en Lokaal Almelo Samen.

Over Zorg en Veiligheid. Dagelijks kunnen velerlei omstandigheden er bij kwetsbare inwoners voor zorgen dat de situatie escaleert, met veiligheidsrisico voor henzelf en de samenleving. Wij zijn voorstander van een preventieve aanpak, dus niet alleen als cases al geëscaleerd zijn.

Over nieuwe inkoop Wmo/Jeugd. In 2022 biedt een nieuwe aanbesteding kansen om enerzijds kwaliteitseisen verder te optimaliseren en anderzijds het aantal aanbieders terug te brengen. We denken aan een reductie van ongeveer 50%. Vindt het college dit realistisch, zonder dat dit leidt tot een beperktere keuzevrijheid, of extra en daardoor duurdere maatwerkcontracten?

Door het Wmo-abonnementstarief is het erg ingewikkeld om de ambitie, uitkomen met rijksmiddelen, te realiseren. Het college heeft adequaat ingezet op die ambitie, zoals de wasdienst en recent powerful ageing. Maar aan meer knoppen kunnen we momenteel niet draaien, die zijn niet binnen handbereik. In politiek Den Haag wordt serieus gesproken over een inkomensafhankelijke bijdrage. Gaat dit voor een voorzichtig plusje zorgen? En hoe snel kan het college hierop anticiperen?

Als wij het hebben over jeugdzorg dan gaat dat meestal over een tekort aan geld. Doel is om de juiste hulp op maat te bieden: zwaar waar het moet, licht waar het kan, maar wel op de juiste plek met oog voor effectiviteit. We hebben al goede stappen gezet, maar volgens ons is nog voordeel te behalen in het bevorderen van uitstroom. Is het college bereid hier strikter op te sturen?

Wat duurzaamheid betreft, heeft het college daadwerkelijk opgeleverd wat de coalitie zich heeft voorgenomen. Wordt de Stimuleringsregeling Klimaatadaptie echter tijdig opgeleverd? Ondanks dat netwerkcapaciteit niet onze verantwoordelijkheid is, helpt het als de gemeente een faciliterende en verbindende rol aanneemt om bijvoorbeeld te bekijken wat mogelijk is aan zonnepanelen op dak, zoals op XL Businesspark of andere grote daken.

Energiearmoede heeft ook onze aandacht. De goedkoopste energie is natuurlijk de energie die niet wordt gebruikt. Almelo heeft al energiecoaches en zij geven waardevolle tips. Maar tips worden niet altijd opgevolgd. Er zit een verschil tussen weten en doen. In Amsterdam en Zaanstad werkt men met energiefixers die huishoudens helpen kleine isolerende maatregelen uit te voeren. De energiefixer komt vaak uit een re-integratietraject. Op deze manier breng je herintegratie, armoedebeleid en duurzaamheid bij elkaar. Daarover dienen we een motie in, tenzij de wethouder zegt dat hij hiermee aan de slag gaat.

Afval wordt gescheiden met als doel hergebruiken of recyclen. Dat kan door bronscheiding en nascheiding. Beide hebben voor- en nadelen. We moeten ze niet tegenover elkaar zetten, maar als aanvulling op elkaar zien. Uitgangspunt moet zijn: hoe kunnen we het doel, hergebruik en recycling van afvalstoffen, het beste realiseren tegen zo laag mogelijk kosten.

Om de ambitie voor de binnenstad te realiseren, is in het coalitieakkoord een pakket aan maatregelen genoemd, zoals uiterlijk binnen tien jaar het doorgetrokken water verbreden. Bij de aanleg van de smalle variant zijn alle mogelijke voorbereidingen hiervoor getroffen. Wij hebben hierover niets meer gehoord. Wel wordt een nieuw plan Almelo Waterstad gesmeed. Beide plannen verdienen het om gerealiseerd te worden.

Een ander maatregel is een alternatieve bestemming van het gebied Stadskade. Dat zou worden onderzocht. Het college heeft schijnbaar vier jaar gezocht, maar nog niet de oplossing gevonden. De Stadskade schreeuwt, net als het Havenblok, om een transformatie.

De BIZ is ook zo'n maatregel die zou worden ingezet om zowel bezoekers te verleiden om te komen winkelen als de binnenstad aantrekkelijker te maken. Nu vier jaar later is het nog maar de vraag of er een BIZ komt. Wat is de stand van zaken?

Het is crisis op de woningmarkt. De betaalbaarheid staat enorm onder druk. Daarnaast is de balans uit het woningaanbod. Er is aanbod van zowel sociale huurwoningen als huur- en koopwoningen in het hoge segment, maar het aanbod in het middensegment is nijpend. Een grote groep woningzoekenden met een middeninkomen zit nu met de vingers tussen de deur, terwijl die groep juist zo belangrijk is voor de samenleving en de gemeente. Woonwensen en idealen veranderen steeds meer. Sommige mensen kiezen voor een kleine en energie-neutrale woning, zoals tiny houses, maar ook voor levensloopbestendige woningen. Hoe staat het met de verkenning voor het realiseren van tiny houses in Almelo?

De extra structurele middelen voor de openbare ruimte willen we graag inzetten voor het verhogen van het onderhoudsniveau van water en watergangen en de resterende middelen willen we inzetten in de woonwijken.

Deelscooters en deelfietsen hebben hun intrede gedaan in Almelo, tot grote vreugde van wethouder Maathuis, zoals we op zijn facebookpagina konden lezen. Het is echter niet goed dat er overlast is door het parkeren na gebruik midden op de stoep, het fietspad of de rijbaan. Trottoirs zijn daardoor niet meer goed begaanbaar voor rolstoelen en kinderwagens, mensen die slecht ter been zijn en visueel gehandicapten. Wij stellen voor om het parkeren van leenscooters en -fietsen alleen nog toe te staan in speciaal daartoe aangewezen parkeervakken. We dienen hierover een motie in.

"Motie 10.
Standplaatsen leenscooters en leenfietsen.
De raad van de gemeente Almelo, in vergadering bijeen d.d. 9 en 11 november 2021
constateert dat
- er sinds enige tijd leenscooters en leenfietsen in Almelo in gebruik zijn;
- deze scooters en fietsen op elke willekeurige plaats in de gemeente worden achtergelaten;
- dit leidt tot overlast voor voetgangers en bijvoorbeeld rolstoelgebruikers, mensen met een kinderwagen omdat stoepen en trottoirs versperd worden door deze leenscooters en leenfietsen;
- deze leenscooters en leenfietsen regelmatig onderwerp van vandalisme zijn en regelmatig in de sloot belanden;
- dit verrommeling van het straatbeeld geeft en deze hinderlijk geparkeerd staan voor woningen,

overweegt dat
- het niet de bedoeling kan zijn dat deze leenscooters en leenfietsen voor verrommeling zorgen van het straatbeeld en de verkeersveiligheid van andere weggebruikers in gevaar brengen,

verzoekt het college om
1. voor de leenscooters en leenfietsen vaste standplaatsen aan te wijzen waar de scooters en fietsen kunnen worden geparkeerd;
2. kosten voor deze standplaatsen te verhalen op het verhuurbedrijf van de leenscooters en leenfietsen;
3. de aanwijzing van vaste standplaatsen/inleverplaatsen voor 30 april 2022 te realiseren,

en gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door de fracties van CDA en Lokaal Almelo Samen.

Voor de financiën verwijs ik naar de bijdrage, nadat ik heb gezegd dat de Begroting 2018 er niet al te best uitzag en buitengewoon broos was; dit hebben meerderen gezegd. Het vorige college had al in 2017 de eerste stap gezet voor een gigantische bezuinigingsoperatie van € 15 miljoen. Het verdere financiële herstel werd in het coalitieakkoord opgenomen. Collega's hebben al gezegd dat het herstel voorspoedig is. Uiteindelijk komt het erop neer dat er een ombuiging van € 45 miljoen heeft plaatsgevonden. Dat biedt ons nu de mogelijkheden om te investeren in onze stad.

De VOORZITTER: Gaat u afronden.

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Dat zal ik doen, als u mij de kans geeft voor een enkele zin.

Over XL Businesspark zeggen we: leer van het verleden en betrek de Stichting Dorpsbelangen en de inwoners van Bornebroek erbij. Wat de Vloedbeltverbinding betreft, is het heel stil. Wat is de stand van zaken? En over de gemeenteraadsverkiezingen: de Tijdelijke wet verkiezingen covid-19 is verlengd. Dit houdt in dat er meerdaagse verkiezingen kunnen worden gehouden in 2022. Dat biedt waarschijnlijk kansen om ook nu een drive-in stembureau in Almelo te reserveren.

Tot slot, wij hebben diverse onderwerpen besproken, maar waar het om gaat, is dat de som meer moet zijn dan de delen afzonderlijk. Vraagstukken moeten we meer met elkaar in samenhang aanpakken. Veiligheid, welzijn, goed wonen, een fijne buurt, werkgelegenheid, maar ook recreatie, mobiliteit en duurzaamheid zijn cruciale onderdelen voor een gezond en gelukkig leven. Om de puzzel te kunnen leggen, moet je kijken naar het hele plaatje en niet alleen naar afzonderlijke stukjes.

De kracht in onze samenleving is ongekend, de kracht van mensen samen is ongekend. Mensen maken de samenleving en daarmee onze stad. Het is tijd voor een Almelo waar niet de gemeente, maar de samenleving prominent centraal staat. Alleen als samenleving zijn we in staat om antwoorden te vinden op grote complexe vraagstukken.

De VOORZITTER: U moet nu afronden. Ik onderbreek u nu. Ik heb u bijna twee minuten extra gegeven. Ik zie dat veel mensen u vragen willen stellen.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Voorzitter! Ik hoor u zeggen dat u twee minuten extra geeft bij de een. Ik zit, niet alleen deze keer, maar elke keer braaf te klokken. Ik vind dat niet helemaal fair. Ik begrijp de goede intenties.

De VOORZITTER: Ja, dat is mijn verantwoordelijkheid en het spijt me dat dit gebeurt, maar ik probeer iedereen, ook degenen die mijn voorzitterschap een beetje uitdagen, zoals mevrouw Ten Seldam heeft gedaan, toch een beetje de ruimte te geven. We doen dit een of twee keer per jaar. Laten we er niet meer woorden aan vuilmaken.

De heer WIERTZ (D66): Voorzitter! Ik hoorde mevrouw Ten Seldam iets zeggen over aanbestedingen bij de Wmo. Volgens mij gebruikte ze daarbij de woorden: de kwaliteitseisen optimaliseren. Wat moet ik me daarbij voorstellen?

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Daar moet men zich bij voorstellen dat met name in het voortraject goed wordt gecontroleerd of we van doen hebben met valide aanbieders. Komt het zorggeld daar, waar ook de kwalitatief goede zorg wordt verleend?

De heer TEEUW (ChristenUnie): Voorzitter! Ik heb mevrouw Ten Seldam horen praten, en ook gelezen, over het voorstel om het doorgetrokken water naar de binnenstad te verbreden. Ik heb dat idee zelf nooit serieus genomen, de CDA-fractie blijkbaar wel. Stel dat we dat dan toch doen, is mijn vraag: gaan we dan het Havenblok helemaal tot de grond toe afbreken en vervolgens de lucht in? Dat zou dan mijn voorstel zijn.

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Voorzitter! Ik heb geciteerd uit het coalitieakkoord. In 2015 hebben wij een besluit genomen in deze raad om het water terug te brengen in de stad. Zoals wij dat voor ogen hadden, was dat financieel gezien niet realiseerbaar. We hadden dat graag gedaan en we hadden graag iets meer hulp gehad van de provincie, maar de werkelijkheid was een andere. We hebben de watergang wel zo aangelegd, en daarmee ook geïnvesteerd, dat we die kunnen verbreden. Laat die investering niet voor niets zijn. Moet je het op dezelfde manier uitvoeren zoals in het plan staat? Wellicht niet. Maar de Havenkade wordt daarin uitgebreid meegenomen en wie weet, biedt dat kansen.

De heer PAUWELS (VVD): Voorzitter! Vandaag was in de media een mooi stuk te lezen over Rolls Royce in Engeland. Daar wordt een programma van € 250 miljoen gestart om te komen tot de ontwikkeling van kleine modulaire kernreactoren. Ik ken de voorliefde van mevrouw Ten Seldam voor kleine modulaire windmolens en allerlei innovaties op dat terrein. Is ze ook voorstander van een ontwikkeling, bijvoorbeeld met een mooi bedrijf in onze stad Urenco, om dergelijke innovaties tot stand te brengen om te komen tot kleine modulaire kernreactoren die we kleinschalig kunnen toepassen, ook in Almelo?

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Ik ken het plan niet waaraan de heer Pauwels refereert. Wat ik in mijn slotbetoog zei, is dat we niet naar de afzonderlijke puzzelstukjes moeten kijken, maar naar het hele plaatje. Als je naar het hele plaatje kijkt van wat we nodig hebben aan energie om geen fossiele brandstoffen meer in te hoeven zetten, zien we wel of we een puzzel gaan leggen met twaalf of zestien stukjes. Uitsluiten doe ik het niet, toejuichen evenmin.

De heer PAUWELS (VVD): Ik snap dat ik buiten de orde van deze begroting ga, maar toch fijn om te horen dat mevrouw Ten Seldam kernenergie niet uitsluit als een mogelijke energiedrager, ook in Almelo.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Ik wil bijna hierop ingaan, maar dat zal ik maar niet doen.

Mevrouw Ten Seldam zei dat we mensen in een uitkering perspectief moeten bieden met werk of een zinnige dagbesteding. Ik vind het mooi dat zij pleit voor het vrijhouden van giften tot € 1200 per jaar. Is zij dan ook voor minder regels voor die groep die niet meer in aanmerking komt voor een betaalde baan of er zeer weinig kans op heeft en we ze minder onder druk moeten zetten en minder controleren? Dat geeft nu heel veel stress bij die groep.

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Voorzitter! Ik begon ermee dat het gaat om mensen en dat we veel te veel inzetten op maatregelen in plaats van mensen betrekken en betrokken houden bij de samenleving, en te laten weten dat zij ertoe doen. Hoe je dat doet, daarvoor moet je kijken naar verschillende instrumenten. Minder regelgeving kan wat mij betreft nooit een doel op zich zijn.

De heer STÖTELER (PVV): Voorzitter! Mevrouw Ten Seldam draaide het leuk genoeg om: de arbeidsmarkt heeft een grote afstand tot werklozen. Ik heb niet helemaal meegekregen wat de CDA-fractie voorstelt. Ze kan toch niet pleiten voor een innovatiestop? Welke maatregelen wil de CDA-fractie daarvoor nemen?

Fijn dat de CDA-fractie het PVV-standpunt overneemt ten aanzien van elektrisch deelscooters en fietsen. Wij hebben dat vaker gezegd. Maar wat stelt de CDA-fractie voor aan maatregelen tegen foutparkeerders? Ik meen dat ze daarover een motie wil indienen.

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Voorzitter! Nu worden die scooters kriskras geparkeerd. Ik vind de handhaving op het parkeren van scooters niet een taak van de gemeente. Daarvoor moeten we niet onze handhaving hoeven inzetten. Dat kan heel goed door bepaalde vakken aan te bieden. Ik zie dat het college heel blij is met mijn uitspraak en instemmend glimlacht. Met name de verhuurder moet daarin verantwoordelijkheid nemen. De techniek is er om dit te regelen. Dus speciale vakken aanwijzen en vervolgens de techniek gebruiken dat men alleen daar een scooter kan ophalen en parkeren. Zo niet, wordt de overeenkomst die daarover

aangegaan moet worden geschaad en zullen er natuurlijk maatregelen getroffen worden. Wij pleiten vooral niet voor handhaving door onze boa's.

Wat de eerste vraag betreft, wij vinden dat er een nog intensievere samenwerking moet komen tussen overheid, onderwijs, bedrijfsleven en maatschappelijke instellingen om iedereen een plekje te geven op de arbeidsmarkt, en waar dat echt niet kan, een zinvolle dagbesteding.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Voorzitter! Een prachtig mooie bijdrage van mevrouw Ten Seldam, ik heb ervan genoten. De coalitiepartijen kunnen er wat van leren, als het aan mij ligt. Ik heb een klein vraagje over de Wbmgp. Mevrouw Ten Seldam weet hoe die wet in elkaar zit, hoe die heet en dat er drie delen zijn; grappig dat ik binnen drie seconden al wordt gemaand op te schieten met mijn vraag. In het politiek beraad was zij redelijk kritisch over een of twee van die delen. De wet is wel in de begroting opgenomen. Hoe zit haar fractie er nu in?

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Voorzitter! De opmerking die we tijdens het politiek beraad hebben gemaakt en onze positief-kritische grondhouding is ongewijzigd. Wij vinden dat dit onderwerp nog te prematuur is om er uitgebreid bij de begroting over te spreken. Wij vinden het wel goed dat er een bedrag in de begroting is opgenomen, want mocht dit überhaupt niet doorgaan, hebben we iets extra's te besteden. Gaat dit wel door, hebben we geen geld gereserveerd en kunnen we niks.

Daarop schorst de VOORZITTER de vergadering

Na heropening van de vergadering verleent de VOORZITTER het woord aan de heer Kampman.

De heer KAMPMAN (Lokaal Almelo Samen): Voorzitter! Het gaat financieel gezien goed met Almelo. Er zijn vanaf 2018 heel veel maatregelen genomen om de kosten onder controle te krijgen. Er wordt efficiënter gewerkt en de monitoring is sterk verbeterd. De verwachte stand van de algemene reserve eind 2022 is € 25 miljoen. Ook het meerjarenperspectief biedt veel mogelijkheden. Er wordt tot 2025, € 7 miljoen gestort in het stadsontwikkelingsfonds, waardoor er verder gewerkt kan worden aan het verbeteren van de stad. Ook de eenmalige storting van € 4 miljoen ten behoeve van het sociaal domein in een egalisatiereserve zal aanzienlijk wat rust creëren binnen dit domein. De woonlasten voor een gemiddeld gezin stijgen in 2022 met 2,5%. Dit is lager dan in voorgaande jaren en hier zijn wij zeer tevreden over. Wij moeten proberen om de woonlasten zo laag mogelijk te houden voor onze inwoners.

Onze ambitie blijft om de zorg betaalbaar te houden en toekomstbestendig te maken. De inkomsten en uitgaven moeten in balans zijn. Dit betekent in onze ogen dat er nog veel meer moet worden ingezet op preventie en een andere verdeling van het Gemeentefonds. Almelo is al jaren een nadeelgemeente en krijgt structureel te weinig geld van de rijksoverheid voor de uitvoering van de jeugdzorg, Wmo en Participatiewet. Daar komt bij dat diezelfde overheid steeds meer taken over de schutting gooit richting de gemeenten. Wij blijven ons hierover zorgen maken. De gemeente Almelo moet blijven pleiten voor een betere verdeling van de gelden. Een laatste punt over zorg en welzijn: we willen blijvende aandacht en een harde aanpak van zorgfraude.

Ik kom bij duurzaamheid. Er zijn volgens de Lokaal Almelo Samen-fractie genoeg mogelijkheden om als stad of inwoner iets bij te dragen op het gebied van duurzaamheid: het afkoppelen van hemelwaterafvoeren, het gebruik van een regenton, het vergroenen van tuinen, of het ontstenen van tuinen. Het is in onze ogen een goed idee dat de gemeente die stenen gratis ophaalt en afvoert om het ontstenen te stimuleren. Dit zou een mooie stimuleringsmaatregel kunnen zijn. Daarnaast ziet de Lokaal Almelo Samen-fractie graag dat de gemeente verdere stimuleringsregelen instelt die bijdragen aan vergroening en/of besparing op energie.

De overheid wil graag dat in 2050 iedereen van het gas af is. We moet ons afvragen of dit, gezien de ontwikkelingen, nog wel haalbaar is. Veel gemeenten maken een terugtrekkende beweging en de brancheorganisatie voor de installatietechniek heeft aangegeven dat er minimaal 150 jaar nodig is om dit doel te bereiken. Wij blijven een groot voorstander van

waterstof. Wij zien waterstof als een goede vervanger van aardgas. Daarom is het belangrijk dat de hoofdgasleidingen blijven behouden richting de toekomst.

Over veiligheid. Keer op keer heeft de Lokaal Almelo Samen-fractie aangedrongen op het verbeteren van het veiligheidsgevoel in Almelo. Het is dan ook goed om te zien dat dit hoog in het vaandel staat bij de gemeente. Er wordt vol ingezet op het tegengaan van ondermijnende criminaliteit en overlast.

Wij moeten de komende periode vol inzetten op het terugdringen van leegstand in de binnenstad, de transformatie van de aanloopstraten. Het gebruik van het mede dankzij de Lokaal Almelo Samen-fractie ingestelde gevelverbeteringsfonds voor het verbeteren van gevels in de Grotestraat Noord en de Oranjestraat wordt voortgezet. De fractie doet een oproep op de ondernemers in de binnenstad om zo spoedig mogelijk een besluit te nemen over de invoering van de BIZ-zone. Dit duurt al veel te lang.

De gemeente Almelo heeft, tevens op aandringen, van de Lokaal Almelo Samen-fractie een extra bedrag gereserveerd voor het onderhoud in de openbare ruimte. Wij zien graag dat dit in de woonwijken wordt ingezet. We hebben het dan over kapotte bankjes, paaltjes, borden, afvalemmers et cetera. Daarover is een politiek beraad geweest.

Ook het onderhoud van water en watergangen moet naar een hoger onderhoudsniveau. Wij willen een nette en schone stad waarin iedereen met plezier kan wonen en werken. We dienen op dit onderwerp een motie in, samen met de fracties van CDA, ChristenUnie, Democraten.Nu en de PvdA.

"Motie 11.
Verbeteren onderhoud openbare ruimte.
De raad van de gemeente Almelo, in vergadering bijeen d.d. 09 november 2021,
gehoord de beraadslaging,
constaterende dat
- het onderhoud in de openbare ruimte op diverse vlakken beter kan;
- er een behoorlijke achterstand is in de woonwijken wat betreft meubilair/straatmeubilair;
- het onderhoudsniveau basis voor water en watergangen onvoldoende blijkt;
- dit risico's met zich meebrengt,

overwegende dat
- het bedrag voor het verbeteren van het onderhoud in de openbare ruimte zoveel mogelijk moet landen in onze woonwijken;
- achterstand in het onderhoud van het meubilair/straatmeubilair in woonwijken, risico's en overlast met zich mee kan brengen;
- bepaalde delen van de woonwijken een verpauperde indruk geven door de achterstand in onderhoud;
- het niet goed onderhouden van water en watergangen risico's met zich mee kan brengen, waaronder wateroverlast en/of overstromingen,

verzoekt het college,
- de extra financiële middelen die beschikbaar zijn in de begroting 2022, in te zetten voor het verhogen van het onderhoudsniveau van water en watergangen van basis naar hoog;
- het overige bedrag in te zetten in de woonwijken voor bovengenoemde problematiek,

en gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door de fracties van Lokaal Almelo Samen, CDA, ChristenUnie, Democraten.Nu en PvdA

Zoals in de woonvisie is vastgesteld, gaan wij meer bouwen naar behoefte. Ouderen blijven langer zelfstandig wonen. Er moet voldoende ruimte zijn voor bijzondere woonvormen zoals tiny houses en knarrenhofjes. Tevens willen wij meer aandacht voor jonge starters op de woningmarkt. Ook willen we meer aandacht voor illegale bewoning door arbeidsmigranten. Ze worden vaak uitgebuit door huisjesmelkers. Vaak zitten ze met grote aantallen in een woning; dat kan en mag niet. Er dreigt dan gevaar van verloedering, overlast, waardevermindering van naastgelegen woningen en het verdwijnen van de sociale samenhang in de wijken. Het waarborgen van de leefbaarheid in de stad dient prioriteit te krijgen. Hiermee moet de

gemeente Almelo, wat de Lokaal Almelo Samen-fractie betreft, veel proactiever aan de slag. We steunen daarom het voorstel om een extra toezichthouder aan te stellen die zich bezig gaat houden met het gebiedsgericht toezicht.

De gemeente Almelo onderzoekt de mogelijkheden van de Wbmgp. Voor de Lokaal Almelo Samen-fractie is het belangrijk dat het college onverminderd blijft inzetten op de leefbaarheid en veiligheid in onze wijken, maar ze betwijfelt of de Wbmgp wel het juiste middel is. Een heel groot deel van de problemen zit namelijk in de particuliere woningmarkt.

Dan nog iets anders. Wij zien graag dat er met spoed een inhaalslag wordt gemaakt wat betreft laadpalen voor elektrische voertuigen in woonwijken. Veel bewoners beschikken niet over een eigen parkeerplaats en zijn dus voor hun voertuig afhankelijk van een laadpaal in de openbare ruimte.

Zoals wij als fractie al vaker betoogd hebben, zijn wij voor nascheiding van afval. Het afgelopen dinsdag vrijgegeven rapport bevestigt dat nascheiding de beste optie is. En wij hopen dan ook dat de aankomende aanbestedingsprocedure gebruikt wordt om de oranje container te verwijderen.

Ik vervolg met economie en participatie. Goed om te lezen dat de ondersteuning voor inwoners met problematische schulden wordt uitgebreid. Geldlessen in het onderwijs, vroegsignalering, grip houden op bewindvoering en collectief schuld regelen zijn belangrijke instrumenten om inwoners die dit nodig hebben te helpen.

Almelo is erg in trek bij het bedrijfsleven. Dat is goed voor de Almelose economie en de werkgelegenheid. Het is daarom zeer belangrijk dat de kanaalsprong voortvarend wordt opgepakt.

De Lokaal Almelo Samen-fractie ziet graag een vitaal platteland. Het platteland wordt steeds meer een veelzijdig multifunctionele ruimte waar naast werken en wonen ook recreatie volop wordt gestimuleerd. Dat is in onze ogen alleen maar goed.

Tot slot, er ligt een begrotingsvoorstel voor 2022 waar de Lokaal Almelo Samen-fractie zeer tevreden over is; ik denk de hele raad. De Begroting 2022 biedt een goed financieel perspectief en volop mogelijkheden voor de toekomst van de stad en haar inwoners. De Lokaal Almelo Samen-fractie wil dan ook iedereen bedanken voor zijn/haar inzet in het afgelopen jaar.

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Voorzitter! De heer Kampman had het over arbeidsmigranten en zei dat ze vaak in mensonterende situaties in huisjes worden geplaatst met alleen een bed. Wij zien dat ook. Heeft hij een oplossing voor een betere huisvesting voor deze mensen in Almelo? Ze zijn gewoon nodig. We hebben niet voldoende werknemers om alle werk te doen. Heeft hij daar een idee over?

De heer KAMPMAN (Lokaal Almelo Samen): Er moeten in ieder geval veel meer woningen worden gebouwd. Er zijn al veel te weinig woningen in Almelo. Ik heb het net al aangegeven en dingen voorbij horen komen. Het grootste probleem zit volgens mij in de particuliere markt. De heer Pauwels begon over een verhuurdersvergunning. Die kan bijvoorbeeld worden toegepast. Maar wij hebben een paar jaar geleden, in 2018 ook de beleidsregel Wet aanpak woonoverlast van de gemeente Almelo vastgesteld. Ik zie dat die weinig gebruikt wordt door de gemeente Almelo. Die kun je prima toepassen. Er zijn genoeg mogelijkheden. Zo zijn er veel meer dingen. Er zal een heel breed pakket aan maatregelen moeten zijn om deze problemen op te lossen. Alleen met de Wbmgp kom je er niet.

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Dat ben ik met de heer Kampman eens. Ik vind het volgende lastig. Die mensen zijn er. Deze arbeidsmigranten zijn ergens aan het werk. Ze hebben ook een dak boven het hoofd nodig. Hoe gaan we dat oplossen? Moet een werkgever daarvoor zorgen? Moeten we daarvoor bouwen? Dat antwoord zoek ik meer. Kunnen we daar iets mee?

De heer KAMPMAN (Lokaal Almelo Samen): Ik heb net al gezegd dat ik daar geen passend antwoord op kan geven. Het is gedeeltelijk ook een verantwoordelijkheid van de werkgevers. Die zoeken in groten getale mensen. Het ene bedrijf 300 en het andere 400. Zo snel kun je geen woningen bouwen. Ik weet niet hoe we dit probleem op korte termijn snel kunnen oplossen.

De heer DE OLDE (PVA): De Lokaal Almelo Samen-fractie vindt waterstof een goede vervanger van aardgas. Hoe denkt ze over kernenergie?

De heer KAMPMAN (Lokaal Almelo Samen): We hebben kernenergie niet opgenomen in onze bijdrage. Eerlijk gezegd weet ik dat niet. Er zitten flink wat risico's aan. Of wij voor of tegen kernenergie zijn, daarover moeten wij een nieuwe afweging maken. Ik kan dat nu niet vertellen. Maar waarom vraagt de heer De Olde dat?

De heer DE OLDE (PVA): In het programma van de Lokaal Almelo Samen-fractie staat dat we de doelen halen. Halen we die?

De heer KAMPMAN (Lokaal Almelo Samen): Dat gaan we niet doen met kernenergie.

De VOORZITTER; De wereld zal de adem inhouden totdat Almelo een besluit heeft genomen over de toepassing van kernenergie.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): De heer Kampman noemde aan het begin van zijn betoog bij duurzaamheid het ontstenen. Ik heb dit ook genoemd. Hij heeft het specifiek over particulieren en tuinen. Mijn betoog ging ook de kant op van de rol van de gemeente. Hoe kijkt hij daarnaar, naar verharding door parkeerterreinen, wegen en stoepen?

De heer KAMPMAN (Lokaal Almelo Samen): Ik heb de motie of het amendement van de GroenLinks-fractie doorgelezen. Heel veel punten die in het besluit staan, doet de gemeente al. Wij ontstenen al heel veel en denken daar ook over na met waterdoorlatende bestratingen et cetera. De Nieuwstraat is er volgens mij een mooi voorbeeld van. En er wordt heel veel nagedacht over het plaatsen van meer groen. De heer Buitenweg moet het donderdag maar even aan de wethouder vragen, maar heel veel gebeurt al.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Dan ziet de heer Kampman meer dan ik op dat gebied. Ik wil best een keer een rondje met hem door de stad fietsen.

De heer WIERTZ (D66): Voorzitter! Mijn vraag gaat over het onderhoud van de openbare ruimte. Ik vraag mij af waarom specifiek die watergangen aangepakt moeten worden. En de aanname in motie M11 dat het onderhoudsniveau van water en watergangen op basis staat, klopt niet, want dat staat op laag, tenzij de heer Kampman bedoelt dat dit van laag naar basis moet. Dat kan ik me voorstellen. Mijn volgende vraag is aansluitend daarop: waarom zouden alleen die watergangen op hoog moeten staan? Want verder staat er helemaal niets op hoog.

De heer KAMPMAN (Lokaal Almelo Samen): Voor zover ik weet is op het politiek beraad gezegd dat het onderhoud van de watergangen op basis staat. Als dat naar hoog gaat, kost dat € 35.000 extra, zeg ik uit mijn hoofd. Die watergangen moeten worden aangepakt, omdat we anders straks natte voeten krijgen. Met slecht onderhoud aan watergangen en sloten die vol liggen met bladeren, takken et cetera en een slechte doorstroming hebben, krijgen we problemen. Dat moet beter.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Voorzitter! De PvdA-fractie heeft een amendement ingediend over de Wbmgp. Begrijp ik uit de woorden van de heer Kampman dat hij dat steunt?
Hij maakt zich ongerust over het woonklimaat van arbeidsmigranten. Hij heeft daarin helemaal gelijk, maar zijn coalitiepartner wil 3.000 woningen slopen in het sociale domein. Juist arbeidsmigranten zijn aangewezen op de sociale huurmarkt en moeten daarop een beroep doen. Is de heer Kampman het met mij eens dat er eigenlijk meer sociale huurwoningen nodig zijn als hij echt een oplossing wil voor de arbeidsmigranten?

De heer KAMPMAN (Lokaal Almelo Samen): Ik heb net al aangegeven dat ik geen pasklare oplossingen hiervoor heb. Ik denk niet dat dit alleen in sociale huurwoningen zit. Ik denk dat we veel groter moeten denken. In sommige landen zijn grote appartementencomplexen of hotels waar deze mensen terecht kunnen. Ik heb echt geen idee

hoe je dit probleem op korte termijn moet oplossen. Je praat hier over heel veel mensen, niet 300, maar misschien wel duizenden.

De heer ÇETE (Lijst Çete): En dan de Wbmgp?

De heer KAMPMAN (Lokaal Almelo Samen): Dat ligt aan de inhoud van het amendement. Als het alleen een tekstuele wijziging betreft, dus een stukje van de tekst eruit halen, steunen we het.

De heer PAUWELS (VVD): Voorzitter! Even over de Wbmgp. Er is al veel over gezegd. Ik ken de ideeën van de heer Kampman hierover. Blij te horen dat hij zegt dat niet alleen de Wbmgp de oplossing kan zijn. Daar ben ik het mee eens. Het gaat om een pakket aan maatregelen dat verder gaat dan de Wbmgp alleen, dus ook de huurdersvergunning, die hij zelf heeft genoemd, en de zelfbewoningsplicht, daarover hebben wij het ook gehad. Is dit het pakket dat hij ziet landen in Almelo om de grote opgave die we als stad hebben aan te pakken en steunt hij het voorstel om dit in ieder geval goed te verkennen en als voorstel naar de raad te ontvangen?

De heer KAMPMAN (Lokaal Almelo Samen): Dat steunen we inderdaad, dat heb ik net al aangegeven. Ik heb het ook gehad over de beleidsregel Wet aanpak woningoverlast die we hebben vastgesteld. Die wordt volgens mij op dit moment gewoon vergeten.

De heer PAUWELS (VVD): Fijn te horen dat de heer Kampman dat steunt. Het amendement ziet er iets anders op en ziet op een tekstpassage in de begroting. Als we zulke amendementen al in gang zetten, belooft deze begrotingsbehandeling nog wat te worden. Blij te horen dat de heer Kampman de Wbmgp ook als een belangrijk instrument voor onze stad ziet, naast de huurdersvergunning en de zelfbewoningsplicht.

De heer STÖTELER (PVV): Voorzitter! Even over het betoog van de heer Kampman over waterstof. Jammer dat de Lokaal Almelo Samen-fractie op 1 november 2018 onze motie niet heeft gesteund voor het aanleggen van die gasinfrastructuur, zodat er later nog waterstof doorheen kan. Als je leidingen bij bestaande bouw moet toevoegen, komen ze in het zicht, buiten de muren. Bij nieuwbouw of herbouw kunnen ze in de muren komen te liggen. Kan de Lokaal Almelo Samen-fractie met ons samenwerken om alsnog zo'n motie in te dienen, zodat in ieder geval die infrastructuur wordt aangelegd in Almelo?

De heer KAMPMAN (Lokaal Almelo Samen): Nee, en de reden daarvan is dat de motie destijds veel verder ging dan wij zojuist hebben benoemd. Het aanleggen van een complete infrastructuur? Wij hebben het over het laten liggen van de hoofdgasleidingen. De heer Stöteler wil bij nieuwbouw de hele infrastructuur aanleggen voor eventueel waterstof in de toekomst. Daarmee zijn natuurlijk enorme kosten gemoeid. Dus nee.

De heer STÖTELER (PVV): Dat is juist het punt. Als je alleen de hoofdleidingen laat liggen, heb je er niets aan om vervolgens die waterstof naar die huizen te krijgen. Hoe krijg je de waterstof dan naar die huizen?

De heer KAMPMAN (Lokaal Almelo Samen): Vrij eenvoudig volgens mij. Mocht waterstof het in de toekomst worden, dan hoef je alleen nog maar de leidingen aan te leggen vanaf de hoofdgasleiding in de weg, richting de woning.

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Voorzitter! Ik kom nog even terug op de arbeidsmigranten. De heer Kampman zei dat de verantwoordelijkheid voor die huisvesting deels bij de werkgevers kan worden gelegd. Ik probeer hem te overtuigen dat de werkgevers daarin juist een heel belangrijke partner zijn en een heel belangrijke verantwoordelijkheid hebben. Het gaat veelal om tijdelijke huisvesting, want arbeidsmigranten komen maar een paar maanden en gaan dan weer terug naar hun roots. Hoor ik de heer Kampman feitelijk zeggen dat

we niet naar de losse puzzelstukjes moeten kijken, maar naar het hele plaatje als werkgelegenheid, wonen, maar ook economische groei en welzijn van de wijk?

De heer KAMPMAN (Lokaal Almelo Samen): Dat klopt, het complete plaatje, dus een breed pakket aan maatregelen om die huisvesting te realiseren.

De heer TEEUW (ChristenUnie): Voorzitter! Op pagina 25 van de begroting staat: "We bouwen samen met partners uit de stad aan één herkenbare en aanspreekbare brand van de binnenstad." Ik vind dit de mooiste zin uit de begroting, maar ook een van de meest wezenlijke zinnen, want ik heb erboven gezet: feitelijk is dit de hoofdzaak, dit is waar het om gaat, de identiteit van onze stad. Wat voor stad willen we hebben? Ik zal een voorbeeld geven.

In het verleden hebben wij steeds gepleit voor het behoud van het oude stadhuis. Niet alleen vanuit duurzaamheid is hergebruik beter dan nieuwbouw, maar dit heeft ook te maken met de kijk op de stad, de creatieve stad en de bevolkingsdichtheid in de binnenstad. Dit is heel anders dan wat kortetermijndenkers deden, de commerciële jongens, die op een A-locatie in de binnenstad huisjes met tuintjes wilden. Op korte termijn levert dat heel veel geld op, maar op lange termijn is het natuurlijk de dood voor je stad.

Dat is een beetje de vraag. Wat willen we? Willen we een groot dorp zijn, Borne is groter. Of willen we een stad zijn met allerlei faciliteiten die daarbij horen?

Als je de weilanden bij Bornebroek volbouwt met huizen met tuintjes, komen de mensen ongetwijfeld niet in Borne wonen, maar in Bornebroek. Je moet er daarbij aan denken dat dit op korte termijn heel veel geld oplevert, maar op lange termijn betekent dat mensen de auto heel veel zullen gebruiken, de A35, waarmee dit niet als optie van tafel is, maar je moet dit soort dingen wel meewegen.

Vandaar ons pleidooi voor inbreiden in de binnenstad, dus veel meer bouwen in de Spoorzone of Haven Zuid. Het Havenblok is al genoemd. Dit zijn locaties waar we heel veel woningen kwijt kunnen door bijvoorbeeld de hoogte in te gaan en voor de lange termijn te kiezen voor mensen die het OV als alternatief hebben.

Want daarbij hoort inderdaad ook duurzame mobiliteit. Daarom is de fietssnelweg ook zo belangrijk. Iedereen die weleens met de auto gaat, weet dat een snelweg waarop een stoplicht staat, geen snelweg is. Ook voor de fietssnelweg zijn ongelijkvloerse kruisingen heel belangrijk. Deze bestuursperiode is in De Riet een belangrijk knelpunt in het tracé aangepakt. Maar we zien er nog weinig van terug. Wat is de status? Als ik bedenk dat we de vorige periode rond de Plesmanweg, een ander knelpunt, niet eens uit het tracé kwamen, hoe gaan we dan ooit ongelijkvloers de Plesmansingel over? We horen dit graag van het college.

Bij een stad die je wilt, hoort ook een bepaald type banen. Dat is hiervoor al gezegd in een discussie. Dus niet alleen werk voor arbeidsmigranten, maar bij XL Park 2 veel meer inzetten op hightech-banen.

Bij de stad die je wilt, horen ook bepaalde culturele voorzieningen. Die zijn belangrijker dan je denkt. Wij zien met smart uit naar de cultuurvisie en hebben in onze bijdrage gepleit voor een prominentere plek voor het Stedelijk Museum. Ook hier gaat het weer om de keuze voor de toekomst. Wil je een soort wevershuisje met vrijwilligers? Ik hoorde net nog zeggen dat de directeur wegbezuinigd kan worden. Ik ben blij dat daar, in tegenstelling misschien tot in dit huis, de brains, de strategische visie, nog niet zijn wegbezuinigd.

Bij een stad hoort inderdaad ook de grootstedelijke problematiek en misschien wel bijzondere maatregelen die daarbij nodig zijn. Maar misschien kun je ook met minder bijzondere maatregelen uit de voeten. Zo heeft Beter Wonen, Stichting Brunnera, het plan om een aantal sociale huurwoningen, de oude meuk, te vervangen door nieuwbouw waarin meteen de woonzorg goed geïntegreerd is en waarmee je allerlei andere problemen oplost. Gelukkig is dit plan altijd heel positief ontvangen. In de vorige periode is fase 1 goed ontvangen: een van die twee gebouwen voldoet aan de behoeft en is akkoord. Ook deze periode is er heel positief over gesproken. Ik hoop dat het college zich dit nog kan herinneren, temeer daar we nu zien dat de initiatiefnemers afzien van de locatie en daarmee, volgens de wens van de raad de grond in de openbare verkoop gaat.

Wat is de reden dat men ervan afziet? De wethouder heeft aangegeven dat de gemeente de grond in de openbare verkoop gaat doen. Iedereen weet wat dit betekent voor je portemonnee, als je moet inschrijven. Dan wordt het vier keer zo duur. Initiatiefnemers zien er

nu van af. Ik denk dan: gaan we alle ontwikkellocaties in de openbare verkoop doen? Welk collegebesluit ligt hieraan ten grondslag? Of hebben we te maken met facts? Dit is temeer opmerkelijk, daar openbare verkoop een argument is om iemand te laten afhaken en vervolgens blijkt dat men onderhands met een ander in gesprek is.

Deze zaken hebben een grote impact op het vertrouwen in de gemeente. De gemeente doet wat ze zegt. Ik denk dat die cijfers omhoog kunnen, want vertrouwen komt te voet en gaat te paard.

Waar gaat het ons om in deze casus: door meerder partijen en een samenloop van omstandigheden iets laten falen? Het gaat er niet eens zozeer om dat ergens de stekker uit gaat, maar dat je duidelijk bent in wie er actief op heeft aangestuurd dat de stekker eruit gaat en vooral de grote vraag: waarom? Dat is ons onduidelijk. We willen vooral weten of dit een principekwestie is, dus of men het helemaal niet wil en alle initiatieven in deze richting worden gefrustreerd. Dan horen we dat graag en voeren we een heel andere discussie. Frustreren of faciliteren, dat is wat we graag horen.

In die zin vinden we dat het college en de wethouder meer voorop mogen lopen en de inwoners bij de hand nemen om dingen voor elkaar te krijgen. Dat geldt voor deze casus, maar dat geldt ook voor de energietransitie. Over het laatste dienen we een motie in. Die heeft betrekking op gangmakers, het goede voorbeeld rond de energietransitie, waar er plannen liggen in het Nieuwstraatkwartier. Wat ons betreft worden die breder uitgerold.

"Motie 12.
'Gangmaker' voor heel Almelo.
De raad van de gemeente Almelo, in vergadering bijeen 9 en 11 november 2021
gehoord de beraadslaging,
constateert
- dat de gemeente Almelo in haar Programma Nieuwstraatkwartier voortvarend te werk gaat om mensen te prikkelen hun woning te verduurzamen;
- dat voor 2050 alle woningen in Almelo 'van het gas af' moeten;
- dat dit voor veel woningeigenaren een grote klus is;
- dat het principe van een 'gangmaker' zoals voorgesteld wordt in het Nieuwstraatkwartier een positieve uitwerking kan hebben op andere woningeigenaren om hun woning te verduurzamen,

overweegt
- dat veel woningeigenaren een steuntje in de rug kunnen gebruiken om de mogelijkheden te zien voor verduurzaming van hun woning;
- dat het principe: goed voorbeeld doet goed volgen, ook hier van toepassing is;
- dat gezamenlijk inkopen met buren uit de straat wellicht voordeliger is en mensen toch over de streep kan trekken om mee te doen met verduurzamingsmaatregelen;
- dat de website duurzamehuizenroute.nl een goed voorbeeld is hoe mensen elkaar kunnen enthousiasmeren over de mogelijkheden in hun woning,

verzoekt het college,
- het principe van de 'gangmaker' niet alleen toe te passen in het Nieuwstraatkwartier maar dit ook voor alle wijken in Almelo uit te rollen.

en gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door de fracties van ChristenUnie, Lokaal Almelo Samen, PvdA en Leefbaar Almelo.

Ik heb zo mijn best gedaan om alle informatie binnen acht minuten te proppen, dat ik zelfs een minuut eerder klaar ben.

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Voorzitter! Het begin van het betoog van de heer Teeuw, zijn mooiste zin, riep bij mij de vraag op wie dan die partners zijn. Ik mis hierin eigenlijk de inwoners, tenzij hij die ook als partners ziet. In zijn betoog sprak hij verderop over partners waarmee hij ontwikkelingen wil realiseren. Daar is overigens niets mis mee. Zijn de inwoners niet onze belangrijkste partners?

De heer TEEUW (ChristenUnie): Ja, participatie is al eerder genoemd vanavond. Ik heb de letterlijke zin uit de begroting overgenomen. Mevrouw Ten Seldam heeft er in het politiek beraad terecht op gewezen dat deze zin op verschillende manieren kan worden gelezen. Maar correct, inwoners zijn de belangrijkste partners. We doen het voor de inwoners.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Voorzitter! De heer Teeuw zei iets interessants over hoogbouw. Als ik het goed begrijp, wil hij in de binnenstad de lucht in. Er ligt volgens mij nog steeds een hoogbouwvisie. Beweegt het idee van de heer Teeuw zich daarbinnen, dus tot maximaal veertien etages?

De heer TEEUW (ChristenUnie): Ik heb de hoogbouwvisie niet helemaal paraat. Met veertien etages kom je een heel eind. Ik weet het niet. We zullen er niet aan ontkomen om bijvoorbeeld bij Bornerbroek woonwijken te bouwen of uit te breiden. De essentie is de stad die je wilt zijn, dus dat je vooral in de binnenstad wilt uitbreiden. Een hoge bevolkingsdichtheid zal ook iets betekenen, zoals de heer Buitenweg al aankaartte. De parkeernormen moeten omlaag, er moet meer worden gedaan voor fiets en OV. De enige manier om dat voor elkaar te krijgen als de ruimte er op de grond niet is, is simpelweg de lucht in. Die visie gaat over de visie op je stad. Die moet je meenemen. Als de hoog-bouwvisie daarop moet worden aangepast, moeten we daarnaar kijken.

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Voorzitter! Als eerste bedank ik de mensen in de organisatie voor het opstellen van deze begroting. De begroting is goed leesbaar en in duidelijke taal geschreven. Een mooi financieel resultaat wordt eind 2022 verwacht. Almelo kan weer vooruitkijken en plannen maken.

In november 2019 stond ik achter het spreekgestoelte. Ik heb destijds mijn betoog gehouden over de vage doelstellingen die het college toen formuleerde in de programma's. Concrete voorstellen konden we niet vinden, behalve financieel herstel. Dat is gelukt. De boekhouder heeft zijn werk gedaan: een compliment hiervoor.

Ook nu heb ik nog steeds geen zicht op beleid dat gevoerd wordt. We krijgen getallen en een opsomming van activiteiten. Ik kan er niets mee. Daarom heb ik voor het college een boek aangeschaft – dat neem ik donderdag mee – dat is het bestverkochte boek ooit. Een boek van Sanne Blauw dat gaat over hoe cijfers ons leiden, verleiden en misleiden. Ook een aanrader voor iedereen in de raad om het te lezen.

In onze schriftelijke bijdrage hebben we gereageerd op een aantal punten in de begroting en voor de beleving in de binnenstad een idee aangedragen om de historische wandelroute uit te breiden. We hebben gevraagd naar de mogelijkheden om het Stedelijk Museum in het Hofkeshuis te huisvesten. Ook meer aandacht voor groen is voor de PvdA-fractie belangrijk. Groen moet aan de binnenstad worden toegevoegd. Er gaan steeds meer mensen in die stad wonen en het groen zorgt voor schone lucht, verkoeling, waterafvoer en een aangename leefomgeving.

Ik verwacht dat het college reageert op de vragen en de opmerkingen uit onze schriftelijke bijdrage en ik die niet hier nog eens hoef te stellen.

En dan, stad in balans, wat is dat? Bij het Programma Economie en Participatie is de visie: Almelo economisch sterker met meer groei en meer Almeloërs aan het werk. Vervolgens is in die visie de ambitie de disbalans op te heffen. De disbalans zou zijn dat Almelo 60% meer bijstandsgerechtigden heeft dan andere gemeente in dezelfde grootteklasse. Oké. Hoe wil het college dit oplossen? Het voorstel van dit college: verminderen van het aantal sociale huurwoningen. Want uit onderzoek blijkt dat iemand in een sociale huurwoning vaker een beroep doet op bijstand en zorg.

We hebben gekeken naar het aantal huurwoningen in andere gemeenten van dezelfde grootteklasse. Wat blijkt, Almelo wijkt niet af als het gaat om het gemiddeld aantal huurwoningen in vergelijking met gemeenten van dezelfde grootteklasse. Het gemiddelde van bijvoorbeeld Vlaardingen, Hoorn, Gouda en Assen is 15.103 woningen. De disbalans kan dus niet zitten in het aantal sociale huurwoningen. Onze stad is wat dat betreft in balans. Maar die gemeenten hebben wel minder bijstandsgerechtigden per 1.000 inwoners. Wat doen zij goed waardoor minder mensen een beroep doen op de bijstand? Het lijkt me goed om daar onderzoek naar te doen en dan te kijken of we daarvan kunnen leren.

Het college heeft een andere oplossing om die disbalans op te heffen. Het toepassen van de Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek, kortgezegd de Rotterdamwet. Het doel is de instroom van mensen buiten Almelo zonder baan tegen te gaan. College, waar bent u mee bezig! Dit is toch niet waar die wet voor bedoeld is? Gaat u onder het welkomsbord van de gemeente Almelo een verbodsbord plaatsen met "verboden voor werkelozen"? De PvdA-fractie wil die hele alinea, die tekst op blz. 29 over het verminderen van het aantal sociale huurwoningen en de tekst over de toepassing van de Rotterdamwet in de begroting schrappen. We hebben hierover samen met de SP-fractie een amendement opgesteld. Dat wordt mede ingediend door de fracties van GroenLinks, Leefbaar Almelo en D66.

"Amendement 13.
Schrappen Wbmgp.
De raad van de gemeente Almelo, in vergadering bijeen d.d. dinsdag 9 november 2021 besluit,
De alinea op blz. 29 *"Onderzoek heeft aangetoond dat Almelo veel woningen in het lage segment heeft, zowel particulier als huur. De bewoners daarvan doen relatief een groter beroep op onze sociale voorzieningen (bijstand en zorg). Door samen met de woningcorporaties (door uitvoering van de woonvisie) in te zetten op herstructurering van bepaalde wijken en het verminderen van het aanbod aan sociale huurwoningen in Almelo verwachten we dat – op termijn – de stad meer in balans zal zijn. Daarnaast willen we – na besluitvorming door de raad eind 2021 – de Wet Bijzondere Maatregelen Grootstedelijke Problematiek toepassen voor bepaalde wijken in Almelo. Het doel is de instroom van mensen buiten Almelo, zonder baan, tegen te gaan"*
te schrappen.

Toelichting:
- De Wbmgp is bedoeld om de woon en leefomgeving in wijken te verbeteren en niet om de instroom van mensen buiten Almelo, zonder baan, tegen te gaan.
- Het is nog niet duidelijk of de Wbmgp het geschikte middel is om in te zetten voor de problemen die zich in bepaalde wijken van Almelo voordoen."

Het amendement is ondertekend door de fracties van PvdA, SP, GroenLinks, Leefbaar Almelo en D66.

Wij zijn het er wel mee eens dat de leefbaarheid in bepaalde wijken in Almelo onder druk staat. Ook wij willen die problemen oplossen. Het aanpakken van die problemen kan op heel veel manieren. Daarvoor is grondig onderzoek nodig naar alle instrumenten die je daarvoor eventueel kunt inzetten.

Een van die instrumenten is natuurlijk preventie. Ik dacht het al, ik had al verwacht dat de heer Loupattij naar de interruptiemicrofoon zou rennen. Ik verwijs hem naar de cursus van een bekende Almeloër: de cursus omgaan met teleurstelling. Door verschillende preventieve maatregelen te nemen, kunnen problemen worden voorkomen en kan er snel worden gehandeld als dat nodig is. Bijvoorbeeld door de inzet van welzijnswerk in de wijken. De inzet van jongerenwerkers heeft in het verleden al vaker bewezen dat problemen vroegtijdig kunnen worden gesignaleerd en er snel kan worden gehandeld wanneer iemand een verkeerde weg dreigt in te slaan. Op welzijnswerk is de afgelopen jaren veel bezuinigd en waarschijnlijk heeft dat geleid tot meer hulpvragen op allerlei vormen van zorg. Dus meer investeren in welzijnswerk kan helpen om de kosten op zorg te verminderen.

Wat ons verbaasd is de motie die de VVD-fractie wil indienen over de inzet van stadsmariniers. Wij horen graag wat daarvan precies de bedoeling is. Of is dit de wijze van preventie waar de VVD-fractie zo naar verlangt? Ook is de Rotterdam weer eens als voorbeeld genoemd. Ik krijg zo langzamerhand de indruk dat de VVD-fractie Rotterdam ziet als een gemeente van dezelfde grootteklasse als Almelo. Veel beleid uit Rotterdam draagt de VVD-fractie aan als oplossing voor Almelo. Van de individuele inkomenstoeslag, de tegenprestatie tot stadsmarinier, alles komt uit Rotterdam. Als de VVD-fractie zou komen met een nieuwe burgemeester, Aboutaleb, zou dat prima zijn.

Laten we Almelo in balans brengen. Laten we ervoor zorgen dat het economisch welzijn van de inwoners van Almelo vooruitgaat. Laten we ons minimabeleid in lijn brengen met

gemeenten van dezelfde grootteklasse, te beginnen bij de individuele inkomenstoeslag. Ik kan opsommen wat andere gemeenten allemaal doen, maar het economisch welzijn van een grote groep Almeloërs moet verbeteren. In de eerste plaats door het hebben van betaald werk, als dat mogelijk is met werk maken van werk, en daarin durven investeren. Dat is ook preventie. Duurzame uitstroom van de bijstand naar werk. Voor mensen die niet in hun eigen inkomen kunnen voorzien, moeten we een ruimhartig minimabeleid organiseren. Want ook die mensen moeten mee kunnen doen in het leven. Wij zullen een motie indienen waarin de individuele inkomenstoeslag meer in lijn wordt gebracht met gemeenten uit dezelfde grootteklasse. Dat betekent voor alleenstaanden van € 80 naar voor € 250, voor alleenstaande ouders van € 105 naar € 250 plus € 50 per kind, gehuwden en samenwonenden van € 115 naar € 350.

Artikel 20 van de Grondwet geeft het al aan. De bestaanszekerheid der bevolking en spreiding van welvaart zijn voorwerp van zorg der overheid.

Ik heb het in mijn schriftelijke bijdrage ook al aangegeven, stijgende woonlasten en energiearmoede zijn een probleem van dit moment. De PvdA-fractie maakt zich hierover grote zorgen. De winter komt eraan en aan het college de vraag: hoe wilt u energiearmoede in Almelo aanpakken en wat hebt u daarvoor nodig? De PvdA-fractie wil werken aan een gemeente in balans. Dat doen wij vanuit onze waarden van bestaanszekerheid, vrijheid, gelijkwaardigheid, solidariteit en duurzaamheid. Wij willen een stad waar iedereen welkom is en vooruit kan in het leven.

De heer STÖTELER (PVV): Voorzitter! Ook vanuit de PvdA-fractie verzet tegen de Rotterdamwet. Maar ik begrijp het niet meer, want volgens de GroenLinks-fractie was die Rotterdamwet bedoeld om criminelen en allochtonen te weren, of criminele allochtonen; dat weet ik niet. Volgens de PvdA-fractie gaat het om werklozen weren. Welke is het nou?

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Voorzitter! Ik maak hier bezwaar tegen, ik heb dat niet gezegd.

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Ik heb dat niet zo gezegd. Ik heb gezegd dat in de begroting staat het weren van mensen zonder werk, terwijl de wet daar niet voor bedoeld is. Dit staat op blz. 29.

De heer TRIENEN (CDA): Voorzitter! In de schriftelijke bijdrage van de PvdA-fractie staat een zinsnede over de vaarroute van het kanaal. Ze wil dat in de ijskast zetten. Dat zou € 12 miljoen opleveren en die wil ze investeren in wonen en verduurzamen van wijken. Dat maakt mij heel nieuwsgierig. Uit welke geldmiddelen wil de PvdA-fractie die € 12 miljoen financieren?

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Ik zeg het niet zoals de heer Trienen het zegt. Ik heb gezegd dat dit een keuze is. Nu is de keuze: het bevaarbaar maken van het kanaal. Daarvoor kan € 12 miljoen gereserveerd worden. Maar als wij die keuze zouden moeten maken, zouden wij liever die € 12 miljoen willen reserveren om woonwijken te verduurzamen. Dus als die keus voor ligt – die ligt op dit moment nog niet voor – zouden wij daarvoor kiezen.

De heer TRIENEN (CDA): Voorzitter! We hebben bij de perspectiefnota gesproken over die € 12 miljoen aan investeringen. De kapitaallasten voor de toekomst worden opgeheven door de opbrengsten van de toeristenbelasting. Mevrouw Geerdink snapt het verband niet. Die investering moet in principe budgetneutraal zijn; dat is de voorwaarde. Nu begint ze over investeringen. Dan moet ze daar geld voor hebben.

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Het gaat mij erom dat we keuzes maken. Die keuze heb ik duidelijk willen maken: wil je of bevaarbaar of verduurzamen. Wij kiezen voor verduurzamen. Dat wil ik daarmee zeggen.

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Mevrouw Geerdink deed een uitspraak en ik weet dat ze altijd buitengewoon goed voorbereid is. Zij gaf aan dat op welzijn aanzienlijk is gekort en de kosten voor zorg daardoor waarschijnlijk zijn gestegen. Waarop is haar waarschijnlijkheid

gebaseerd? Ze heeft er vast argumenten voor, en als ze die niet heeft, deel ik haar standpunt niet.

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Dat is het lastige van welzijn, want welzijn is heel moeilijk te meten. Bij Avedan zie je dat het aantal jongerenwerkers en het aantal personeelsleden dat vakgericht bezig is om jongeren te begeleiden in welke omstandigheden dan ook, in de loop van de tijd sterk is gedaald. Dat aantal is minder geworden en we zien dat de jeugdzorg meer wordt. Dat verband leg ik daartussen.

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Ik begrijp dat mevrouw Geerdink dat verband legt. Maar er zijn ook welzijnsactiviteiten die niet even succesvol zijn. En er zijn externe factoren, los van het welzijn – die zijn bekend – waardoor de jeugdzorg stijgt. Het gaat onder andere om keuzes over uithuisplaatsing, keuzes over niet sturen op de uitstroom, zoals mevrouw Geerdink ook heeft gezegd. Mijn vraag is of mevrouw Geerdink deelt dat niet elke welzijnsactiviteit even succesvol is om zorg te voorkomen.

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Dat ben ik helemaal met mevrouw Ten Seldam eens. Dit kwam ook ter sprake toen mevrouw Saris hier was. Er zijn projecten waarvan de ene wel en de andere niet slaagt. We moeten bekijken wat werkt. Daarvoor is het wel nodig dat dit niet bij een pilot blijft. Als een pilot goed werkt, moet er in de loop van de tijd structureel geld vrijkomen. Daar moeten we naar kijken.

De heer KAMPMAN (Lokaal Almelo Samen): Voorzitter! Mevrouw Geerdink had het net over het verhogen van de individuele inkomenstoeslag. Ik kan mij herinneren dat de verhoging die zij voorstelt tussen de € 300.000 en € 500.000 kost. De minimagelden zijn volgens mij € 4,8 miljoen taakstellend. Ik vraag me af waaruit ze dat wil financieren. Gaan we iets niet meer doen?

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Ik had het al over preventie. Ook dit is preventie. Een inkomen op 101% van de bijstand is zo laag, dat je er niet van kunt rondkomen, vooral nu niet. De energielasten zijn hoger, de boodschappen worden duurder. Alles wordt duurder. Die mensen kunnen niet rondkomen. Daarvoor moeten we op de een of andere manier een oplossing bedenken. Als we die individuele inkomenstoeslag in lijn brengen met andere gemeenten, hebben die mensen iets te besteden voor bijvoorbeeld een nieuwe koelkast. Heel veel mensen die weinig te besteden hebben, kunnen geen nieuwe koelkast aanschaffen. Als je een nieuwe aanschaft die energiezuinig is, bespaar je op de kosten van de energierekening. Op die manier kunnen we voorkomen dat mensen in de schulden raken. Dat is onderdeel van preventie.

De heer KAMPMAN (Lokaal Almelo Samen): Dat is niet het antwoord op mijn vraag. Maar mevrouw Geerdink weet dus eigenlijk niet waar die € 300.000 of € 500.000 vandaan moet komen. Daar komt het op neer.

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Die kun je uit de besparing halen die je realiseert op alle gedonder dat er anders is door uithuisplaatsingen of schulden en al dat soort dingen.

De VOORZITTER: Mevrouw Geerdink, u hebt een amendement aangekondigd, mede namens de SP-fractie, over het schrappen van de tekst over de Wbmgp. Ik hoor u ook nog over een motie spreken.

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Die komt nog.

De VOORZITTER: Oké, die komt nog.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Voorzitter! Ambitie, daadkracht en vertrouwen, daar ga ik me op baseren, want daarmee zijn we drieënhalf jaar bezig en nu is het juiste moment om te kijken wat daarvan is terechtgekomen.

Het huidige college had nooit een tekort aan ambitie. U weet wat ik vind van daadkracht en vertrouwen. Daadkracht was er wel als dit het college uitkomt, maar vertrouwen heb ik al lang niet meer in hoe het college op bepaalde manieren zijn werk uitvoert.

Zorg moest betaalbaar blijven, we moesten uitkomen met de rijksmiddelen. Ik heb hierover debatten en discussies gevoerd met de heer Kampman, de heer Pauwels en de rest van het rechtse deel van onze raad. We moesten het gewoon daarmee doen, want zij hebben toen direct de aanvulling op de rijksmiddelen van € 1,7 miljoen afgeschaft. Zelfs de heer Teeuw heeft daarmee met heel veel pijn ingestemd. Wat is er nu? We creëren een potje van € 4 miljoen incidenteel en het komt weer neer op het doel dat we de zorg betaalbaar moeten houden.

Er zijn meerdere moties, waaronder een van Lokaal Almelo Samen, naar Den Haag gestuurd om duidelijk te maken – in het betoog van de Lokaal Almelo Samen-fractie wordt dit weer duidelijk gemaakt – dat de zorg onbetaalbaar was, dat de korting die het Rijk heeft uitgevoerd niet realiseerbaar was. Uiteindelijk hebben ze het ingezien; dat is al wat.

Zorg, bestrijden, fraude et cetera zijn de woorden die ik het afgelopen jaar vaak heb gehoord van wethouder Van Mierlo. Maar dezelfde wethouder is verantwoordelijk voor alle fraude die is gepleegd. Waar was hij al die jaren, of waar was zijn voorganger, terwijl de miljoenen, of tienduizenden of honderdduizenden werden vergokt? Hij doet net alsof ik daarvoor verantwoordelijk ben, maar hij is er verantwoordelijk voor.

Is hij het met mij eens dat het zogenaamd strikte toepassen van de zorgregels mensen misschien juist heeft aangemoedigd om te frauderen? Ik herinner me debatten waarin de heer Teeuw zei dat 3% winst meer dan genoeg is voor zo'n zorgbureau. Ik dacht: sinds wanneer gaan wij over het percentage dat een bedrijf mag verdienen? Het aanpakken van probleemgezinnen zou de oplossing zijn en miljoenen opleveren. Dat zou zo veel dingen opleveren! Ik ben benieuwd wat de wethouder daarvan vindt.

Als ik als kind iets wou, wist ik dat heel goed te formuleren bij mijn ouders. Ik wou niet een nieuwe fiets omdat ik heel graag een nieuwe fiets wou. Nee, ik wou een nieuwe fiets, want hoe moest ik anders naar school. En het was een mooie fiets voor een kind uit de Gravenstraat. Mijn beide ouders waren daar heel gevoelig voor, dus ik wist dat heel goed te gebruiken. Maar wat hebben we nu? We hebben een ander kind dat 2.200 bijstandsgerechtigden wil. Wat heeft hij daar allemaal niet voor bedacht. De langdurigheidstoeslag afgeschaft, in zijn uppie 3.000 banen meer naar Almelo gehaald. Hij bedenkt iedere keer iets anders als het hem niet lukt, zoals de Wbmgp, het slopen van sociale huurwoningen, noem maar op. Het lukt hem niet. Het lukt hem keer op keer op keer op keer niet. Maar zal hij toegeven? Nee, dat deed ik als kind ook niet; dat lukt niet.

Het versterken van de logistieke hotspot, een van de weinige dingen waarin ik niet links ben, zou ik van harte toejuichen. Maar dan wijs ik op de opmerking van de Lokaal Almelo Samen-fractie: waar wilt u de arbeidsmigranten huisvesten? Deze wethouder is van de partij die duizenden woningen wil slopen, terwijl Nederland historisch gezien de grootste woningnood kent.

Bezuinigingen op cultuur, hoe is dat gedaan? Of het sluiten van Soweco. Ik ben heel blij dat de heer Pauwels er vandaag weer over begon. De directeur van het Stadsmuseum kost te veel. De directeur van Soweco verdiende veel te veel. De directeur van de bibliotheek verdiende veel te veel. Dit waren de opmerkingen uit het college die de raadsfracties steunden. Dit was de reden waarom zij zouden en moesten bezuinigen. Je wilt een heel aantrekkelijke stad, je wilt een grote stad, je wilt uitbreiding van XL Businesspark, maar je gaat € 1,7 miljoen bezuinigen op cultuur, terwijl dit door meerdere instanties en groeperingen is afgeraden.

Mevrouw Ten Seldam begon over de binnenstad, de realisatie van het huidige binnenstadsplan. Ze heeft helemaal gelijk, we zullen het water een keer moeten verbreden. Ik weet niet waar de heer Teeuw het verhaal vandaan had dat dit nooit meer zou gebeuren, want dat is nog steeds de afspraak die we met de provincie hebben. Als dat zijn woorden zijn, mag hij het gesprek met de provincie voeren. Uiteindelijk moet dat een keer gebeuren. Maar wat was toen goed en nu slecht? Voor 50% van de realisatie heeft de provincie voor cofinanciering gezorgd. Nu willen we met de precario- en reclamebelasting de dromen van mijn collega over Almelo Waterstad realiseren. En we hebben er geen enkele cofinanciering onder liggen. Normaal gesproken zouden ze zeggen: geen geld, geen Zwitsers. Maar nu willen ze ineens € 12 miljoen uitgeven over 40 jaar. Ja, mevrouw Geerdink heeft dit op een heel andere manier

geformuleerd en ja, de heer Trienen heeft gelijk. Dit geld kan niet helpen bij de oplossing van de huizenproblematiek, maar je kunt altijd keuzes maken. Want keuzes zijn altijd aan de gemeenteraad.

Organisatieontwikkeling, € 4,5 miljoen. Als er één ding is waar ik spijt van heb, is dat het wel. Ik was er keihard voor. Daarnaast stoppen we er elk jaar honderdduizenden, miljoenen in. Waar blijven de VVD-fractie en de fractie van Democraten.Toen? Ze waren altijd voor outsourcing. Het moest het kleinste apparaat zijn wat er maar bestaat. 13% inhuur, 13%! Durven ze zichzelf nog in de spiegel aan te kijken? Het woord outsourcen is vergeten. Ja, de verkiezingen komen eraan, dus iedereen verwijt elkaar van alle kanten van draaikonterij. Ik ben benieuwd wat mijn collega's hiervan vinden.

En we zouden investeren in onze capaciteiten. De woordvoerder zegt: ja, maar het is heel krap op de arbeidsmarkt. We doen het goedkoper, omdat we oudere medewerkers eerder weg hebben gekregen. Ja, maar dan zeg ik: u hebt het allemaal misschien wel goed bedoeld en goed bedacht, maar de uitvoering laat te wensen over. We hebben gediscussieerd over afdelingen. Het klopt dat wij als raad niet over afdelingen gaan. Maar was het niet de VVD-fractie die het hier acht jaar lang over afdelingen heeft gehad? Afdeling Vastgoed was niet goed, Afdeling Groen was niet goed. Dat is het. Op het moment dat het jezelf goed uitkomt, mag je alles, maar op het moment dat een ander iets wil doen of iets wil onderbouwen, geldt het allemaal niet meer.

Voorzitter! € 4 miljoen voor het zorgpotje en € 7 miljoen voor stadsontwikkeling. Iedereen die van de potjescultuur af wou, valt terug in de potjescultuur. Je kunt dit op twee manieren beredeneren. Je kunt zeggen: oké, er komen toekomstige tekorten aan en we willen de stad ontwikkelen. Maar je kunt ook zeggen: we willen niet eerlijk toegeven dat we met de huidige rijksmiddelen niet uitkomen, dus we gaan een verkapt structureel bedrag neerzetten. Stadsontwikkeling, meerdere collega's hebben het gezegd. Ik zal het niet herhalen, maar ik zou het veel beter vinden als de raad daarover eerst een idee heeft, een kader, en er dan pas miljoenen worden geïnvesteerd.

Het dualisme was de afgelopen jaren ver te zoeken. Dit was mijn slechtste periode. Ik heb niet eerder meegemaakt dat een raad en het college zo niet-duaal bezig waren. Ik gun mijn stad en mijn stadsgenoten heel veel. Ik weet niet of ik erbij zal zijn, maar ik zal bidden voor een stadsbestuur dat straks niet alleen maar door geld, maar door menselijkheid bestuurd wordt. Ik zal bidden voor een stadsbestuur dat niet alleen denkt aan preventie als geld, maar preventie als zorg.

Ik zal het hierbij laten. Ik kijk ervan op dat dit me in 8,5 minuten is gelukt. Ik leer het ook wel.

De heer PAUWELS (VVD): Voorzitter! Dank aan de heer Çete voor deze uiteenzetting. Ik weet dat het bij oppositie een beetje hoort om af en toe wat tegengeluid te geven. Dat zijn we ook van hem gewend. Ook de VVD heeft jarenlang oppositie gevoerd, maar wij hebben altijd een heel heldere lijn neergezet op de dingen die wij wel willen. Wat wij willen voor onze achterban, wat we op die manier ook vanuit de oppositie zouden willen bewerkstelligen. Ik heb een heel simpele basisvraag. Wat wil de heer Çete wel en wat wil hij voor zijn achterban doen? Wat is de reden dat hij deze tirade neerzet en welke vragen en suggesties heeft hij zelf voor het college?

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Voorzitter! Is dit geen debatvraag?

De VOORZITTER: Dat hou ik wel in de gaten.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Ik ken meneer Pauwels langer dan vandaag, dus voordat hij op het knopje drukt, weet ik al met welke ideeën hij komt. Ik zal het kort opsommen, net zo kort als hij het heeft gedaan in zijn inleiding. Zorg moet niet geleid worden door geld, maar zorg moet waar nodig beter gefaciliteerd worden voor mensen, voor Almeloërs. Het gaat niet alleen om geld maar om menselijkheid. Dat is het verschil tussen hem en mij.

Arbeid en participatie, bijstand. Het beleid moet niet de mensen pesten, slaan of beledigen, maar juist zorgen dat bijstandsgerechtigden in Almelo op een constructieve wijze, toekomstbestendig ergens aan het werk komen. Dat arbeid en participatie, dat

bijstandsgerechtigden die al tien jaar bijvoorbeeld in de bijstand zitten, overgeheveld kunnen worden naar de rijksoverheid, zodat wij als lokale overheid niet tientallen jaren over dingen moeten waken.

Cultuur, niet bezuinigen op cultuur omdat directeur A of directeur B meer verdient, maar omdat je een hart hebt voor cultuur. Dat is het verschil.

Organisatie en ontwikkeling? Ja, als je hier jarenlang zegt: outsourcen, klein apparaat en ineens niets meer durft te zeggen over de organisatie en cultuur, ligt dat niet aan mij, maar aan de heer Pauwels. Ik had het bij zijn afscheid leuker willen houden, maar hij kent mij, als hij mij uitdaagt, krijgt hij het net zo hard terug.

De VOORZITTER: Dat afscheid is er nog niet.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Nee, maar dit is zijn laatste begrotingsbehandeling.

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Voorzitter! Heb ik de heer Çete goed begrepen dat hij ook vindt dat het water verbreed moet worden en doorgetrokken, zoals het oorspronkelijke plan is? En dat hij het ermee eens is dat het plan Almelo Waterstad daarop een goede aanvulling is?

De heer ÇETE (Lijst Çete): Voorzitter! Een keihard ja op de eerste vraag, daarover is de hamer al gevallen. De tweede vraag, ik vind wel wat van Almelo Waterstad. Ik wil dat veel beter uitwerken. Ik vond het bij de perspectiefnota al te kort door de bocht om dit ineens in een zinnetje te melden en daar de wethouder Arbeid en Participatie onder te zetten. Nu is er een kleine onderbouwing. Ik vind dat te kort door de bocht. Dat soort majeure projecten... Mevrouw Ten Seldam weet hoe lang we destijds hebben gedaan over het verlengen van het kanaal. Daar hebben we jaren over gedaan, goed onderbouwd en daar eten we nu de vruchten van. Ik ben voor alles, als het maar beter onderbouwd is en niet zoals het nu gaat.

De heer ZIELMAN (Democraten.Nu): Voorzitter! Ook de fractie van Democraten.Nu heeft de begroting tot zich genomen en concludeert dat jaren van bezuinigingen en financiële middelen efficiënt gebruiken, zijn vruchten heeft afgeworpen. Komt deze eer alleen de huidige coalitie toe? Dat lijkt ons niet. Met onze inbreng en steun zijn er vele goede keuzes gemaakt die het huidige financiële perspectief tot stand hebben gebracht. En ja, dat mag wel eens gezegd worden door de huidige coalitie en haar partners.

Dat de verkiezingen voor de deur staan, is ook goed te merken. Met verbazing lazen wij in de krant de 180-graden draai van wethouder Van Mierlo die de Almelose inwoner liet weten dat nascheiding toch echt efficiënter is dan de methode die wij op dit moment hanteren. En ook was hij, zo stond te lezen, een groot voorstander van zonnepanelen op daken in plaats van op de grond. Terwijl wij onlangs goedkeuring moesten geven aan een groot zonnepark in Aadorp. Wij vinden het natuurlijk fijn dat de wethouder tot inkeer is gekomen, maar we kunnen niet voorbijgaan aan het feit dat hij wel erg makkelijk vergeet dat onder andere de fractie van Democraten.Nu, maar ook die van PVV en Lokaal Almelo Samen, dit inzicht al een tijdje aan de man proberen te brengen bij het college. Het zou het college sieren om de credits te delen met die partijen. Het doet het immers niet alleen.

Deze begroting laat gelukkig weer een positief beeld zien. Ik hoef niemand te vertellen dat dit lange tijd anders is geweest. We hebben samen harde noten moeten kraken, maar uiteindelijk is het resultaat zichtbaar. Onze fractie vindt het perspectief echter wel wat broos. Voor de jaren 2022 en 2023 lijkt het goed te gaan, daarna loopt het hard terug. Wij vinden dat we de huidige koers daarom moeten blijven volgen: ga verstandig met het geld om, maar wees ook niet bang om te investeren. Een agenda voor die investeringen zou een welkome aanvulling zijn.

Over woningbouw. Onze fractie is van mening dat aan een aantal zaken voortvarend moet worden gewerkt. Laten we beginnen met de woningbouwprogrammering. Deze hebben we eerder ambitieloos en visieloos genoemd. Hij is sindsdien iets aangepast, maar wat ons betreft gaat dat niet ver genoeg. Onze fractie is van mening dat Almelo zich moet inzetten voor het realiseren van een totaal nieuwe woonwijk. Leemslagen, de VVD-fractie refereerde daar ook al aan, is hiervoor een goede locatie, waar we wonen en water met elkaar kunnen verbinden. Almelo Waterstad is meer dan alleen recreatie. We zijn benieuwd hoe het college hieraan

gehoor wil geven en zeker hoe onze collega's in de raad hiernaar kijken. Want een nieuwbouwwijk zal zorgen voor een betere doorstroming in het huidige woningbestand. We moeten daarbij zorgen dat starters een eerlijke kans krijgen. Daarnaast moeten we aandacht besteden aan woningen voor ouderen in combinatie met zorg, als die zorg nodig is. Er is op dit moment weinig aanbod voor ouderen die graag minder groot willen wonen en voor wie zorg nu of in de toekomst wellicht nodig zal zijn. Een locatie voor ouderen in combinatie met zorg zou het R&D-gebouw kunnen zijn. Deelt het college deze gedachte met ons?

Het zal geen verrassing zijn dat wij graag het huidige afvalbeleid willen herzien. De oranje bak kan wat ons betreft weg. Dat moet geen probleem zijn, aangezien de wethouder zelf heeft aangegeven dat nascheiden goedkoper is. Graag vernemen wij op korte termijn van de wethouder wanneer de bak weg kan. Wij hebben al eerder aangegeven dat navraag leert dat de bak makkelijk van deksel kan worden gewisseld naar bijvoorbeeld papier of GFT. Daarnaast kan de frequentie van de inzameling van GFT en grijs terug naar eens in de twee weken. Dat is de regeling zoals die ooit was.

Over duurzaamheid. In de begroting staat: "we gaan inwoners en bedrijven stimuleren duurzame energie op te wekken en energiebesparende maatregelen te nemen." Daarnaast lezen we: campagnes, subsidies en acties. Laten we stoppen met deze onzin. Natuurlijk neemt ook de fractie van Democraten.Nu haar verantwoordelijkheid als het gaat om duurzaamheid en de aarde in goede staat doorgeven. Maar we zijn in Nederland ook wel het braafste jongetje van de klas. In Duitsland worden er juist subsidies gegeven om van stookolie af te gaan en over te gaan op gas. En jawel, wij willen Almelo gasloos maken en het liefst zo snel mogelijk. Een ambitie, dit zei ik eerder al, die voor veel inwoners onhaalbaar is, omdat die investering nooit gaat opwegen tegen het rendement. Als het gaat om zonnepanelen: zet deze vooral op daken en stop met het vervuilen van ons mooie Almelose landschap.

We hebben bedrijven allerlei gouden bergen beloofd als het gaat om het terugleveren aan het netwerk. We zijn door diverse ondernemers, zoals Coteq, in Almelo benaderd die zeggen dat zij niet terug kunnen leveren, omdat het netwerk vol zit. Ook TenneT, die het netwerk in zijn geheel beheert geeft aan: we zitten vol. Onze oproep is dan ook voordat we allerlei campagnes en dergelijke gaan optuigen: kijk wat de winst is voor de inwoner en wat realistisch en haalbaar is en stop met onzinnige projecten. Bouw huizen, geen zonneparken.

Tot slot, de Almelose binnenstad is prachtig geworden. Bij ons komen veel complimenten binnen van mensen die zeggen een tijd niet meer in Almelo te zijn geweest en die niet wisten wat ze zagen, zo mooi. Maar de eerste fase is bijkans klaar. En nu? Wat zijn de vervolgstappen? Er is nog steeds veel leegstand. Wat gaan wij hieraan doen? We vinden het de taak van de gemeente om de regie in de binnenstad terug te pakken. We kunnen de discussie of we vrij parkeren willen, opnieuw voeren. Daarnaast moet het college volgens ons alles doen aan investeerders die hun pand maar leeg laten staan, omdat dit belastingtechnisch voordeliger is dan een lage huur te innen. Last but nog least, laten we zo snel mogelijk samen een oplossing vinden voor het vreselijke aanzicht van een half overgebleven parkeergarage aan het Marktplein.

De VOORZITTER: Dank u wel, u hebt qua tijd de meest bescheiden bijdrage geleverd.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Voorzitter! Ik vind de bijdrage van Democraten.Nu prachtig. De heer Zielman zegt op de sociale media continu dat hij het alternatief is van de liberalen in Almelo. Dat hij de rechtse partij is, het alternatief voor de VVD. Nu vraagt hij van de VVD-fractie een schouderklopje. Heb ik het goed begrepen dat hij vier jaar lang het VVD-beleid heeft gesteund en nu een schouderklopje wil?

Hij heeft, ook weer op de sociale media, en vaker hier, gesproken over de draaikonterij van de Lokaal Almelo Samen-fractie en het college. Ik ben benieuwd hoe hij zijn beleid en dat van zijn fractievoorzitter benoemt in de tijden dat hij nog bij de CDA-fractie zat. Veranderen van mening en heroverwegen is één ding, maar als hij een ander draaikonterij verwijt, ben ik benieuwd hoe hij zichzelf noemt.

De VOORZITTER: Meneer Çete, ik begrijp dat u deze vragen stelt, maar deze vragenronde is bedoeld ter verduidelijking van een bijdrage. Dat weet u, want u beroept zich op grote senioriteit in deze gemeenteraad. Donderdag voeren we daarover het vervolggesprek

De heer ÇETE (Lijst Çete): Voorzitter! Ik dank u zeer. U weet van mij dat ik altijd probeer de randjes op te zoeken. Maar ik ben heel benieuwd of de heer Zielman op de een of andere manier kan reageren.

De VOORZITTER: Die gelegenheid geef ik hem ook, maar we moeten voorkomen dat we met elkaar in debat komen.

De heer ZIELMAN (Democraten.Nu): Ik begrijp de vraag van de heer Çete niet.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Voorzitter! Zielige man is altijd al zo zwak geweest.

De heer ZIELMAN (Democraten.Nu): U noemt ons Democraten.Toen.

De VOORZITTER: Naar dat niveau gaan we niet.

De heer ZIELMAN (Democraten.Nu): Laten we dan afspreken dat we elkaar bij de normale naam noem en het niet meer hebben over Democraten.Toen, of wat dan ook. Gewoon professioneel met elkaar omgaan.
In het tweede zat een vraag, maar ik kan de lijn niet helemaal ontdekken. Kan de heer Çete de eerste vraag nog een keer herhalen?

De heer ÇETE (Lijst Çete): Natuurlijk, ik zei dat u al drie jaar...

De heer ZIELMAN (Democraten.Nu): Over dat schouderklopje, ik weet het weer.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Wat hebt u liever, een schouderklopje, of wilt u...

De heer ZIELMAN (Democraten.Nu): Ik kon dit in de begroting niet weervinden.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Voorzitter! Als de heer Zielman niet wil antwoorden, gaan we donderdag wel verder.

De heer ZIELMAN (Democraten.Nu): Voorzitter! Ik schaar deze vraag onder dezelfde als de vorige.

De VOORZITTER: Ik ga nu ingrijpen. Ik rond uw tweegesprek af en geef het woord aan de heer Wiertz.

De heer WIERTZ (D66): Voorzitter! April vorig jaar hebben we de duurzame energieladder vastgesteld. Eén fractie heeft daartegen gestemd, de PVV-fractie van de heer Stöteler. De fractie van Democraten.Nu stemde voor, inclusief zon op land in die energieladder. Mijn vraag is: waarom is de fractie van Democraten.Nu van mening veranderd?

De heer ZIELMAN (Democraten.Nu): Voorzitter! Ik weet dat de D66-fractie, als het gaat om begroting en perspectiefnota, op één onderdeel een heel voorstel kan afschieten. Dat doen wij niet. Wij zagen genoeg aanknopingspunten in de energieladder die wij wel graag ontwikkeld zouden zien. Daarom hebben we ervoor gestemd. Dat betekent niet dat we andere onderdelen niet wezenlijk zouden kunnen veranderen. Wij hebben rondom die energieladder vaker aangegeven dat onze voorkeur uitgaat naar zonnepanelen op daken.

De heer STÖTELER (PVV): Voorzitter! De heer Zielman begint namens Democraten.Nu zijn bijdrage met veel complimenten aan vooral Democraten.Nu. Bedankt voor het schouderklopje in de richting van de PVV-fractie. Maar het verwijt aan het college van pronken met andermans veren, doet me herinneren aan het initiatief van de D66-fractie voor een rookvrije entree voor het stadhuis. Als dan een stuk in Tubantia staat, zien we de

fractievoorzitter van Democraten.Nu met zijn blije hoofd erbij staan met een groot interview. Is dat niet een beetje de pot die de ketel verwijt?

De heer ZIELMAN (Democraten.Nu) Voorzitter! Wilt u dat ik daarop reageer? Dit is totaal buiten de orde van de begroting.

De VOORZITTER: Uw bedlegerige fractievoorzitter kan morgen misschien nog even geraadpleegd worden voor een reactie op donderdag.

De heer ZIELMAN (Democraten.Nu): Voorzitter! Ik denk dat hij die wel via sociale media geeft.

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Voorzitter! Ik heb twee vragen. Als ik het betoog beluister, zegt de heer Zielman dat alleen de oranje bak weg moet en de rest mag blijven, terwijl zijn voorman en ook hijzelf via sociale media en andere middelen eigenlijk de suggestie wekken dat alle bakken weg kunnen. Wil hij dat, of gaat het alleen om de oranje bak?
Mijn tweede vraag ligt een beetje in het verlengde van wat de heer Çete zei. Ik kan mij voorstellen dat het de Zielman echt deugd doet dat het collegeakkoord, waar zijn handtekening onder staat, zo goed wordt uitgevoerd. Ik kan mij voorstellen dat daarmee het gedachtegoed dat hij inbrengt van Democraten.Nu buitengewoon goed gedijd. Deelt de heer Zielman mijn analyse?

De heer ZIELMAN (Democraten.Nu) Voorzitter! Wat betreft de tweede vraag, volledig. Wat betreft de eerste vraag, het gaat ons om het terugbrengen van de oude regeling grijs/groen. Dit heb ik al eerder gezegd. Wij kunnen ons, net als de CDA-fractie, voorstellen dat de papierinzameling teruggaat naar kerken en verenigingen. Ik weet dat mevrouw Ten Seldam daar een warm voorstander van is. Dat kan ons ook prima bekoren. Het gaat ons er in eerste instantie vooral om dat die nascheiding veel makkelijker is als alles op één hoop wordt gegooid. De afvalverwerker haalt het
PMD eruit. Dat scheelt een bak. Zoals ik al aangaf in mijn betoog: oranjebak eruit, GFT/grijs om de twee weken legen.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Voorzitter! De heer Zielman zei dat de bezuinigingen hun vruchten hebben afgeworpen en dat harde noten zijn gekraakt. Ik ben benieuwd waar die vruchten te plukken zijn. Zijn dat financiële vruchten? Want die noten die gekraakt zijn, betekenen financiële problemen.

De heer ZIELMAN (Democraten.Nu) Voorzitter! Dat is altijd het probleem als je een weg inslaat en aan de ene kant zit met een enorme opgave – de heer Hümmels doelt daarbij terecht op het sociale domein – en aan de andere kant als gemeente weer boven Jan wilt komen. Daarin neem je beslissingen die voor de een wellicht beter uitpakken dan voor de ander. Onzes inziens betekent dit niet dat je de ander compleet moet vergeten. Zoals mevrouw Ten Seldam net al opmerkte, ben ik begonnen in de coalitie en heb mijn handtekening onder het coalitieakkoord gezet. Daarin staat: uitkomen met rijksmiddelen. En dat is nog steeds de ambitie. Wat dat betreft begrijp ik de opmerking van de heer Hümmels en die deel ik, maar dat is inherent aan het feit dat je keuzes moet maken.

De VOORZITTER: We komen in de buurt van sluitingstijd. Er zijn nog drie fracties voor deze termijn. Ik stel voor de vergadering voort te zetten tot alle fracties hun bijdragen geleverd hebben. Ik zie instemmend geknik. Ik wil de vergadering voortzetten, zodat we donderdag met de eerste termijn van het college verder kunnen gaan. Ik geef de heer Teunis het woord.

De heer TEUNIS (SP): Voorzitter! Dit is de laatste begroting van deze raadsperiode en daarmee een goed moment om terug te kijken. Dit college en de coalitie hadden tot doel het herstel van het eigen vermogen van de gemeente. Dat is herstel is gelukt. Daarvoor hebben we sterk bezuinigd op onze uitgaven. Er waren maatregelen, onder andere in de zorg, en er is € 1,7 miljoen bezuinigd op subsidies.

De grote ambitie was om uit te komen met de rijksmiddelen en dat is niet gelukt, ondanks alle inspanningen en bezuinigingen waarvan je de negatieve gevolgen vaak pas na langere tijd ziet. We hebben ons als fractie dan ook steeds hard gemaakt om bij de rijksoverheid, onder andere via de VNG, voor meer financiële middelen voor onze extra taak.

Wat betreft die decentralisatie heeft de realiteit de ambities overtroffen, zowel van het Rijk als van het college. Het Rijk heeft eindelijk de portemonnee getrokken. Maar de structurele tekorten worden door het Rijk slechts incidenteel en gedeeltelijk gecompenseerd. Dus onze zorgen blijven.

Deze zorgen leven niet alleen bij de SP-fractie, maar ook bij het Congres van Lokale en Regionale Overheden van de Raad van Europa, die een rapport heeft uitgebracht. Ik citeer graag uit de reactie van de VNG daarop: "Het rapport wijst erop dat de financiële middelen van de lokale overheid niet in verhouding staan tot de extra taken die de gemeenten uitvoeren sinds de decentralisatie van 2015, die als te snel doorgevoerd kan worden aangemerkt. De Nederlandse regering wordt uitgenodigd om de extra taken te matchen met evenredige financiële middelen." Dat moet ons hier allen verbinden.

Tot zover die verbintenis, want inderdaad meneer Pauwels, het is als oppositie vooral de bedoeling om te benoemen waarmee je het niet eens bent. We hebben natuurlijk nog wel wat punten gevonden, vooral over wonen en werk.

Over economie en participatie. Binnen het sociaal domein moet niet het drukken van kosten, maar de menselijke maat leidend zijn. Hier was het doel, zoals het doel altijd is, minder mensen in Almelo moeten een beroep op de bijstand doen. "Almelo, hier wordt gewerkt", en "de kaartenbak moet leeg", waren de kreten hier. Maar ondanks de grootste economische hoogconjunctuur is het niet gelukt om die ambitie, om de bijstandsdruk te verminderen, waar te maken. In plaats daarvan staat in de begroting: elk gewerkt uur telt. Dat wordt uitgelegd als kostenbesparing. Dat is nog tot daaraantoe, maar probeer dit niet aan ons te verkopen als duurzaam, want meerdere tijdelijke arbeidscontracten zijn volgens ons niet duurzaam. Die gaan volledig voorbij aan de bestaanszekerheid van mensen. De mensen die wij spreken, omarmen niet die flexibele arbeidsmarkt, maar scanderen "fock flex" tijdens protesten.

Over werkgelegenheid en XL Businesspark 2. Welke werkgelegenheid je schept, bepaalt welke mensen je aantrekt naar de gemeente. Die mensen moeten ergens wonen. Het is fijn dat er onderzoek wordt gedaan welke werkgelegenheid XL Businesspark 2 gaat scheppen, maar zolang niet duidelijk is welk werk er komt en voor wie, zijn we niet bereid om met het college over het kanaal te spreken.

Als je werkgelegenheid schept die voornamelijk door arbeidsmigranten wordt uitgevoerd – we hebben de term dozen al meerdere malen voorbij horen komen – komen die mensen naar onze gemeente om er te wonen. Over een aanzuigende werking gesproken, dat brengt ons bij het onderwerp wonen.

Wonen en werk hangen heel nauw met elkaar samen. Op wonen zie je vooral het frame: sociale huur is slecht. Het zal u niet verbazen, maar daar gaan wij niet in mee. Malafide kamerverhuurhuisjesmelkers en vastgoedbeleggers zijn voor ons een veel urgenter probleem dat de aandacht verdient. Dit is al door meerdere fracties aangehaald. Jammer is dan ook dat daarover in deze begroting niets valt te lezen, ondanks dat het recentelijk in de media door onze eigen burgemeester is omschreven als rot in de stad. Voor wie het niet gelezen heeft, rot is het verhuren van goedkopen woningen aan arbeidsmigranten voor veel geld.

Waar Almelo ook de media mee heeft gehaald, was de oproep tot sloop van sociale huurwoningen in het lage segment, in de grootste wooncrisis sinds de jaren 80. Wij hebben het daarmee zo bont gemaakt, dat we zelfs nationale media-aandacht en ophef hebben veroorzaakt.

Ook wordt inmiddels gesproken over het toepassen van de Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek, in de volksmond de Rotterdamwet genoemd. Het doel daarvan zou zijn mensen met een bijstandsuitkering van buiten Almelo te weren. Maar los van wat je daarvan vindt – wij zijn principieel tegen – is de Wbmgp niet het juiste instrument om dat te realiseren. Want tenzij je die over de hele gemeente kunt toepassen, voorkom je die instroom van buiten niet naar onze gemeente. Deze wet is enkel op wijkniveau toe te passen en de regio is al uitgezonderd. Die bijstandsmoeder uit Tubbergen kun je daarmee dus helemaal niet weren. Wij zijn dus geen voorstander van de Wbmgp en we zijn samen met de PvdA-fractie

initiatiefnemer om dat te schrappen. Wat ons betreft hoeft die niet later dit jaar behandeld te worden: weg ermee.

Onze kijk is, niet sociale huurders, maar het slecht huisvesten van arbeidsmigranten en particuliere beleggers tasten de leefbaarheid en veiligheid in wijken veel meer aan dan sociale huurwoningen dat doen. Passanten, dus mensen zonder binding met onze stad, zijn niet direct goed voor de wijken in onze stad. Wij hebben geen visiedocument zoals de VVD-fractie, maar wij hebben wel wat alternatieve ideeën:

- Schrijf een huisvestingsverordening; die hebben we in Almelo nog niet. Daarin kun je allerlei leuke dingen zetten. Die biedt mogelijkheden voor opkoopbescherming van woningen en geeft meer middelen om kamerverhuur en huisjesmelkers aan te pakken.
- Verruim de woonplicht van nieuwbouw van één jaar naar vijf jaar, zoals ook in andere gemeenten en bij onze twee woningcorporaties wordt gedaan.
- Ga volgend jaar voor bestaande wijken ook een woonplicht invoeren. Dat instrument komt voor onze gemeente beschikbaar. Pas dat breed toe. Ik hoorde dat dit in onderzoek is: heel goed. We hebben ons daar altijd hard voor gemaakt en zijn er heel blij mee.
- Ga actief handhaven tegen verkamering van woningen. Dat is een alternatief voor al die ambtelijke inzet die de Wbmgp met zich mee zal brengen. Of voer een verhuurdersvergunning in, in plaats van een huurdersvergunning. Dat is ook een alternatief voor de Wbmgp.

Dat wat betreft wonen. Ik wil nog een punt maken van die Waterstad. Daartegen hebben we flink geageerd bij de P-nota. Daar blijven we echt niets in zien. Wij zijn van mening dat Almelo voldoende mogelijkheden voor waterrecreatie heeft. Niet alleen voor rijke botenbezitters, maar ook voor de kleine beurs. Toen wij in het politiek beraad vroegen ons ervan te overtuigen om hier voor te zijn – dat kan – was het antwoord dat dit wordt gefinancierd vanuit de precario- en toeristenbelasting. Maar dat wisten we natuurlijk al en dat maakt voor ons standpunt niets uit. Dit soort megaprojecten valt meestal duurder uit, ook al gaat het om € 10 miljoen tot € 12 miljoen over tien jaar, en ook al wordt het bekostigd uit verhogingen van twee belastingen. Trouwens die precariobelasting, de heer Wiertz haalde dit al aan, is een vrij brakke belasting. Die kent 30% perceptiekosten. Het blijft bij ons de vraag of voor die waterstad draagvlak is onder de bewoners van Almelo. Het leeft niet bij de mensen die wij spreken en die stemmen echt niet allemaal op de SP.

Ik sluit graag af door mijn hoop uit te spreken. Ik wil positief afsluiten. Ik heb het gevoel dat wij deze raadsperiode niet altijd op de beste manier hebben samengewerkt. Mensen die al wat langer meegaan in de raad, hebben dit bevestigd. Volgend jaar zijn er verkiezingen en worden de kaarten opnieuw geschud. Hopelijk houden we het tot die tijd met elkaar vol en gaat het samenwerken voor ons gezamenlijke doel de periode na de verkiezingen beter: het beste voor Almelo, dat is wat ons verbindt.

Mevrouw VAN DOORN (Lokaal Almelo Samen): Voorzitter! Ik heb één vraag. De heer Teunis had het over een huisvestingsverordening. Komt hij daarvoor met een motie?

De heer TEUNIS (SP): Daar heb ik over nagedacht en er valt over te praten, maar we neigen naar nee, omdat het wat laat is in deze raadsperiode om dat soort ingrijpende verzoeken te doen. Ik denk dat die huisvestingsverordening er wel komt, want het college heeft aangegeven met die opkoopbescherming bezig te gaan. Die komt begin volgend jaar beschikbaar en ik vermoed dat dit in een huisvestingsverordening wordt gegoten.

Mevrouw VAN DOORN (Lokaal Almelo Samen): De heer Teunis vermoedt dat, maar kan hij het college niet een duwtje in de rug geven door alvast met een motie te komen, zodat hij dat zeker weet? Hij komt vast volgend jaar terug in de raad. Dan kan die verordening alvast in gang gezet worden. Hoe kijkt hij daartegenaan?

De heer TEUNIS (SP): Misschien kunnen we haar samen schrijven en donderdag indienen?

(De heer Hümmels laat zijn betoog vergezeld gaan van een videopresentatie.)

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Voorzitter! Er is genoeg te vertellen, maar luisteren is heel ingewikkeld. Deze begroting is niet iets waarvan de fractie van Leefbaar Almelo echt vrolijk wordt als je weinig weer ziet van wat je nodig acht voor de stad, dat staat ook in de eerste slide.

Ik heb een aantal mensen heel leuke dingen horen zeggen en dat een beetje vertaald. Er zitten mensen in de raad die heel goed de woorden van andere zo kunnen verdraaien dat het henzelf heel goed uitkomt. Dat ga ik voor de grap ook proberen. Bijvoorbeeld: "liberalisme heeft blijkbaar geleid tot verrijking van enkelen en tot angst en onvrijheid voor velen".

Dan een andere, niet zo'n erge: "fietsen en scooters alleen parkeren op daarvoor bestemde plekken." Maar zet dan ook geen auto's op de stoep of in kinderrijke straten. En, eigenlijk is het toch mooi dat er op veel meer plekken alternatief elektrisch vervoer te vinden is.

Dan een waar iedereen over mag nadenken, dat moet ik zelf ook nog: "welke trajecten leiden tot welke effecten?" Ik dacht dat een van de raadsleden het erover had dat niet alle ingrepen de juiste effecten hebben. Ik weet niet meer om welke dit ging, maar daarbij dacht ik: ja, alle handhavingstrajecten kosten kapitalen, die hebben ook niet de gewenste effecten. Zou je misschien ook met handhaving moeten kunnen stoppen?

Nog eentje naar aanleiding van opmerkingen over wat je zou moeten met mensen die een minima-uitkering hebben. Als je daarin zou investeren en zou zorgen dat die mensen iets meer te besteden hebben – dit zou de VVD-fractie misschien sterk kunnen aanspreken – dan zijn dit over het algemeen investeringen in de lokale economie. Als je de rijke mensen meer geeft, verdwijnt dat geld meestal naar andere plekken. Ik heb liever dat je de rijke mensen wat minder doet. Aandacht mag nog wel, maar geld wat minder.

Bij het Programma Zorg - dit staat ook bij het Programma Veiligheid - staat het kopje "Veiligheid en Zorg", dus een project Veiligheid en Zorg. Ik schrik me een hoedje als ik zulke dingen lees, want dan weet ik dat het niet vooral om de zorg gaat. Daar hebben we meer dingen over gezegd. Je moet juist in de zorg durven investeren en niet met stadsmariniers komen om problemen aan te pakken, terwijl het welzijnswerk jarenlang is wegbezuinigd. Gelukkig denken meer mensen er zo over. Het opbouwwerk is weg en dat waren eigenlijk de stadsmariniers. Als je dat terug zou durven brengen, weet je waarschijnlijk zeker dat je een heleboel problemen voorkomt en daarmee mogelijk ook een heleboel onkosten zou kunnen besparen. Dat moet toch ook enkele mensen aanspreken.

Er is over samenwerking gesproken. Gelukkig zijn er fracties die redelijk samenwerken, ook al kan het altijd beter.

De nieuwe ontwikkelingen lijken wel een wild feestje. Ik weet niet of jullie Adriaan van der Veen kennen, maar de titel van een van zijn boeken is "Het wilde feest". Zijn boeken zijn romans die niet allemaal erg romantisch zijn.

De inzet van schuldhulpspecialisten lijkt heel mooi, maar volgens mij moeten we ervoor zorgen dat die mensen helemaal niet nodig zijn. Daarom heb ik eerder gezegd: als je durft te investeren in mensen die nu wat tekortkomen, heb je meer kans dat je daarmee op de langere termijn een positief effect bereikt.

Ik weet niet of deze foto van een waterval jullie aanspreekt bij Almelo Waterstad. Ik heb weleens onder zo'n waterval gestaan en dat is hartstikke leuk. Maar ik heb niet het idee dat een natuurgebied verkwanselen voor pleziervaart zo'n geweldig succesvol idee is. Ik hoop dat Almelo een waterstad is met vooral kleinschalige projecten. Pleziervaart over het Almelo-Nordhornkanaal lijkt mij de grootste onzin, of dit nu € 10 miljoen kost of dat je dit geld terugverdient. Ik kan me niet voorstellen dat je dit met precariorechten – weet ik veel hoe die dingen heten – en toeristenbelasting € 10 miljoen aan opbrengsten hebt. Ik weet niet wie dat berekend heeft. Als de heer Trienen dit berekend heeft, is het helemaal eigenaardig, want hij is deskundig op dat gebied. Hoe het dan wel zit, hoor ik misschien donderdag. Ik heb liever dat je heel andere dingen doet met het water in de stad. Daar zijn volgens mij ook mooie plannen over. Laat dat kanaal maar zitten. In sport en cultuur kun je wel investeren.

Het geld dat wij gevonden hebben, is ook pronken met andermans veren. Als je een heleboel mensen een heleboel afpakt, is het daarna net alsof je zelf een heleboel hebt. Maar dat heb je dan wel gestolen, zou ik durven zeggen.

Er zijn nogal wat tegenslagen. We rekenen ons nu rijk en de heer Zielman had het er volgens mij ook al over dat we aan het eind van deze periode een heel klein budgetje over

hebben. Ik denk dat het nog veel beroerder wordt, want we hebben een heleboel zaken gereserveerd, maar volgens mij hebben we ook een heleboel mensen geld onthouden. Cultuur heeft het geld niet gekregen, buurt- en wijkhuizen hebben het geld niet gekregen. Ik denk dat die tegenvallers nog veel groter zullen zijn. Dan is die strop nog veel eerder merkbaar. Schrap nog maar meer plannen van het college, zou ik zeggen.

In de binnenstad moet er sowieso meer groen en water komen. Die verstening – daarover hebben anderen het ook al gehad. Als je ziet wat we in de binnenstad hebben aangelegd en bijvoorbeeld de kanten van het nieuwe kanaal ziet, ziet het er verschrikkelijk uit. Het lijkt wel heel mooi strak, maar het is allemaal steen en beton en weet ik veel wat. Ik zou het liefst – ik weet wel dat dit idealistisch is, misschien wel surrealistisch – hebben dat we alle tegels en klinkers wippen. Wippen klinkt heel aantrekkelijk voor een heleboel mensen, maar dat is wat anders dan waar ik nu op zinspeelde. Haal alsjeblieft het asfalt, de stenen en het beton uit de stad.

Als je plannen bedenkt op het gebied van werkgelegenheid en inkomen, zorg dan dat je dit zo doet dat de mensen daar ook wat aan hebben. Dat heeft vooral te maken met duurzaam werk en een fatsoenlijk inkomen, en geen werk waar mensen na drie maanden weer uitgeknikkerd worden en dan nog meer in de problemen zitten dan daarvoor, omdat ze bijvoorbeeld weer opnieuw een uitkering moeten aanvragen of op welke manier dan ook in de ellende komen, of gewend zijn aan een tijdelijk hoog inkomen. Ik zal de presentatie sneller doorklikken; jullie kunnen haar nalezen.

Ik dien bij dezen twee moties in.

"Motie 14.
Sociaal domein, economie, werkgelegenheid, inkomen, participatie.
De gemeenteraad van Almelo, in vergadering bijeen op 9 en 11 november 2021,
constaterende dat
- veel mensen in een uitkeringssituatie ook in financiële problemen komen;
- een basisinkomen een mogelijke oplossing is;
- ervaring een belangrijke factor is voor het vinden van werk;
- veel mensen nog steeds geen werk vinden,

overwegende dat
- overheden de vrijheid hebben te experimenteren en aan pilots deel te nemen;
- jong en oud veel aan elkaar kunnen hebben, ook op het gebied van werk;
- overheden een belangrijke banenmotor kunnen zijn,

verzoekt het college, na onderzoek te komen tot nadere voorstellen met betrekking tot:
1. de mogelijkheden duobanen te ontwikkelen voor jong en oud;
2. het invoeren van het basisinkomen voor specifieke doelgroepen;
3. meer "handwerk"-banen realiseren in bijvoorbeeld stadsonderhoud, groen, sport;
4. meer bijverdienruimte in een uitkeringssituatie;
5. de voordeurdelerskorting aan te passen of af te schaffen,

en gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door de fractie van Leefbaar Almelo

"Motie 15.
Verkeer, vervoer, duurzaamheid, veiligheid.
De gemeenteraad van Almelo in vergadering bijeen op 9 en 11 november 2021,
constaterende dat
- het gemotoriseerde verkeer overlast veroorzaakt;
- snelheidsbeperkingen de veiligheid bevorderen;
- minder verkeer voor minder milieuschade zorgt;
- het college al een begin maakt het verkeer in de binnenstad te beperken;
- het parkeren een steeds groter probleem wordt in het centrum,

overwegende dat
- voorrang voor voetgangers en fietsers de veiligheid kan bevorderen;
- alternatieve duurzame vervoersmogelijkheden een bijdrage leveren aan een leefbare binnenstad;

- haastige spoed zelden goed is,

verzoekt het college,

- na onderzoek te komen tot nadere voorstellen met betrekking tot:
  1. alternatieve vervoersmogelijkheden, bijvoorbeeld fietstaxi's, elektrische minibusjes;
  2. een autoluwe binnenstad;
  3. een maximumsnelheid van 30 km per uur binnen de bebouwde kom,

en gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door de fractie van Leefbaar Almelo.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Ik hoorde iets zeggen over schuldhulpverlening. We weten dat de mensen meer geld hadden. Uiteraard is het fijn dat mensen meer geld hebben, als ik de heer Hümmels goed begreep. Wellicht is dan die schuldhulpverlening niet nodig. Ik denk dat dit niet heel realistisch is, want sommige mensen hebben gewoon hulp nodig bij hun financiën, ongeacht hun inkomsten, of tenminste, dan gaat het toch nog mis. Hoe kijkt de heer Hümmels daartegenaan?

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Ik ben het helemaal met mevrouw Pol eens dat ook mensen met veel geld in de problemen kunnen komen. Dat zijn bijvoorbeeld mensen die van het Rijk heel veel geld krijgen voor mondkapjes en daarna ontdekken dat er iets niet deugt. Het gaat niet alleen maar om arme mensen die in problemen komen. Ik denk dat je die problemen moet voorkomen. Je moet zorgen dat mensen niet in de schulden komen. Dat kan door ze meer budget, meer vrijheid te geven. Dan voorkom je volgens mij meer en heb je nauwelijks schuldhulpverlening nodig.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Dat is precies mijn punt. Ik begrijp dat mensen die het financieel heel zwaar hebben, wellicht baat hebben bij meer geld. Het voorbeeld van de heer Hümmels gaat natuurlijk over een man die ze eigenlijk moeten vervolgen, maar dat is een ander verhaal. Maar realistisch gezien zijn er, ongeacht hun inkomsten, mensen die hun financiën niet op orde hebben. Dat kunnen emotionele problemen zijn, dat kunnen ook andere redenen zijn. Het kan zijn dat ze op enig moment in de financiële problemen zijn geweest door onverwachte omstandigheden en daarbij geholpen moeten worden. Hoewel ik een redelijke mopperaar ben, vind ik schuldhulpverlening een heel mooi programma.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Ik vind schuldhulpverlening prachtig, maar ik vind dat je een heleboel meer moet doen om schulden te voorkomen. Dat kan ik blijven herhalen, maar dat doe ik niet.

De heer TRIENEN (CDA): Voorzitter! Ik ben uitgedaagd door de heer Hümmels die mijn redenering niet snapt. We praten over een investering van € 12 miljoen waarvan 30% van cofinanciering moet komen. We praten dus over € 8,7 miljoen. Daarvan zijn de kapitaallasten in 2029 € 385.000. Die worden in datzelfde jaar gedekt door de verhoging van de toeristenbelasting met € 360.000. Dat is precies de financiële vertaling van hetgeen ik bedoeld heb.

De VOORZITTER: U doceert nu even hoe het zit.

De heer TRIENEN (CDA): Voorzitter! Ik ben uitgedaagd.

De VOORZITTER: Dat klopt, maar die uitdagingen culmineren allemaal op donderdag.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Ik wil hierop kort reageren. Volgens mij heb je de middelen die je er anders voor kon besteden, nu dus in het water gedonderd. Dan ben je het kwijt voor andere uitgaven.

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Voorzitter! De heer Hümmels noemde het basisinkomen; zo heb ik het maar geïnterpreteerd. Dat koppelt hij aan schuldhulpverlening. Maar er zijn diverse pilots gedaan met basisinkomens en uit die pilots blijkt over het algemeen dat men er niet echt gelukkiger van wordt en dat ook de financiële situatie niet echt verbetert. Waarop stoelt de heer Hümmels dat een basisinkomen bij zou dragen aan geluk en welzijn van de inwoner?

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Dat stoel ik bijvoorbeeld op de gesprekken die ik met mensen voer. Dat ze het wel prettig vinden als ze een wat zekerder inkomen hebben, dat dit wat hoger ligt dan ze nu hebben en dat dit zeker voor een heleboel mensen wat problemen oplost. Maar mevrouw Ten Seldam heeft gelijk, dit lost echt niet voor iedereen alles op. Daarom hoop ik ook dat er meer dingen gebeuren dan alleen maar een basisinkomen geven.

De heer STÖTELER (PVV): Voorzitter! Ik weet niet of ik het goed heb begrepen. De heer Hümmels zei dat meer geld minder schulden betekent en je dan ook niet aan schuldhulpverlening hoeft te doen. Ik kan meneer Hümmels vertellen dat meer geld niet per definitie betekent minder schulden, want meer geld betekent in heel veel gevallen juist meer schulden. Klopt het dat de heer Hümmels dit zei en wil hij meer geld en dan de schuldhulpverlening maar afschaffen, of moeten we toch weer meer aan begeleiding gaan doen?

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Ik wil de heer Stöteler wel een lesje luisteren geven, want dat heb ik niet gezegd. Ik heb gezegd dat er veel meer moet gebeuren en dat als je mensen meer geld geeft, het kan zijn dat je daarmee schulden kunt voorkomen. Ik ben het helemaal met de heer Stöteler eens dat er veel meer mensen zijn met veel meer geld die veel grotere schulden hebben. Het schijnt ook zo te zijn dat je je dat kunt veroorloven als je heel veel geld hebt.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Voorzitter! Ruim 75 jaar geleden is er een einde gekomen aan de schendingen van de fundamentele rechten en vrijheden van de mens gepleegd tijdens Tweede Wereldoorlog. Vele heldhaftige vrouwen en mannen hebben toen en de 75 jaren erna hun leven gegeven omdat zij stonden voor fundamentele waarden, fundamentele vrijheden, fundamentele rechten. De mensenrechtenschendingen gepleegd in de Tweede Wereldoorlog mochten nooit meer gebeuren. Het was de start van mensenrechtenverdragen zoals de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en het Europese Verdrag van de Rechten van de Mens.

De fractie van Forum voor Rechts herhaalt hierna wat zij op 16 maart 2021 bij de opening van de raadsvergadering heeft uitgesproken. "Het recht op onaantastbaarheid van het menselijk lichaam is in artikel 11 van onze Grondwet neergelegd. Afzonderlijke opneming van dit recht naast de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van artikel 10 geeft expliciet uitdrukking aan de belangrijke betekenis van het recht op de onaantastbaarheid van ons lichaam in onze rechtsorde en de grondwettelijke bescherming daarvan."

Grondwettelijk heeft dus iedereen in Nederland het recht om zelf te bepalen wat er met zijn lichaam gebeurt. Grondwettelijk is een mens dus baas over zijn eigen lichaam. De Nederlandse overheid mag niets met jouw lichaam doen, als jij dat niet wilt. Dit betekent dat niemand jou een vaccinatie mag geven, als jij dat niet wilt. Dit betekent ook dat je niet gedwongen mag worden je te laten vaccineren. Nederland respecteert en waarborgt met deze twee grondrechten de menselijke waardigheid. "Het recht op eigen lijf (...) is het meest primaire, en naar moderne opvattingen ook het meest finale recht van de mens".

Hoe schrijnend is het dat er nu een stoomtrein door het politieke klimaat dendert gevuld met vergif die het politieke klimaat en dus het hele land van binnenuit vergiftigt. Deze twee grondrechten worden door onze gekozen eigen volksvertegenwoordigers verkwanseld in een heel rap tempo.

Hoe diep is ons land inmiddels in acht maanden verder gezonken. Ongevaccineerden zijn inmiddels uitgesloten van de horecafaciliteiten, sport, zwemmen, cultuur etc. En het uitroken van de ongevaccineerden gaat telkens een stap verder. Wellicht dat ongevaccineerde Almeloërs binnen een paar weken niet meer op de werkvloer mogen verschijnen. De kans is

zeer groot dat ongevaccineerde Almeloërs over een paar weken uitgesloten worden van bepaalde winkels. Uitgesloten worden van het gebruikmaken van dierenparken en pretparken. Hele gezinnen die buiten het maatschappelijke leven worden gezet.

De fractie van Forum voor Rechts is dus verbijsterd dat circa 75 jaar na het buitensluiten van de joden, burgemeesters zich wederom verschuilen achter "Befehl ist Befehl". Burgemeesters en politie voerden toen kritiekloos en verzetloos de steeds verdergaande uitsluiting van de joden in het openbare leven uit. 75 jaar na dato herhaalt de geschiedenis zich. Burgemeesters en politie voeren nu verzetloos en kritiekloos de uitsluiting van de ongevaccineerden uit.

De fractie van Forum voor Rechts heeft hierover wat Almelo betreft dan ook schriftelijke vragen gesteld. De beantwoording van het college kwam vrij vertaald neer op:

1. De burgemeester is verantwoordelijk voor het handhaven van het uitsluiten van ongevaccineerden in gelegenheden, zoals een horecazaak, een (sport)evenement of een kunst- of cultuurinstelling.
2. Onze "burgervader" heeft geen enkele gewetenswroeging om ongevaccineerden uit te sluiten in de hiervoor genoemde gelegenheden.

Sinds het stellen aan en beantwoorden van deze vragen door het college is het uitsluiten van de ongevaccineerden, net als circa 75 jaar geleden bij de joden, weer een flinke stap verder opgevoerd. Inmiddels zijn ongevaccineerden ook uitgesloten van buitenterrassen, sportscholen, kleedkamers van sportwedstrijden, paardenhouderijen, muziek-, schilder- en zanglessen en zwembaden. De fractie van Forum voor Rechts citeert in dit kader een zwemschoolhouder. "Het kabinet richt immense schade aan bij de kinderen. Het is belangrijk dat de zwemveiligheid hier niet onder gaat lijden. Dit levert onherstelbare schade op en dan heb ik het niet alleen over de potentiële verdrinkingen."

Deze uitsluiting levert op vele gebieden onherstelbare, immense schade op voor Almeloërs. Gevaccineerde ouderen missen hun gezelschapsmomentjes met elkaar bij de HEMA, omdat ze niet met de QR- code kunnen omgaan. 10% van de Almelose bevolking was in 2018 al eenzaam. In Almelo hebben we al een immens grote zorgvraag. Terwijl sporten juist goed voor het bestrijden van eenzaamheid en bijdraagt aan het verbeteren van de geestelijke en lichamelijke gezondheid worden ongevaccineerde Almeloërs hiervan uitgesloten.

En onze burgervader handhaaft deze maatregelen kritiekloos en verzetloos. Dit brengt de fractie van Forum voor Rechts tot de navolgende vraag. Waar trekt onze burgemeester zijn morele grens? Wanneer staat onze burgervader op voor de fundamentele rechten van onze Almeloërs? Wanneer staat onze burgervader op voor de immense financiële en emotionele schade die deze maatregelen teweegbrengen voor de Almelose inwoners, Almelose ondernemers en de gehele Almelose economie? Wanneer is voor hem de grens bereikt van "Befehl ist Befehl"?

Voorzitter, tot zover dit onderwerp

Wat de meerjarenbegroting betreft is het de fractie van Forum voor Rechts opgevallen dat er veel prachtige ideeën in staan. Maar wat de grondslag is van deze ideeën blijft onduidelijk. De fractie van Forum voor Rechts vraagt zich daarom af of deze plannen gebaseerd zijn op succesvolle plannen van andere gemeenten. En indien dat niet het geval is, waar deze plannen dan op gebaseerd zijn. De fractie van Forum voor Rechts mist ook hoe de plannen zullen worden uitgevoerd en hoe de resultaten worden gemeten. En hoe worden de gestelde doelen bepaald of onderbouwd? De fractie van Forum voor Rechts denkt dan bijvoorbeeld aan "In 2022 zijn er tenminste twaalf initiatieven van inwoners op het gebied van duurzaamheid (pag. 37)" Hoezo precies twaalf? Of bijvoorbeeld, "In 2022 rijden er 1.000 personenauto's op elektriciteit." Hoezo precies 1.000? Dit des te meer omdat het de fractie van Forum voor Rechts opvalt dat veel gestelde doelen niet zijn gehaald.

Kortom, de coalitie heeft onze vele beloften gedaan, maar wat is er de afgelopen jaren nu werkelijk van terechtgekomen? Oftewel veel geschreeuw maar weinig wol, is de indruk van de fractie van Forum voor Rechts.

Een goed voorbeeld is de belofte om het aantal uitkeringen in Almelo te laten dalen de afgelopen jaren. Na een falen op dit gebied is nu de "verwachting" dat in 2022 het aantal uitkeringen zal dalen. Maar hoe komt het dat het wethouder Maathuis niet is gelukt om het aantal uitkeringen de afgelopen jaren te laten dalen zoals hij beloofde? Hier had wellicht het Berenschotrapport "Onderzoek naar de capaciteit en organisatie-inrichting in het sociaal

domein" duidelijkheid en inzicht over kunnen verschaffen, maar dit rapport is tot op heden niet actief aan de gemeenteraad ter beschikking gesteld, ook niet op verzoek van meerdere partijen. Wat is de reden dat dit rapport tot op heden niet aan het hoogste orgaan van de gemeente Almelo ter beschikking is gesteld? En per wanneer gebeurt dit wel?

De fractie van Forum voor Rechts wil ook meer verduidelijking over hoe de herhaalde kreet in de meerjarenbegroting "Elk gewerkt uur telt" moet worden gezien.

Ook van de aspiraties voor de bezoekersaantallen voor de binnenstad is weinig terecht gekomen. Het directe verband met de lockdown kan de fractie van Forum voor Rechts echter wel begrijpen. En de fractie van Forum voor Rechts omarmt de faciliterende warme douche jegens ondernemers.

De doelstellingen van het Programma Veiligheid zien er goed uit. Maar op dit gebied blijft de fractie van Forum voor Rechts zich zorgen maken of de misdaadcijfers wel de werkelijkheid betreffen. De fractie van Forum voor Rechts heeft de problematiek "het ontmoedigen van het doen van aangifte" vaker aangekaart, maar in dit kader bereiken de fractie van Forum voor Rechts telkens weer nieuwe gevallen van ontmoediging door de politie om aangifte te doen. De fractie van Forum voor Rechts wil daarom graag vernemen hoe de burgemeester erop toeziet dat de misdaadcijfers een realistisch beeld van de gepleegde misdrijven vertegenwoordigen.

De heer TEEUW (ChristenUnie): Voorzitter! Ook de ChristenUnie heeft lichamelijke integriteit, net als privacy, als grondrecht hoog in het vaandel staan. Maar het vergelijken van de coronamaatregelen met het naziregime, het systematisch vermoorden van 6 miljoen joden, vind ik smakeloos, kwalijk en buiten alle proporties en daarmee bagatelliserend.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Wat is de vraag?

De heer TEEUW (ChristenUnie): Vindt mevrouw Pol dat ook?

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Voorzitter! Voor de goede orde, ik heb in mijn bijdrage niet gezegd dat dit vergelijkbaar is met het vergassen van de joden. Ik heb gezegd dat er een vergelijking is met de uitsluiting van de joden. Als ik de vraag van de ChristenUnie-fractie goed begrijp, vindt ze de behandeling van de joden, dus niet de vergassing, maar de uitsluiting waar het mee begon, wel oké?

De VOORZITTER: Voor wedervragen is in deze ronde geen ruimte. Dus we moeten die kant niet opgaan. Andere vragen aan uw adres zijn er niet.

Ik rond hiermee de eerste termijn van de kant van de raad af. U hebt in volle democratische vrijheid alles mogen zeggen in dit mooie land waarin we wonen. Ik breng dit nog graag even onder uw aandacht. We hebben allerlei kleuren en tonen vanavond gehoord.

Het college gaat zich beraden op een reactie. De griffie zal morgen nog de finale check doen of alles wat de raad heeft ingediend, ook in iBabs hangt. We houden dat goed in de gaten.

We hervatten donderdag om 9.00 uur de vergadering. Het college heeft tot dan tijd om zich te beraden op een reactie. Maar het moet geen duel worden met het college. In de loop van de donderdag voert u natuurlijk ook het debat met elkaar, zodat wij de begroting kunnen vaststellen.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Mocht het college nog vragen hebben bij wat ik niet heb uit kunnen uitspreken door mijn langdradigheid, ben ik daartoe bereid.

De VOORZITTER: Men weet u te vinden.

Schorsing.

De VOORZITTER schorst, te 23.31 uur, de vergadering tot donderdag 11 november, 9.00 uur.

Ongewijzigd vastgesteld door de gemeenteraad van Almelo in zijn vergadering van 25 januari 2022,

De griffier, **De voorzitter,**

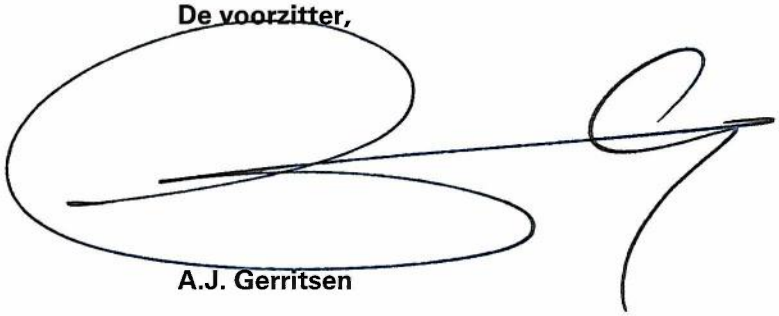

drs. K.D. Handstede **A.J. Gerritsen**